

قسم اللغة العربية وآدابها

أساليب وبرية حديثة وتمبير

جمع وإعداد

د. محمد أحمد على
د. رندا عدلى

العام الجامعي
2022/2023م

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بيانات الكتاب

الآداب	الكلية
الرابعة - قسم اللغات الشرقية - اللغة العبرية وآدابها	الفرقة
علوم اللغة العبرية	التخصص
٢٠٢٢م	تاريخ النشر
١٦٩ صفحة	عدد الصفحات

فهرس الكتاب

٥	مقدمة : الأسلوب والأسلوبية
١٦	الفصل الأول : أقسام الكلام في العبرية الحديثة
٢٤	الفصل الثاني : الجملة البسيطة وأقسامها في العبرية الحديثة
٢٧	تياور מקום
٢٧	בזמן، בעת
٢٧	تياور זמן
٢٧	تياور סיבה
٢٧	تياور ויתור
٢٨	تياور תנאי
٢٨	באמצעות איזה כלי؟
٢٨	تياور אופן
٢٩	تياور מצב
٦٢	الفصل الرابع : الجملة المعطوفة في العبرية الحديثة
٦٣	המשפט המחובר (המאוחד)
٦٣	דוגמאות
٦٧	ניתוח משפטים
٦٨	שחבור
٧٥	الفصل الخامس : الجملة المعقدة في العبرية الحديثة
٨٣	الفصل السادس : تطبيقات على تحليل الجملة في العبرية الحديثة
١٦٨	مراجع الكتاب

مقدمة :الأسلوب والأسلوبية

الأسلوبية و الأسلوب

تعد الدراسات الأسلوبية الرابط الأساسي بين اللغة والأسلوب في تحليل النص الأدبي ، فالأسلوبية تنظر في النص الأدبي ككيان مستقل ، وتهتم بإبراز ما فيه من ظواهر أسلوبية ، وقيم تعبيرية وجمالية بعيدا عن الانطباعية ، أو ذاتية المواقف ، فهي تقوم بعملية اختيار وانتقاء للظواهر الأسلوبية التي تكمن في بنية النص ، وتؤدي دورا هاما في تشكيل أسلوب المؤلف ، فهي بمثابة الإضاءة والتنوير لمعرفة النص الأدبي لما لها من رؤية عميقة تتمثل في استكناه الفعل الإبداعي بلاغيا وجماليا ودلاليا (١) .

فالدراسات الأسلوبية إبحار في عالم النص للوقوف على تميز مبدعه ، وتفردته في الأداء عن وعي واختيار ، كما أنها تمتلك القدرة على إبراز الدلالات المختلفة التي يشحن بها المبدع خطابه ، كما تتعامل مع النص الأدبي ككل شامل تتسج يماته في وشاح متماسك (٢) .

ومن هنا يتبين أن الدراسة الأسلوبية تقوم على الاختيار والانتقاء والانسجام من حيث اختيار مفردات معينة من أعيان المفردات والتراكيب، وانتقاء البنية التركيبية أو التشكيلية الملائمة لها مع اختيار بنية صوتية تحقق الانسجام لها ؛ ليتم ظهورها على نحو خاص للكشف عن الأثر الجمالي والانفعالي لدى المتلقي.

(١) د.ياسر عكاشة : مستويات التشكيل الأسلوبي ، ص ٦٧٩

(٢) المرجع السابق ، نفس الصفحة

أولاً : تعريف الأسلوب والأسلوبية

1- تعريف الأسلوب

تعتبر مقولة جورج بوفون Georges Buffon " الأسلوب هو الرجل" هزة قوية عصفت بمبدأ طبقية الأسلوب، وحاولت تأصيل مفهوم جديد له من خلال ربط قيمه الجمالية بخلايا التفكير الحية والمتغيرة من شخص إلى شخص لا بقوالب التزيين الجامدة^(٣)، إلا أن الآراء النظرية حول مفهومه اختلفت، وترجع هذه الاختلافات إلى ثوابت تتلخص في المقولات الأساسية التي تؤسس للظاهرة وهي: الناص، النص، والمتلقي، إذ على أساس النظر إلى العلاقات بين هذه المكونات، تحددت جهات النظر التي حاولت أن تبلور مفاهيمها للأسلوب^(٤).

فمن التعريفات التي نظر أصحابها إلى الأسلوب في ضوء علاقته بالمبدع، تعريف بوفون Buffon السابق الذي يؤكد أن الأسلوب جزء من شخصية المؤلف، فهو بمثابة لوحة الإسقاط الكاشفة لمخبات الإنسان ما ظهر منها وما بطن... وجسر إلى مقاصد صاحبه من حيث إنه قناة العبور إلى مقومات شخصيته لا الفنية فحسب، بل الوجودية مطلقا ، ولهذا اعتبر "بوفون" Buffon «المعاني وحدها هي المجسمة لجوهر الأسلوب ،الذي يظهر حاملا لأفكار الكاتب وعواطفه، فيتعذر – لذلك- انتزاعه أو تحويله أو سلخه^(٥).

ومع أن تعريف "بوفون" Buffon فهم في سياقات مختلفة، وحمل دلالات مختلفة إذ أدى اقتطاعه من سياقه إلى انتقال مشكلة الأسلوب إلى نطاق علم النفس، وجعل مقولة الأسلوب تشير إلى شخصية مؤلف النص وخواصه

(٣) عبد السلام المسدي: الأسلوبية والأسلوب، ص 63

(٤) لوييزة بن ناصر :ملاح المنهج الأسلوبي في التراث النقدي ، ص٧

(٥) صلاح فضل : علم الأسلوب مبادئه وإجراءاته، ص96

النفسية ، فإن عددا غير قليل من الأسلوبيين الذين جاءوا بعده تبنا نظرتهم في تعريفهم للأسلوب، ومن هؤلاء "سينيك" الذي يعرفه بقوله " الخطاب هو سمة الروح " (٦)، ويعني بالخطاب ما يشتمل عليه من خصائص أو سمات أسلوبية.

أما التعريفات التي حاول أصحابها تحديد ماهية الأسلوب من خلال ربطه بالخطاب ذاته، تعريف "شارل بالي" الذي حصره في تفجر الطاقات التعبيرية الكامنة في صميم اللغة بخروجها من عالمها الافتراضي إلى حيز الوجود اللغوي (٧)، وتعريف "رومان جاكسون" Jakobson Roman الذي يذهب فيه إلى أن الأسلوب هو " الوظيفة المركزية المنظمة للخطاب "، ويتولد عن تكافؤ المزج بين جدولي الاختيار والتوزيع، الاختيار بين بدائل لسانية متاحة ثم تركيبها - أي توزيعها- تركيبا يقتضي بعضه قواعد النحو، ويسمح بعضه الآخر بالتصرف فيها فيصبح الأسلوب خاصية متموضعة في العلاقات اللسانية (٨).

أما "رولان بارت Roland barthes" فيعرفه قائلا " الأسلوب لغة مكتفية بذاتها، ولا تغوص إلا في الأسطورة الشخصية للكاتب، كما تغوص المادة التحتية للكلام، حيث يتشكل أول زوج للكلمات والأشياء" ، بمعنى آخر أن الأسلوب لغة استكشافية تغوص في الأسطورة الخفية للمبدع في حالة شبه مادية للكلمة إذ يتشكل أول زوج من المفردات والأشياء التي يحاول المبدع إيصال محتواها إلى القارئ (٩).

(٦) عبد السلام المسدي: الأسلوبية والأسلوب، ص 63

(٧) المرجع السابق، ص ٨٥

(٨) لوييزة بن ناصر: ملامح المنهج الأسلوبي في التراث النقدي ، ص ٨

(٩) المرجع السابق، ص ٨

وفي سياق تحديد ماهية الأسلوب من خلال ربطه بالنص، اعتبر البعض الأسلوب مجرد زينة أو شيء يضاف إلى فكرة النص، ومن هؤلاء "ستندال Sten bhal" الذي يقول "الأسلوب هو أن تضيف إلى فكر معين جميع الملابس الكفيلة لإحداث التأثير الذي ينبغي لهذا الفكر أن يحدثه"، ويعارض "مارسيل بروسست Marcel proust" هذا التعريف فيقول "إن الأسلوب ليس بأية حال زينة أو زخرفة كما يعتقد بعض الناس، كما أنه ليس مسألة تكنيك، إنه مثل اللون في الرسم، إنه خاصية الرؤية تكشف عن العالم الذي يراه كل منا دون سواه" (١٠).

أما التعريفات التي اعتمد أصحابها على ما يحدثه الأسلوب ومقوماته من تأثير في المتلقي، فمنها تعريف "سيدلر Seidler" الذي يذهب إلى أنه "أثر عاطفي يحدث في نص ما بوسائط لغوية"، أما "ريفاتير Michael Riffaterre" فيذهب إلى أنه مصدر من مصادر التأثير الأدبي، ويعرفه بأنه يتكون من تأسيس نمط معين من الانتظام اللغوي الذي يؤدي إلى إثارة توقعات القارئ" (١١).

٢- تعريف الأسلوبية

كان للبلاغة دورها في بروز الأسلوب، إذ دخل ضمن مجال عملها باعتبارها «فنا للتعبير الأدبي وقاعدة في الوقت ذاته، فضلا عن كونها أداة نقدية في تقويم الأسلوب المفرد، ولكن عجز البلاغة الكلاسيكية عن احتواء الظاهرة الأدبية بكونها إلى النظرة الجزئية، وانحصارها في إحصاء الصور الزخرفية في الكلام، جعل المعرفة المعاصرة في حاجة إلى منهج جديد يأخذ على عاتقه استدراك ما فات البلاغة التقليدية في دراستها للأسلوب تنظيرا وتطبيقا، تتجسد فيه علمية الأسلوب، وقابليته للدراسة

(١٠) صلاح فضل: علم الأسلوب مبادئه وإجراءاته، ص ٩٦
(١١) لويزة بن ناصر: ملامح المنهج الأسلوبي في التراث النقدي، ص ٨

والتحليل وفق مناهج علمية حديثة، فكان المنهج البديل علم الأسلوب أو الأسلوبية^(١٢).

ويعرفها "ريفاتير Riffaterre" بقوله علم يعنى بدراسة الآثار الأدبية دراسة موضوعية، وهي تنطلق من اعتبار الأثر الأدبي بنية ألسنية تتحاور مع السياق المضموني تحاورا خاصا ، أما بيير جيرو فيعرفها بأنها البعد الألسني لظاهرة الأسلوب، ويعرفها ميشال أريفي Michael Arrivé بأنها وصف للنص حسب طرائق مستقاة من اللسانيات، فهذه التعريفات وغيرها تجمع على أن الأسلوبية علم ألسني موضوعي وصفي منطقة عمله الكلام/الأسلوب باعتباره الميزة النوعية للأثر الأدبي ، والمحدد لصيرورة الحدث اللساني نحو الظاهرة الأدبية^(١٣)، والذي يأخذ أشكالا مختلفة قد تكون عبارة أو خطابا أو رسالة ، حيث يعنى بدراسة تكويناته الصوتية والمعجمية والتركيبية والدلالية، والعلاقات الجزئية والكلية القائمة بينها بغية إدراك القيم الفنية والجمالية للخطاب، وهو ما يعني أن ماهيتها تكمن في البحث عن كيفية تشكيل شبكة التركيب اللغوي في الخطاب الأدبي، والعمل على إظهار شعرية الخطاب أو أدبيته ، ولا مجال إلى إدراك هذه الغاية، إلا بالبحث في متن الخطاب الأدبي واكتناه أسرار مكوناته الأسلوبية البنوية والوظيفية من دون أن تنطق بالحكم أو تجيب عن سؤال مفاده لماذا ؟^(١٤).

وبذلك يزدوج المنطلق التعريفي للأسلوبية حيث يمتزج فيه المقياس اللساني بالبعد الأدبي الفني استنادا إلى تصنيف عمودي للحدث الإبلاغي، فإذا كانت عملية الإخبار علة الحدث اللساني أساسا، فإن غائية الحدث الأدبي تكمن في تجاوز الإبلاغ إلى الإثارة، وتأتي الأسلوبية لتتحدد بدراسة الخصائص

(١٢) المرجع السابق ، ص ١٤

(١٣) عبد السلام المسدي: الأسلوبية والأسلوب، ص ٨٦

(١٤) لويزة بن ناصر: ملامح المنهج الأسلوبي في التراث النقدي ، ص ١٥

اللغوية التي بها يتحول الخطاب عن سياقه الإخباري إلى وظيفته التأثيرية والجمالية، لهذا عملت على مراقبة الانحرافات التي من شأنها أن تحقق الوظيفة التأثيرية والجمالية كتكرار صوت، أو قلب نظام الكلمات، أو بناء تسلسلات متشابكة من الجمل، وكل من شأنه أن يخدم وظيفة جمالية كالتأكيد، أو الوضوح أو عكس ذلك كالغموض أو الطمس المبرر جمالياً، مع محاولة إدراك الأبعاد الدلالية التي تتضمنها السياقات المنزاحة عن مرجعيتها اللسانية.

إن استعانة الأسلوبية بعلوم أخرى مثل «اللسانيات، وعلم النفس، والفلسفة، والأنثروبولوجيا والتاريخ....»، مما يطعم البحث ويقوي استنتاجاته، لا يقلل من مشروعيتها أو ينال من فاعليتها، إذ تظل علما قائما بذاته، ينجز بعض أدواته الإجرائية، وكذا مناهجه في التعامل مع الظاهرة الأدبية^(١٥).

ثانياً : نشأة الأسلوبية وتطورها

يعتبر العالم " فون در جبلنتس " أول من أطلق مصطلح أسلوبية على دراسة الأسلوب عبر الانزياحات اللغوية والبلاغية في الكتابة الأدبية والتي اعتبرها تفصيلات خاصة يؤثرها الكاتب^(١٦)، وكان ذلك سنة 1875، أي في بداية القرن ١٩، وبتطور اللسانيات الحديثة على يد العالم اللغوي السويسري فرديناند دوسوسير (١٨٧٥-١٩١٣) تطور البحث الأسلوبي، وبرز علم الأسلوب باعتباره علماً يهدف إلى تحليل الكلام واللغة على نحو خاص، على يد شارل بالي Bally Charles (١٨٦٥-١٩٤٧) منذ مطلع القرن العشرين، وذلك من خلال كتابيه " بحث في الأسلوبية الفرنسية " (١٩٠٢) و " المجمل في الأسلوبية الفرنسية " (١٩٠٦) اللذين أسسهما على وجدانية وتعبيرية اللغة، فاعتبرت محاولته اللبنة الأولى في صرح الأسلوبية

(١٥) المرجع السابق، ص ١٦

(١٦) عدنان بن ذريل : اللغة والأسلوب، ص 141

العلمية، وقد بنى شارل بالي Charles Bally أسلوبيته على أفكار أستاذه " دوسوسير de Saussure " ، فاتجه إلى البحث عن الأسلوب الفردي مستثمرا معطيات وقوانين النظام اللغوي العام^(١٧).

ثم تطورت الأسلوبية وصارت منهجا يستخدم في تحليل النصوص الأدبية، بفضل الجهود التي أعانت على ذلك، ومنها جهود " فلاديمير بروب Vladmir Propp " في دراسته مرفولوجيا الحكاية الشعبية، ومن بعدها أعمال الأنثروبولوجي " كلود ليفي شتراوس Levee Strauss . " في "بنوية العلوم الاجتماعية"، ثم ما كان من جهود المدارس المختلفة التي ظهرت في أوروبا، ومنها مدرسة " براغ " التي تزعمها البولندي الأمريكي " جاكبسون Jakobson " وقد اهتمت هذه المدرسة بخصوصية اللغة الشعرية على أساس مغايرتها للغة العادية وأكدت أن سماتها ليست مطردة فيها، بل إنها مرتبطة بوظائفها التي تلفت الانتباه إلى تركيبها الذاتي^(١٨).

إضافة إلى جهود المدرسة الفرنسية التي اهتمت بالنواحي الوظيفية للغة، وتعتبر جهود المدرسة الشكلية الروسية، والتي تعد حلقة "موسكو" نواة لها أبرز الجهود التي أعانت على تطوير البحث الأسلوبي، فقد اتجهت هذه المدرسة إلى دراسة فنية الشكل الأدبي، مركزة على الجوهر الداخلي للعمل الأدبي، وكانت الحقيقة الأدبية شاغلا بصرف النظر عن أي اعتبار يبتعد عن النص ذاته ، وقد كان لترجمة أعمالهم إلى الفرنسية من طرف " تودوروف Tzveton Todorov " أثر كبير في إثراء البحوث

(١٧) لويزة بن ناصر: ملامح المنهج الأسلوبي في التراث النقدي ، ص ٢٠

(١٨) محمد عبد المطلب: البلاغة والأسلوبية، ص ٨٤

الأسلوبية، وقد أكد هو نفسه ما للشكلانيين من تأثير على الأسلوبيين بقوله ونحن مدينون للشكلانيين بنظرية الأدب التي وضعوها^(١٩).

ويمكن القول بأن تأثير الشكلانيين على الأسلوبيين فيما يتعلق بالتحليل الشعري قد تمثل في تغيير الأسئلة الموجهة إلى النصوص، فلم يعد السؤال يتعلق بال"ما هو" أكثر ما أصبح يتمثل في الـ"كيف" الشيء الذي غير مجرى الأبحاث من بحث المادة إلى فحص الشكل^(٢٠).

ولم يتوقف تأثيرهم عند هذا الحد النظري، وإنما تجاوزوه إلى مسائل معرفية وعلمية ومنهجية جد دقيقة، إذ كان لجاكسون الفضل مرة آخر في استعمال مبكر للفونيم باعتباره أصغر وحدة لسانية دالة^(٢١).

ناهيك عن جهود المدرسة الألمانية التي تجلت لدى "كارل فوسلر Karl Vossler" الذي بنى دراسته التحليلية على المطابقة بين اللغة والفن، فأطلق على النظام الذي يدرس اللغة في علاقتها بالخلق النظري الفردي، اسم الأسلوبية أو النقد الأسلوبي.

وأعقبت سنوات الازدهار التي عاشتها الأسلوبية بين ١٩٥٠-١٩٦٠ سنوات تقهقر بين ١٩٦٨-١٩٧٥ حتى ظن نقاد الأدب أن الأسلوبية زالت من الوجود حيث انطوت تحت لواء النقد الذي قصر جهوده على الكاتب وأصالته في استعمال المفردات وغيرها من العناصر اللغوية البيانية مما أدى إلى زوال الأسلوبية وتهميشها مؤقتا^(٢٢).

ثم ازدادت تراجعاً بين سنوات (١٩٧٥-١٩٨٥)، لكنها عادت إلى الظهور من جديد بتأثير تراكم الدراسات الحديثة، وكان للمدرسة الفرنسية الفضل في اتضاح الأسلوبية وبروزها كما وشكلا.

(١٩) عدنان حسين، قاسم، الاتجاه الأسلوبي البنيوي في نقد الشعر العربي، ص ١٢

(٢٠) لويزة بن ناصر: ملامح المنهج الأسلوبي في التراث النقدي، ص ٢٠

(٢١) المرجع السابق، ص ٢١

(٢٢) جورج مولينييه: الأسلوبية، ص ٩

ثالثاً : مستويات التحليل الأسلوبي

تنطلق الأسلوبية في مقاربتها للنص الأدبي من بنيته اللغوية، لهذا اعتمدت كمنهج علمي موضوعي على مستويات البحث اللغوي المعروفة، وهي:

- **المستوى الصوتي:** و يدرس فيه الإيقاع والعناصر التي تعمل على تشكيله، والأثر الجمالي الذي يحدثه، كما تدرس فيه تكرار الأصوات والدلالات الموحية التي تنتج عنه، ويدرّس فيه الوزن، والقافية، والتنغيم، والنبير، والقطع، والتنغيم، وصفات الأصوات من همس وجهر وشدة ورخاوة وأثرها في المعنى^(٣٢).

- **المستوى الصرفي:** ويدرّس فيه الصيغ الصرفية، والعناصر الصوتية وما ينتج عنها من معاني صرفية أو نحوية، وتأثير الصرف على المعاني النحوية.

- **المستوى التركيبي:** ويدرّس فيه الجملة من حيث طولها أو قصرها، بنيتها السطحية والعميقة، عناصرها المكونة لها: الفعل والفاعل، المبتدأ والخبر، الروابط، والتقديم والتأخير، والإضافة، والتعريف والتكبير، والصفة والموصوف، والعدد والمعدود، والصلة والموصول، والتذكير والتأنيث، والروابط وما تشمله من حروف وأفعال وتراكيب مكانية وزمانية، والبنية العميقة والبنية السطحية، والمبني للمعلوم والمبني للمجهول، والقرائن اللفظية والمعنوية التي يستخدمها الكاتب، وطبيعة الضمائر، وغيره كثير، وما له من دور في المعنى.

- **المستوى الدلالي:** ويدرّس فيه العتبات، والكلمات المفاتيح، والسياق الذي تقع فيه وعلاقتها الاستبدالية والمجاورة، الاختيار، والصيغ الاشتقاقية. وطبيعة المعجم اللغوي المستخدم في النص.

(٣٢) لوزية بن ناصر : ملامح المنهج الأسلوبي في التراث النقدي ، ص ٣١

- **المستوى البلاغي:** ويدرس فيه الصور الفنية والاستعارات والمجازات، واستخدام المحسنات البديعية، وأساليب الإنشاء الطلبي وغير الطلبي؛ الاستفهام، والأمر، والنهي، والقسم، والتعجب، والنداء، والدعاء، وما تؤدّيه هذه الأساليب من معان.

الفصل الأول : أقسام الكلام في العبرية الحديثة

חלקי הדיבור

חלקי הדיבור מתחלקים לארבע קבוצות :

1. שם (שם עצם)

2. פועל

3. תואר הפועל

4. מיליות

שם העצם

שם העצם הוא מילה, המציינת עצם (חי, צומח או דומם) או מושג

שמות העצם מתחלקים לארבע קבוצות :

א. **שם עצם מוחשי** - שם הנתפס באחד מחמשת החושים (מישוש, טעם, ריח, שמיעה וראייה).

לדוגמה: ספר, ילד, בי, אש.

ב. **שם עצם מופשט** - שם הנתפס במחשבה או קשור ברגשות.

לדוגמה: געגועים, עצלנות, חופש, תאבון.

ג. **שם עצם קיבוצי** - מילה ביחיד המציינת קבוצה של פרטים זהים.

לדוגמה: כיתה, יער, קבוצה.

ד. **שם עצם פרטי** - שם המגדיר את הפרט בשמו.

לדוגמה: יוסי, ירושלים, כפר סבא.

סימנים לזיהוי שם העצם

שני סימנים :

א. ניתן להוסיף לשם העצם את ה' הידיעה .

לדוגמה: הילד, הבדידות, השיר .

ב. ניתן לצרף לשם העצם את כינוי השייכות (שלי, שלך ...) .

דוגמה: הילד שלי, הבדידות שלך, השיר שלו .

תרגול-שם עצם

- א. **לפניכם משפטים . סמנו בהם רק את שמות העצם**
- 1. תל אביב עיר צפופה .
- 2. שלושת התלמידים ניגנו במסיבה .
- 3. השולחן העגול הזה יפה .
- 4. אהבה מרגיעה את הצעירים .
- 5. הוא נולד בירושלים .
- 6. איש לא הגיב על האירוע .
- 7. המוצרים הבסיסיים התייקרו פי שלושה .
- 8. התלמידים לומדים בכיתה ח' .
- 9. נסענו לאילת .
- 10. רונן קנה לחברתו חולצה חדשה .

שם תואר

מילה הבאה אחרי שם העצם ומתארת אותו מבחינות שונות .

לדוגמה: יפה, עגול, ירוק, גדול .

סימנים לזיהוי שם התואר :

א. ניתן להטות את שם התואר בארבע צורות: יחיד, יחידה, רבים ורבות .

לדוגמה: ילד יפה, בית גדול .

ב. שם התואר מתאים תמיד לשם העצם במין (זכר או נקבה),
במספר (יחיד או רבים) וביידוע .

לדוגמה: הילד היפה, הילדים היפים .

תרגול - שם תואר

ב. הוסיפו שמות תואר לשמות העצם הבאים :

- חלונות -
- מכנסיים -
- כוסות -
- אבנים -
- עטים -
- שבועות -
- צלחות -
- ציפורים -
- כיסאות -
- שדות -
- אָזניים -
- צֶמֶת -

שם פעולה

מילה המציינת את שמה של הפעולה: שמירה, ריקוד, התרגשות,
הימנעות .

שם הפעולה הוא **שם עצם** לכל דבר, וכל סימני שם העצם חלים
עליו .

תרגול-שם פעולה

המאפיינים של שם פעולה :

- **צבעו** רק את התשובות הנכונות .

- 1. יש לו זמן
- 2. הוא שם עצם .
- 3. יש לו גוף
- 4. ניתן להוסיף לו ה"א הידיעה
- 5. קשור לבניין (תבנית של הפועל)
- 6. תוצאה של עשיית פעולה .
- 7. ניתן להוסיף לו שייכות .
- 8. שם פעולה הוא פועל .

תחליפי השם

מילים העשויות לשמש כתחליף לאחת המילים משלוש קבוצות שם העצם :

א. **כינויי הגוף** - אני, אתה, הם, אתן וכו' .

ב. **כינויי רומז** - כינויים הרומזים על עצמים קרובים או רחוקים : זה, אלה, ההיא, ההם .

ג. **כינויי שאלה** - כינויים השואלים על שם העצם : מי?, מה?, איזה ?

ד. **כינויי סתמי** - פלוני, אלמוני, משהו

ה. **כינויי קניין (שייכות)** של, שלי, שלכם .

למי מתכוונים?

בדרך כלל משתמשים בשמות גוף כאשר לא רוצים

לחזור על אותה מילה פעמיים

לדוגמא :

סבא אכל אשכולית

הוא אמר שהאשכולית מרה

במילה הוא מתכוונים לסבא

משימה :

כתבו את הגוף המתאים :

- 1. דני הלך לטייל _____
- 2. לימור והדר חברות טובות _____
- .
- 3. קובי וערן גרים באותו רחוב _____.
- .
- 4. מנהל הבנק אמר לפקידים _____ "צריכים לדבר בנימוס".
- 5. הלכתי לטייל בקניון _____.
- 6. אני, דני ואוהד למדנו יחד למבחן _____
- 7. המפקד אמר לקצינות _____: "צריכות לשמש דוגמא".
- 8. איילת התרוצצה במטבח _____.
- 9. יש לי שתי דודות שגרות בחיפה _____ מביאות לי תמיד מתנות .

2. הפועל

הפועל היא מילה המציינת פעולה (הלך, קרא (או מצב) ישן, חרד) בזמן מסוים .

סימן הזיהוי - את הפועל ניתן להטות בזמנים השונים (עבר, הווה , עתיד).

הבחנה בין פועל לבין שם עצם

מילה בזמן בינוני (הווה) יכולה לשמש הן כפועל והן כשם בהתאם למשמעות המשפט .

דוגמה :

פועל

הוא שומר בבניין

שם

שומר הבניין נרדם .

תרגול -הבחנה בין שם עצם לפועל

מיין את המילים המסומנות בקו לפועל או לשם עצם .

- 1-המפקד נתן לחייליו פקודות
- 2-דוד מפקד עליו .
- 3-הילדה צופה בטלוויזיה .
- 4-הצופה הזהירה את האנשים .
- 5-האיש קונה בחנות .
- 6-הקונה ביקש הנחה .
- 7-היא קופצת מעל הגדר .

- 8-הקופצת נפצעה .
- 9-השופט שופט את העם .
- 10-מדריך הקבוצה מדריך את חניכיו .

שם הפועל

לפועל צורה נוספת חסרת גוף וחסרת זמן. אלו הן צורות הפועל , שבתחילתן האות "ל" : לכתוב, לשיר, לרוץ .

תואר הפועל

תואר הפועל היא מילה המתארת פעולה או מצב .

לדוגמה :

ישבתי בגינה .

אכלתי מהר

ישבתי שם .

תרגולשם תואר ותואר הפועל

מיינו את המילים המסומנות בקו לשם תואר או לתואר הפועל .

- 1-הילד הטוב קיבל מתנה .
- 2-הילדה למדה היטב למבחן .
- 3-הכיתה ישבה בשקט .
- 4-הילדה השקטה הצליחה במבחן .
- 5-הוא רץ לאט .
- 6-ירון ילד איטי .
- 7-המשא הכבד הגיע אלינו .
- 8-הילד נע בכבידות .
- 9-הנער מתנהג באדיבות .
- 10-הנער האדיב השתתף במסיבה .

מיליות

א. **מילות יחס** -מילים או אותיות הבאות לקשר בין שמות עצם או בין פעולה לשם העצם .

לדוגמה: מן, אצל, ליד, מול, לפני אחרי .

את מילות היחס ניתן להטות. לדוגמה: לידי, ממני, מולך, לפניו .

ב. **מילות חיבור וקישור** -מילים המחברות בין מילים מאותו חלק דיבור או בין משפטים .

לדוגמה: ו' החיבור, ש, כי, גם, למרות זאת .

את מילות החיבור והקישור לא ניתן להטות .

ג. **מילות קריאה** -מילים המשמשות ביטוי לרגשות כגון תמיהה , צער, התפעלות ועוד .

לדוגמה: האח, הידד, חלילה, הוי, חבל .

الفصل الثاني : الجملة البسيطة وأقسامها في العبرية الحديثة

המשפט הפשוט

חלקי המשפט הפשוט :

- 1) נושא ונשוא מתאימים זה לזה במין ובמספר : הילדים הלכו.
- 2) לפני נושא לא תבוא מילת יחס : לרונית קנתה אמא שמלה.
- 3) יש/אין = נשואים, ומה שיש או אין = נושא : לילד יש חולצה יפה.
- 4) כשחסר נשוא (יש/אין), המילה בעלת מילת יחס היא הנשוא : לילד חולצה יפה.
- 5) המילה "של" בנטייה, ואחרי המילה "של" – תמיד לוואי : כלבי נפצע; הנעל שלי נקרעה; הרגל של רינה נשברה.
- 6) בין נושא ונשוא יש תמיד לוואים, בתנאי שהנושא הוא בהתחלה והנשוא בהמשך : האיש מחיפה/נסע, בניגוד ל : האיש נסע מחיפה = תיאור מקום (אחרי שנשוא).
- 7) הלוואי – מצטרף רק לשם עצם. עונה על השאלה : "איזה?" תמיד השני בצירוף סמיכות ובכלל : הילדים החמודים נסעו בחשק רב לגן המשחקים.
- 8) לוואי המורה על כמות בא ראשון בצירוף : (כל הילדים) נסעו ; רוב הילדים נסעו, (חמשת הבנים) נסעו.
- 9) משפט שימני בעל אוגד : הנושא(הידוע) והנשוא(החידוש) בד"כ לפני האוגד בא הנושא ואחריו הנשוא : המקום שלפניכם הוא גן האם.
- 10) האוגד : הוא, היא, היה, הייתה, הפך ל..., נהייה ל..., נעשה ל... : הוא הפך למנהל.

11) מושא ישיר: "את", או שאפשר להוסיף "את": אכלתי תפוח = אכלתי את התפוח, ראיתי אותו.

12) מושא עקיף: שאר מילות היחס: בלע"ם + מי / מה / את
כלומר: במי, במה, למי, למה, על מי, על מה, עם מי, עם מה, ממי, ממה.

הוא פוחד מאריות; נתתי לו מתנה.

13) תיאורים (אינם מוצרכים)

תיאור מקום – לאן? נסעתי לחיפה

תיאור סיבה – מדוע? בכיתי בגלל תוצאת המבחן.

תיאור תנאי – באיזה תנאי? במקרה של גשם יתבטל הטיול.

תיאור ויתור – למרות איזה תנאי? למרות הגשם נסענו לטיול.

תיאור זמן – מתי? הגעת אתמול.

תיאור אופן – איך? נסעתי בזהירות.

מכשיר: אכלתי בכף.

תיאור תכלית: לאיזו מטרה? נסעתי אליו כדי ללמוד.

14) תמורה, הסגר ופנייה מופרדים מהמשפט בפסיקים:

* תמורה – ניתן להמיר זה בזה, תמיד השני: ירושלים, עיר הקודש, יפה; רינה, המורה למתמטיקה, נחמדה; דן אח של רן, יבוא. העיתון "מעריב" נפוץ; ההצגה "כולם היו בניי" מעניינת.

* הסגר – הערת סוגריים, דעת הדובר: לצערי, לשמחתי, לדעתו, לטענת המנהל, כמובן, כידוע, כנראה, יימח שמו, ז"ל.

* פנייה – דן, בוא הנה; יוסי, צא מהכיתה! ממי, את נהדרת.

15) נשוא מורחב : נשוא פועלי המכיל יותר ממילה אחת.
 הילד מרבה לפטפט (פועל + שם פועל)
 מדוע הפסיק התלמיד לאחר?
 הסערה הלכה וגברה = התגברה (שני פעלים שמורים אותו דבר)
 הספר יצא לאור ; האיש לא טמן ידו בהצלחת (ניבים).

המשפט הפשוט

התיאורים – דף עזר

התיאורים בניגוד ללוואים (הקשורים לש.עצם) קשורים לפועל ומתארים אותו כדי לקבוע את סוג התיאור נסתייע בטבלה הזו :

שם התיאור	דוגמות	עונה על השאלה	מילות פתיחה אופייניות
תיאור מקום פסו' מקום : במקום ש + פועל	ניפגש בביה"ס. באנו <u>מחולון</u> הלכנו <u>למסיבה</u> מחר ניסע <u>לחיפה</u>	איפה? מאין? לאן?	ניתן להמיר ב : שם *ת.מקום = משם ש.עצם מוחשי! במקום לשם
תיאור זמן פסו' זמן : כש + פועל	נתראה ב- 5. למדנו <u>מהבוקר</u> . נלמד <u>עד סוף יוני</u> .	מתי? ממתי? עד מתי?	בזמן, בעת
תיאור סיבה פסו' סיבה : מפני ש + פועל	<u>מפאת הגשם</u> נוצרו פקקי תנועה. <u>בזכות מאמציו</u> הצליח דן בבחינה.	מדוע? מאיזו סיבה?	בגלל, הודות ל, בעטיו של, מפאת, מרוב, מחמת, עקב, בשל.
תיאור ויתור פסו' ויתור :	<u>על אף מאמציו</u> נכשל בבחינה.	על אף מה?	למרות, על אף, עם כל, חרף.

	למרות מה?	<u>למרות הגשם</u> יצאנו לטיול. <u>עם כל הבעיות</u> הצלחנו.	בניגוד לציפיות אעפ"י ש + פועל
ניתן להמיר ב : אם...אז, במקרה של, בלי, בתנאי...ללא	באיזה תנאי?	בלי חמצן לא נחייה. במקרה של ירידת גשמים יתבטל הטיול.	תיאור תנאי פסו' תנאי קיים : אם+פועל בעתיד פסו תנאי בטל לו+ פועל בעבר
ב... , היטב, לאט, מהר. * אינו משתנה עפ"י מיך/ מספר.	איך? כיצד? כמו מי? מה? באיזה אופן? באמצעות איזה כלי?	יוסי פנה אליי <u>באדיבות</u> . הוא ערום <u>כשועל</u> . המורה דיבר <u>קשות</u> עם תלמידיו. אכלנו <u>בכפית</u> . נכנסנו לחדר <u>אחד</u> <u>אחד</u> .	תיאור אופן פסו' אופן – השוואה : כפי ש+ פועל כשם ש...
כדי , למטרת, בשביל, בעד, לשם, למען, עבור. ל+ שם פועל. ניתן להוסיף "כדי".	בשביל מה? למען מה/ מי? לשם מה? איזו מטרה?	הלכתי למכולת לקנות קמח. באתי לשם הבהרת הנושא.	תיאור תכלית(מטרה) פסו' תכלית : כדי ש+ פועל

<p>התיאור הוא פועל בינוני שמתאים במין ובמספר לשם, שאותו הוא מתאר. אפשר להוסיף לפניו: כשהוא, כשהם, כשאנו... *פועל – משתנה בנטייה עפ"י מין/ מספר.</p>	<p>הוא צפה בטלויזיה <u>מרותק</u>. חבריי שבו מהמסע <u>מאוכזבים</u>.</p>	<p>תיאור מצב פסו' מצב: כשהוא + פועל בהווה</p>
--	--	--

* מילות השאלה עצמן משמשות כתיאור לדוגמה: מדוע איחרת?

התמורה:

התמורה היא סוג של לוואי, הבא אחרי שם עצם; ויכולה לבוא במקומו.
כדי לבדוק, אם מילה מסוימת (או קבוצת מילים) היא תמורה, ננסה להשמיט את המילה שלפניה. אם ניתן זוהי התמורה – תפקיד תחבירי זהה.

*התמורה היא תמיד השנייה בצירוף!
דוגמות: 1. ירושלים, עיר הקודש, היא בירת ישראל.
בדיקה: (ירושלים) עיר הקודש היא בירת ישראל.

המילים "עיר הקודש" יכולות לקבל את התפקיד התחבירי של המילה "ירושלים", ולכן הן משמשות כתמורה.

* כתמורה ישמשו שמות אישיים, שמות יצירות, ספרים, עיתונים וכו', הבאים אחרי מילה המגדירה אותם.

* דוגמות : 1. הסופר הידוע, ש"י עגנון, זכה בפרס נובל לספרות.

פיסוק התמורה :

1. כשהתמורה מכילה יותר ממילה אחת, היא מופרדת בפסיקים מיתר המשפט.
2. כשהתמורה היא שם של יצירה, של ספר, של סרט וכו', היא תבוא במראות ללא פסיקים. (אין לשים מרכאות בשמות של אנשים ושל מקומות).

* ביטויי פתיחה לתמורה :

לעיתים פותחת התמורה בביטוי פתיחה, המהווה מילת הסבר. במקרה כזה יבוא הפסיק לפני מילת הפתיחה. (ביטוי הפתיחה מהווה חלק מן התמורה).

ביטויי הפתיחה הרגילים : כלומר, רוצה לומר, דהיינו, ז"א, למשל, כגון, בעיקר, במיוחד, בפרט, בייחוד וכו'.

דוגמות : דודתי, **כלומר** אחות אמי, ביקרה אצלנו אתמול. כל התלמידים, **במיוחד** עודד ויעל, עזרו למורה בהכנת המסיבה.

הערה :

התמורה יכולה להיות זהה לשם העצם שלפניה לגמרי, או לציין חלק ממנו.

האוגד (משפט שימני)

האוגד הוא מילה המקשרת בין הנושא לבין הנשוא במשפט השימני.

האוגד ניתן להשמטה/ ניתן להטותו.

א. דני הוא חברי הנרות הללו הם קודש

ב. הפועל "היה" ונטייתו (מציינ זמן) – ניתן להשמיטו

אורי היה עייף הייתי עייף הייה אמיץ

יעל אינה עייפה אינני עייף

ג. שיערו הפך לבן השמיים נעשו כחולים – ניתן להשמיטם

כיצד נבחין בין אוגד לנשוא?

היה – זמן וניתן להשמיט = אוגד

- יש/ אין – קיום, מצוי = נשוא

- היה לי כלב מחר תהייה מסיבה

יש/ אין יש/ תתקיים

אין – אין = לא – אוגד. הילד אינו עייף

- אין- יש = נשוא מחר אין מסיבה.

הכלב אינו בחדר

יש ישנו/ נמצא/ קיים

משפט כולל (משפט בעל חלקים כוללים)

* משפט כולל הוא משפט, שאחד מחלקיו התחביריים (או יותר

מאחד) מופיע יותר מפעם אחת.

- * החלקים החוזרים מתייחסים כולם לאותה מילה במשפט והם מקבילים זה לזה (עונים על אותה שאלה).
- * בין החלקים החוזרים יבוא פסיק. לא יבוא פסיק לפני ו' החיבור והמילה "או".
- * כשאחד החלקים החוזרים פותח במילת יחס – חוזרת מילת היחס לפני כל חלק.

דוגמות למשפטים בעלי חלקים כוללים:

1. יוסי, מיכל ויעל יסעו מחר לחיפה. – משפט כולל (נושא).

הבחנה בין משפט פשוט למשפט כולל:

יש לשים לב כשיש במשפט שני חלקים בעלי אותו תפקיד תחבירי, אך אינם מקבילים (אינם עונים על אותה שאלה).

אתמול בשעה שבע התקיימה אסיפת הורים. – מש' פשוט. (שתי יחידות זמן שונות, אין אפשרות ל"ו" החיבור).

אתמול ושלשום התקיימו אסיפות הורים. – מש' כולל. (יחיי מקבילות, "ו" החיבור).

משפטים בקשר של ניגוד (לא... אלא)

במילים: אין...אלא, לא...כי אם יכולות לבוא גם במש. פשוט וגם במש. כולל.

מש. כולל (שתי יחידות תחביריות) – ניגוד – יבוא פסיק.

מש. פשוט (יחידה תחבירית אחת) – הדגשה – לא יבוא פסיק.

כיצד נבחין?

לא דיברתי עם אפרת, אלא עם נורית – כולל (קשר של ניגוד)

לא דיברתי אלא עם נורים – מש. פשוט (לצורך הדגשה)

ניתן לבדוק זאת בקלות!

נמחק או נסתיר עם האצבע את מילות "לא...אלא".

* אם יתקבל משפט מובן – פשוט (הדגשה)

* אם יתקבל משפט לא מובן ומוזר אך ניתן לשים וי החיבור – כולל (ניגוד).

ביטוי מכליל (אמירה כוללת)

לעיתים מופיע במשפט כולל ביטוי, המהווה סיכום של החלק הכולל.

ביטוי זה עשוי לבוא לפני החלק הכולל או אחריו.

1. אני אוהב לזלול ממתקים : שוקולד, גלידה וסוכריות.

2. שוקולד, גלידה וסוכריות – ממתקים אלה אהובים עליי.

הפיסוק : כשהביטוי המכליל בא לפני החלק הכולל – נקודתיים.

כשהביטוי המכליל בא אחרי החלק הכולל – קו מפריד.

* החלק הכולל חייב להיות בעל תפקיד תחבירי זהה לביטוי המכליל!

* אני אוהב לזלול ממתקים : שוקולד, גלידה וסוכריות.

חלק מתמורה כוללת מ.ישיר.

שימו לב: אם אין ביטוי מכליל, לא יבואו נקודתיים או קו מפריד!

אוגד

לדוגמה : פירות ההדר הנפוצים בארץ הם התפוז, הקלמנטינה
והאשכולית.

במשפט זה אין ביטוי מכליל, ועל – כן אין נקודתיים.

ביטוי מכליל

(מושא)

אני אוכל בחורף פירות הדר : תפוז, קלמנטינה ואשכולית.

המשפט המאוחה (המחובר)

משפט מחובר מכיל 2 נשואים ויותר. זאת אומרת 2 משפטים או יותר כאשר כל אחד מהמשפטים יכול לשמש כמשפט עצמאי כלומר, אין תלות בין המשפטים.

* בין האיברים יכולים להיות סוגים שונים של קשרים (מילות הקישור) בין האיברים, יבוא תמיד פסיק (גם לפני ו' החיבור).

תוצאה (סיבה) – לכן, לפיכך, משום כך.

ניגוד - אך, אולם, לעומת זאת

ויתור - למרות זאת, אף על פיכן

ברירה - או

הוספה (זמן) - ו, וגם, ואז

דרך עבודה בנייתו משפט מחובר:

(1) נסמן נשואים – כמס' הנשואים כך מס' המשפטים. – ורק אח"כ נסמן את הנושא.

(2) נסמן את קשר המילה ונקבע את סוגו,

+

קשר – נציין את סוגו.

(3) נתחם כל אחד מהמשפטים = איברים.

(4) נבדוק כל משפט ונקבע את סוגו: פשוט, סתמי, יחוד, כולל או מורכב.

(5) ננתח מילים מודגשות.

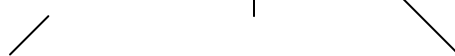
(6) נשרטט תרשים ונרשום את סוגו של המשפט.

המשפט:

התלמידים קיבלו לחופשה שיעורים, ובנוסף לכך חייבים להתכונן למבחני הבגרות והסיום.

יראה בתרשים:

משפט מאוחה

איבר א' בנוסף לכך איבר ב'
פשוט הוספה סתמי + כולל

שיחבור	1 נשוא משפט פשוט	+ 2 משפט מחובר/ מאוחד.
סיבה	בגלל/בשל	לכן, לפיכך
ויתור	למרות	למרות זאת
זמן	בזמן, בעת	ואז

• נזכור: (קשר המשפט יופיע באמצע המשפט)

המשפט המורכב

(שני נשואים +)

מיליות הקישור הן:

1. ש, אשר, וכל מה שמצורף אליהן: לפני ש..., אחרי ש... – לפני שיצאתי, התקלחתי.
2. ה' הידיעה, במקום "ש" – האיש העומד בפינה, נחמד.
3. כי, וכל מה שמצטרף אליה: אם כי, עד כי – לא באתי כי חליתי.
4. כל מילות השאלה: איפה, מתי – השאלה איפה נגור, מטרידה אותי.
5. ללא מילת קישור – במשפט בעל דיבור ישיר – אמרתי לה: "רדי מהעץ!".
(בניגוד לדיבור עקיף – אמרתי לה שתרד מהעץ).

הפסוקיות מופרדות בפסיקים, הן יכולות לבוא לפני המשפט העיקרי או אחריו.

מיליות הקישור:

פסוקיות התיאוריות:

פסו' ת.זמן- לפני שהתקלחתי, הלכתי להתעמלות. – כש, בשעה ש, לפני ש, אחרי ש, בעת ש.

פסו' ת.מקום- במקום שישבת אתמול, אשב היום. – במקום ש, כל מקום ש, למקום ש.

פסו' ת.סיבה- איחרתי לשיעור, מפני שהאוטובוס - הואילו, כי, מפני ש, מכיוון ש, מאחר איחר. ש, היות ש.

פסו' ת.תכלית- אתחיל מחר דיאטה, כדי שתהייה - כדי ש, על מנת ש, לכל, פן. מרוצה.

פסו' ת.אופן- היא מתנהגת, כמו שילדה קטנה -באופן ש, בצורה ש, כפי ש, כשם ש, כמו ש. מתנהגת.

פסו' ת.תוצאה- המורה היה כ"כ משעמם, - עד ש, עד כי, עד אשר, מבלי ש... עד שנרדמנו בשיעור.

פסו' ת.ותור – אעפ"י שאתה מעצבן, - אעפ"י ש, למרות ש, גם אם, אף כי, אם. אני אוהבת אותך.

פסו' ת.תנאי קיים – אם ארוויח כסף, - אם... אקנה שמלה חדשה.

פסו' ת.תנאי בטל – לו היה לי מטוס, - לו, אילו, אילו לא...
הייתי טס בשמי הארץ.

פסו' ת.מצב – הילדים חזרו מהמסיבה, - כשהוא, כשהיא, כשהם,
כשאני...
כשהם עליזים.

שאר הפסוקיות:

פסו' לוואי – מתקשרת לש. עצם – דן שגר בת"א, יבוא לבקר אותי מחר.

פסו' מושא – מתקשרת לפועל פעיל (נ+נ) – רציתי שתבואו אליי.
ממה ש, על מה ש, וכל שאר מילות היחס – נהניתי, ממה שראיתי.
פסו' נושא – מתקשרת לפועל סביל – רצוי, שתבוא מחר. / ברור, שירד גשם.
מי ש, כל מי ש... – מי שהוזמן למסיבה, נהנה.
מה ש, כל מה ש... – מה שהציע השר, היה מוגזם.
פסו' נשוא – אחרי אוגד: הוא, היא, היה, הייתה – דן הוא שהוריד את הפח.
המשפט העיקרי כאן יהיה חסר נשוא.

זכור:

כדי לזהות אם החלק שבחרת הוא פסוקית מחק אותו והשלם את המשפט על ידי המילה "הדבר" עם מילת יחס מתאימה = את הדבר, על הדבר, שהדבר וכדומה.

סוג הפסוקית	ההשלמה הנחוצה
↓	↓
* פסו' מושא =	ידוע ש... (ידוע הדבר)

מי ש...

* פסו' מושא = ידעתי ש... (ידעתי את הדבר)

* פסו' נשוא = הידיעה היא ש... (לאחר אוגד)

* פסו' לוואי = הידיעה ש, מעניינת. (הידיעה הזאת). מתקשרת לש. עצם, עונה על השאלה "איזה".

* פסו' ויתור = אעפ"י ש, גם אם, אף כי.

המשפט הפשוט

תרגיל 1

הנושא - בקו, הנשוא - בשני קווים, נושא + נשוא - בשני קווים

והדגשה

12. קניתי

2. מרים ביקרה

13. תענו

3. אמי הודתה

14. יתכנס הקהל

4. מסרו התלמידים

15. מי יעזור

5. התלמיד רץ

16. מה קרה

6. נמשכה השביתה

17. מה אירע

7. חגג ירון

18. מי עזר

8. החברה חילקה

19. תפגשו

9. דיברנו

20. יפגוש המרצה

10. תצטרפו אלינו

11. חצו

תרגיל 2

יחידת הנושא - בקו, גרעין הנושא - בקו והדגשה,

הנשוא - בשני קווים, נושא + נשוא - בשני קווים והדגשה

חלק א

1. ייצאו חברי התנועה

2. מחנה הקיץ יתקיים

3. יכינו הורים מתנדבים

4. לא נראתה צפיפות כזו

5. התגברה פעילותה של מחלקת התרבות של העירייה

6. נסגרה חנות הכפתורים הראשונה של תל אביב

7. הגבילו רשתות השיווק

8. התפתחה תעשייה כימית עצומת ממדים

9. לא אתמודד

10. ישוגר לוויין תקשורת ישראלי

11. צוות הספרייה העירונית אירח

12. יתקיים טיול בדרך הפסלים במצפה רמון

13. מי ראה

14. רק יומיים נותרו

15. נכתבה ביקורת אוהדת

16. שמו של יגאל ידין נקשר

17. הדרישות להשכלה גבוהה התרחבו

18. הרגשתי

19. נכללות מילים מחלקי דיבור שונים

20. הסימפוזייה הראשונה של ברהמס זכתה

21. הספורטאים הביאו

22. מילה זו מוגדרת

23. אתה מסתיר

24. גילה החייל מחטיבת הצנחנים

25. פעלתם

חלק ב

1. הופיע הנחליאלי

2. כל יוני הבר התעופפו

3. מנהלת המחלקה סיפרה

4. הספרייה הציבורית משרתת

5. מאורעות ההווה טלטלו

6. הופיע הציור האמריקני בצבעי מים

7. מדינות האיחוד האירופי מובילות

8. השנים האחרונות התאפיינו

9. התרבו המשתתפים בפעילות המתנ"ס

יחידת הנושא - בקו, גרעין הנושא - בקו והדגשה

הנשוא - בשני קווים, נושא + נושא - בשני קווים והדגשה

1. גמלאים מכל רחבי הארץ <u>נערכים</u>	13. <u>מחזיקה</u> המועצה האזורית
2. <u>האקדמיה</u> ללשון הערבית בקהיר	14. <u>קבענו</u>
<u>מתאימה</u>	15. מי <u>השתתף</u>
3. <u>אמני המושבה פותחים</u>	16. אתם <u>עוזרים</u>
4. <u>הפיץ</u> המשרד להגנת הסביבה	17. <u>הנהיגה</u> ההנהלה
5. משחק מחשב בנושא איכות הסביבה	18. <u>החלטתם</u>
<u>הופץ</u>	19. <u>ביקשו</u> חברי הוועד
6. <u>דיבר</u> מנהל בית הספר	20. מי <u>נבחר</u>
7. <u>הוגשו</u> תביעות ייצוגיות רבות.	21. <u>בחר</u> יושב ראש הוועדה
8. <u>מבקרים</u> רבים מתושבי הארץ.	22. <u>נעלמו</u> כל התיקים
9. מה <u>הוצע</u>	הסודיים
10. <u>אמרה</u> מנהלת המפעל	23. כל ציפורי הקיץ <u>נעלמו</u>
11. מי <u>יספר</u>	24. <u>פרחו</u> פרחי אביב חדשים.
12. <u>כיבו</u> כוחות גדולים של מכבי האש.	25. <u>הודעתם</u>

תרגיל 5 - מילה המציינת כמות (= כִּמְת))

יחידת הנושא - בקו, גרעין הנושא - בקו והדגשה

הנשוא - בשני קווים, נושא + נשוא - בשני קווים והדגשה

1. שני עוזרי הבמאי התחלפו 10. כל אנשי המפקדה נערכו
 2. השניים עבדו 11. ארבעת התיירים האוסטרים ביקרו
 3. רבים השתתפו 12. הארבעה רכבו
 4. הכינו ארבעת תלמידי החוג 13. מרבית חברי הקבוצה לא חבשו
 - לאמנות. 14. חלק מהם סבלו
 5. כל הפקידים השתתפו 15. חמישה מבוגרי המחזור האחרון של
 6. כולם השתתפו שייטת 13 למדו
 7. קידמו ראשי המדינה. 16. החמישה הכירו
 8. למדו 17. תמצאו
 9. אחדים מתושבי עירנו 18. כל השאלות מקבלות
- מטפלים

תרגיל 6 - נשוא המכיל יותר ממילה אחת

הנושא - בקו, הנשוא - בשני קווים, גרעין הנושא - בקו והדגשה

בשאלון א (011107) יש לסמן את הנשוא המורחב כנשוא.

1. הנערים התרגלו לבצע 9. היחסים בין שני המנהיגים עלו
2. אדם זה האיר פניו על שרטון
3. המרצה חזר והדגיש 10. אל תמהרו לכתוב (נושא +
4. ספר הלימוד החדש ייצא לאור נשוא. אתם = נושא)

5. האוטובוס האחרון ... השבת עומד 11. יושבת ראש הכנסת החליטה
להגיע למנות
6. הנואמת חזרה והדגישה 12. האב חזר וביקש
7. הזדרזנו להגיע (נושא + נושא). 13. הנהלת רשות השידור החליטה
אנו = נושא) להוריד
8. השופטים מיהרו והכריזו 14. התושבים בצפון אירופה
נדרשים להגביר
15. באו הצדדים לעמק השווה

המשלימים במשפט - משלים השם / לוואי

לוואי ביחידת הנושא

תרגיל 1 עמ' 429

יחידת הנושא - בקו, גרעין הנושא - בקו והדגשה

הנושא - בשני קווים, נושא + נושא - בשני קווים והדגשה

• כל המילים המופיעות בתוך יחידת הנושא ואינן גרעין הנושא הן משלימי

שם.

• למילות היחס אין תפקיד תחבירי עצמאי במשפט.

• את מילות היחס רצוי להכניס לסוגריים כדי להימנע מטעויות.

(בתרגיל זה מילות היחס הוכנסו לסוגריים)

2. ההכנות (לקראת) החג הורגשו
3. ממצאים ארכיאולוגיים עשויים לתרום
4. הוזמן האורח המכובד
5. תיערך ישיבה חגיגית (של) הנהלה החדשה של המפעל
6. אימו (של) החייל יכולה לזכות
7. קורים שני תהליכים הפוכים.
8. שנים (של) התערבות גסה (מצד) האדם הביאו
9. תשודר תכנית האקטואליה החדשה (של) הערוץ
10. הזליפו
11. אפליית אימהות עובדות מתבטאת
12. ההוצאות לחינוך (של) הרשות המקומית גדלו
13. נשמעות הודעות חשובות.
14. נכללו חמישה סעיפים חדשים
15. נתן הביקור בעיר הספר הידועה
16. מצויים סוגים שונים (של) בנייני מגורים
17. אטרקציה חדשה נפתחה
18. עורך דין עיוור ברוסיה יכול לזהות
19. כרישי נדל"ן רוצים להקים
20. אמני ישראל מנסים להציל
21. קבוצת אקדמאים עולים ממדינות חבר העמים מתכננת
22. מוביל אדריכל ידוע מאוקראינה

23. הגורמים הקולטים בעיריית בת ים עוזרים

24. קלטה אוזנו (של) הילד

משלימי הפועל

תרגיל 2

יחידת הנושא - בקו, גרעין הנושא - בקו והדגשה

• כל המילים המופיעות בתוך יחידת הנושא ואינן גרעין הנושא הן

משלימי שם.

• שימו לב, למילות היחס אין תפקיד תחבירי עצמאי.

הנשוא - בשני קווים, נושא + נושא - בשני קווים והדגשה

משלימי הפועל - קו מקווקו, גרעין המשלים - קו מקווקו והדגשה

* כל המילים המופיעות בתוך יחידת משלים הפועל ואינן הגרעין הן

משלימי שם.

חלק א

1. דבריו המעניינים של המרצה עוררו התלהבות בקרב ציבור

המאזינים.

"בקרב ציבור המאזינים"

יכול לשמש גם כמשלים פועל.

2. אנשי השיווק של החברה יציעו להנהלת החברה תכנית שיווק

עסקית מיוחדת.

3. סימני התפתחות מהירים מראה תינוקה החמוד של אחותי.

4. מקרים שונים של קבלת שוחד חשף העיתונאי הוותיק.
5. מקרים שונים של שוחד נחשפו על ידי העיתונאי הוותיק.
6. בעתיד הקרוב ייכנסו תכניות לימוד חדשות לגני הילדים.
- או: בעתיד הקרוב ייכנסו תכניות לימוד חדשות לגני הילדים.
7. בשעות הבוקר המוקדמות יצאו חברי תנועת הנוער לטיול מחוץ אל חוץ.
8. אחרי חצות שמענו בחדר המדרגות קולות רמים. (אנחנו = נושא, שמענו = נושא)
9. מתי יתחיל טקס חלוקת פרסי התאטרון?
10. האישה הבודדה יושבת בפינת החדר הקטן.
11. בשווייץ ניתנה לנשים זכות הצבעה רק בשנת 1971.
12. בני ישראל קיבלו את עשרת הדיברות למרגלות הר סיני.
13. היכן נוכל לרכוש כרטיסים להצגת התאטרון החדשה? (אנחנו = נושא, נוכל לרכוש = נושא)
- או: היכן נוכל לרכוש כרטיסים להצגת התאטרון החדשה?
14. בזכות הרחבת חוק השבות עלו לארץ מאות אלפי עולים.
15. הודות לערנותה של הנהגת נמנעה תאונת דרכים קשה.
16. דבריו לא התקבלו על ידי מרבית הנוכחים בשל עמדותיו הקיצוניות.

חלק ב

1. בשל מה נדחתה ישיבת מועצת התלמידים למועד מאוחר יותר?
2. למען הסדר הטוב בצעו את מטלותיכם בזמן. (אתם = נושא, בצעו = נושא)
3. בעל הגלריה מחפש תורמים לתמיכה בציר העולה.
- או: בעל הגלריה מחפש תורמים לתמיכה בציר העולה.
4. לשם מה הגעתם לכאן בשעה כה מוקדמת? (אתם = נושא, הגעתם = נושא)
5. האנתרופולוגיה עוקבת אחר התפתחות האדם משחר הופעתו בעולם.
6. בתקופת המלחמה הקרה נהגו האמריקאים לסרוק את השמים כדי לחפש אמצעי ריגול רוסיים.
7. שרידים של אנשים מתקופת האבן נתגלו על ידי חוקרים במערות חבויות.
8. החוקרים גילו שרידים של אנשים מתקופת האבן במערות חבויות.
9. בשנת 1947 דיווחו אזרחים בארצות הברית על עצם בלתי מזוהה בשמים.
10. כל מוצר מעץ ייעלם מהרחובות בימים שלפני ל"ג בעומר.
11. הילדים העבירו את העצים למדורה בעגלות מרכוליים.
12. סוף סוף חזר הצליל לתזמורת שלנו.

13. שני אירועים חשובים בהתפתחות הציור בצבעי מים בארץ אירעו בשנות

ה-40 של המאה ה-20.

14. שירות המזון של משרד הבריאות גילה הימצאות שרידי

אנטיביוטיקה במוצרי מזון שונים.

או: שירות המזון של משרד הבריאות גילה הימצאות שרידי

אנטיביוטיקה במוצרי מזון שונים.

תרגיל 3

יחידת הנושא - בקו, גרעין הנושא - בקו והדגשה

• כל המילים המופיעות בתוך יחידת הנושא ואינן גרעין הנושא הן

משלימי שם.

• שימו לב, אין לנתח ניתוח תחבירי את מילות היחס.

הנושא - בשני קווים, נושא + נושא - בשני קווים והדגשה

משלימי הפועל - קווים מקווקו, גרעין המשלים - קו מקווקו והדגשה

* כל המילים המופיעות בתוך יחידת משלים הפועל ואינן הגרעין הן

משלימי שם.

חלק א

1. המארחים קיבלו את פני אורחיהם בסבר פנים יפות.

2. בעמל רב חילצו הכבאים את הלכודים במבנה.

3. השופטים מעניקים יחס שווה לכל אזרח ללא משוא פנים.
4. פניית הסטודנט אל המרצה נעשתה באמצעות משלוח דואר אלקטרוני.
5. במקרה של שביתה בבנקים ישתמש הציבור במכשירי הבנק האוטומטיים.
6. בלי עבודה מתקשים אנשים לפרנס את בני משפחתם.
7. מעל העגלה המקרטעת ראה יעקוב את עירו המתרחקת.
8. חלוקת המגרשים למייסדי העיר תל אביב נערכה באמצעות הגרלת צדפים בשנת 1909 על חוץ הים.
9. היופי חולף כערפל.
10. יופי ללא מידות טובות דומה לפרח ללא ריח.
11. ממשלת ליטא הודיעה על כוונתה לשלם 41 מיליון דולר פיצויים ליהודים על סבלותיהם בתקופת הנאצים.
12. ליד חופה הדרומי של סין התרחשה ביום ראשון תקרית ימית בין סין לארה"ב.
13. בשמחה רבה הודיעה דוברת המשרד על תחילת מבצע ההקמה של רשת התקשורת החדשה.

14. למרות החומר הקשה הצליחו כל תלמידי הכיתה בבחינת הבגרות

בהיסטוריה.

15. עם כל רצונה לא הצליחה הוטרנירית לטפל בחיה הפצועה.

16. חרף הקשיים הצפויים נבצע את העבודה כהלכה. (אנו = נושא,

נבצע = נושא)

17. במקרה של התנגדות מצד המפגינים יפעלו כוחות המשטרה

בכוח.

18. הספר שלפנינו ממלא תפקיד חשוב בתיאור הלשון העברית.

19. עם כל רצונו של יאיר הוא לא הגיש עזרה לחברו. או: עזרה

לחברו

20. עקב התחממות כדור הארץ תחול עלייה באירועי מזג האוויר

הקיצוניים.

21. הרופא ממליץ על גמילה מעישון. (באמצעות) סדנה.

22. ההרצאה הזו מיועדת לכל תושבי העיר.

23. התיירים התבוננו בתימהון בתמונות בתערוכה.

24. באמצעות הנדסה גנטית השביחו החוקרים את החיטה.

25. כל חברי הממשלה תמכו בהצעת החוקן החדשה.

חלק ב

1. בכ"ט בנובמבר 1947 החליט ארגון האומות המאוחדות על הקמת
מדינה עברית.
2. ביום שלאחר החלטת האו"ם שטף גל של פרעות את היישוב
היהודי הקטן בארץ ישראל.
3. מנהלת הספרייה הכניסה את כתבת העיתון אל החדר האחורי.
4. הספרייה העירונית המודרנית מכילה כיום גם עמדות מחשב
מתקדמות.
5. לאחר שעתים התמלאה הספרייה בקוראים בני גילים שונים.
6. כלי הנשיפה של התזמורת צלצלו כקבוצה מלוכדת.
7. שני נערים צעירים חלפו על פני הקבוצה העליזה.
8. הביקור במרכז המבקרים של מנהרת הכותל מתחיל במסע על גשר
מתכת קל.
9. העבודה על מרכז המבקרים נמשכה שבע שנים.
10. הערב בשעה שמונה יתקיים ערב הקרנת סרטי סטודנטים.
11. במוזאון הילדים בחולון יוצגו החל מהשבוע הבא משחקי
הילדים של שנות ראשית המדינה.
12. שרב כבד שרר בחודש הקודם ברחבי הארץ.

13. הביקוש הרב לחשמל באירופה דוחף את חברת החשמל באיחוד האירופי בחזרה אל הפחם המזהם.
14. היום תקיים הקרן הקיימת לישראל טיולים ברחבי הארץ.
15. ברחבי הארץ מתקיימות בשבוע זה הרצאות בנושאי תרבות.
16. על דליפת החומר המסוכן במפעל השתלטו במהירות כבאי העיר.
17. במבצע הוצעו לרוכשים שני ספרים במחיר של אחד.
18. עמותת אלון מפעילה ברחבי הארץ גרעיני נח"ל בשכונות מצוקה.
19. פעילי עמותת אלון תורמים שנה מחייהם להתנדבות במסגרת שנת שירות.
20. במשך כמה שבועות עמלו פעילי העמותה על הכנת הפנינג פורים לילדי שכונת מצוקה.
21. במוזאון הילדים הישראלי בחולון מתקיים מסע תקשורת בהנחיית מדריכים חירשים.
22. הלשון העברית השתייכה בעבר למשפחת הלשונות השמיות.
23. השפות השמיות פיתחו מבנה מיוחד של משפטים שמניים.
24. בחודשים הקרובים יופיעו בסדרה המחודשת ספרים ישנים של כמה סופרים ישראליים.

الفصل الثالث : الجملة الشاملة في العبرية الحديثة

משפט בעל חלקים כוללים

מושא מושא מושא
ציירתי עצים. ציירתי בתים. ציירתי אנשים. ← במשפט אחד נאמר:
מושא כולל
ציירתי עצים, בתים ואנשים.

תיאור (מקום) כולל

אסע לירושלים או לאילת.

מושא כולל
אכלתי פיתה ולא לחם.

מושא כולל
לא אכלתי לחם אלא פיתה.

משפט בעל חלקים כוללים = משפט שאחד החלקים שלו חוזר פעמים אחדות.

● כל חלק במשפט יכול להיות כולל.

בין החלקים החוזרים באות **מילות חיבור** לפי הקשר הלוגי שבין החלקים.

הקשר הלוגי	מילות החיבור	דוגמה
הוספה	וי גם, נוסף על, מלבד	דיברתי עם ההורים ועם התלמידים.

ברירה	או	נלך לסרט או להצגה.
ניגוד	אלא, כי אם, ולא, אבל, אך (הגענו עייפים אך מרוצים).	לא למדתי ערבית אלא צרפתית.
צמצום ומיעוט, הוצאה מהכלל	חוץ מ, פרט ל, למעט	למסיבה הגיעו כל המורים חוץ מדני .

פיסוק החלקים הכוללים

1) בין החלקים הכוללים יבוא פסיק, אבל הוא לא יבוא לפני ו' החיבור ולא לפני המילה "או".

2) לפני מילת ניגוד אפשר לשים פסיק, אך לא חובה:

לא אכלתי תפוח אלא בננה / לא אכלתי תפוח, **אלא** בננה;

אסע לבאר שבע ולא לאילת / אסע לבאר שבע, **ולא** לאילת. (לפני ו' הניגוד יכול לבוא פסיק)

קבעו אם לפניכם חלק כולל

דנה היא תלמידה נבונה, חרוצה וישרה. משפט בעל חלקים כוללים
(נשוא כולל) \neq

דנה היא התלמידה המצטיינת של הכיתה. – אין חלק כולל.

• החלקים החוזרים במשפט הכולל צריכים לענות על אותה השאלה ולהתייחס לאותה מילה במשפט.

הבחנה בין נשוא כולל ובין נשוא מורחב:

נשוא מורחב

המנהל שב והדגיש לעובדיו את חשיבות השמירה על הבטיחות. משפט פשוט

נשוא כולל

בקשתו של השחקן הזר נבדקה ואושרה על ידי משרד הפנים. משפט פשוט בעל חלקים כוללים

נשוא מורחב

הפער הלך וגדל. משפט פשוט

הוא הוסיף ואמר – פעולה אחת = נשוא מורחב.

הוא אכל ושתה – שתי פעולות = נשוא כולל.

ציינו מה הקשר הלוגי

לא נסעתי לחיפה אלא לירושלים. = ניגוד; לא X אלא Y

השבוע נלמד לא רק ביום חמישי אלא גם ביום שישי. = הוספה.

שימו לב:

לא שתיתי מיץ אלא מים (מושא כולל) \neq לא שתיתי אלא מים (מושא רגיל).

המשמעות של "לא שתיתי אלא מים" היא: שתיתי רק מים. כאשר המילה "אלא" באה ליחס הדגשה (במשמעות של "רק") אין חלקים כוללים.

דוגמה נוספת לשתי המשמעויות של המילה "אלא":

● לא ביקשתי אלא הקשבה. = משפט ללא חלק כולל. ("אלא" משמשת להדגשה במשמעות של "רק")

● לא ביקשתי עזרה אלא הקשבה. = משפט פשוט בעל חלקים כוללים (קשר של ניגוד - לא X אלא Y)

המרות

א) הגעתי באופניים ולא במכונית.

● המירו במשפט פשוט בעל חלק כולל בעל מבנה של: לא ... אלא. ←

לא הגעתי במכונית אלא באופניים.

● המירו במשפט איחוי. ←

לא הגעתי במכונית, אלא הגעתי באופניים.

ב) פירוק משפט בעל חלק כולל לשלושה משפטים:

למדנו אתמול אזרחות, מתמטיקה ולשון. ←

● למדנו אתמול אזרחות.

- למדנו אתמול מתמטיקה.
- למדנו אתמול לשון.

ג) כתיבת משפט בלי להשתמש במבנה "אין/לא ... אלא...":

לדעתו, הזמר הזה אינו אלא אדם כמו כולם. ←

לדעתו, הזמר הזה הוא רק אדם כמו כולם.

ד) חינוך לערכים מתבטא במעשים ולא במילים בלבד.

● ציינו את הקשר הלוגי בין המילים בחלק הכולל. ←

הוספה

● כתבו את המשפט במבנה "לא/אין ... אלא...". שמרו על משמעות

המשפט המקורי. ←

● חינוך לערכים אינו מתבטא רק במילים אלא גם במעשים.

תמורה כוללת

תמורה

יצאנו לטיול עם המורה אלישבע.

תיאור תמורה כוללת

יצאנו לטיול עם המורים: איתן, חגית ונועם.

לוואי מושא תמורה כוללת

קניתי בחנות שני מוצרים: גבינה וחלב.

תמורה כוללת היא פירוט של **ביטוי מכליל** שבא לפניו. הביטוי המכליל הוא כמו מכנה משותף. (במשפטים שלעיל הוא מסומן בצהוב).

קניתי בחנות שני מוצרים: (ביטוי מכליל) גבינה וחלב. (פירוט) ← גבינה וחלב = תמורה כוללת

תמורה כוללת

צבעתי את הציור בשלושה צבעים: צהוב, כחול ואדום.

לפני תמורה כוללת שמים בדרך כלל נקודתיים (ייתכן גם קו מפריד).

לפעמים יבואו לפניו המילים: כמו, כגון, למשל ואז אין צורך בנקודתיים:

תמורה

תמורה כוללת

(רגילה)

אני אוהב ממתקים כמו שוקולד, עוגות וסוכריות. \neq אני אוהב ממתקים, בעיקר שוקולד.

נשוא כולל

השון: לפי דעתי, הערכים החשובים הם יושר, נאמנות וכבוד הדדי

\neq

תמורה כוללת

אני מאמינה בערכים האלה: יושר, נאמנות וכבוד הדדי.

שימו לב: יש להבחין בין **חלק כולל** (=חלק חוזר) ובין **ביטוי מכליל**.

המרות

•הוסיפו למשפט **ביטוי מכליל** כך שתתקבל תמורה כוללת.

למפעל זה דרושים פקידים, פועלים ומנהל עבודה. ←

למפעל זה דרושים עובדים: פקידים, פועלים ומנהל עבודה.

• **הוסיפו למשפט תמורה כוללת (=פירוט).**

התלמיד יוסי לומד שני מקצועות מוגברים. ←

התלמיד יוסי לומד שני מקצועות מוגברים: רפואה וכימיה.

• **ביטוי מכליל יכול לבוא גם אחרי הפירוט ואז הוא משמש תמורה,**

ולפניו יבוא קו מפריד:

נושא כולל תמורה

החום הכבד, המסלול הקשה ועייפותי – כל אלה השפיעו עליי.

الفصل الرابع : الجملة المعطوفة في العبرية الحديثة

המשפט המחובר (המאוחד)

המשפט המחובר הוא משפט, שמורכב ממספר משפטים שחוברו יחדיו. כל חלקי המשפט המחובר הם עצמאיים ושווים אחד ביחס לשני. החיבור בין חלקיו של משפט מחובר יכול להיות חיבור של הוספה, ניגוד, ברירה או סיבה-ותוצאה.

דוגמאות

- דוגמה ראשונה: סיבה ותוצאה
 - שלומי נתקל באבן ברחוב
 - שלומי נפל בעוצמה

ניתן לשים לב שהמשפט השני הוא תוצאה של המשפט הראשון כך שאם מאחים מקבלים: "שלומי נתקל באבן ברחוב, ולכן נפל בעוצמה."

- דוגמה שנייה:
 - האם שותה קפה בשעות הצהריים
 - הילדים משחקים בצעצועיהם

אין קשר בין המשפטים ולכן חיבור ביניהם הוא הדרך היחידה לאחות את המשפט: "האם שותה קפה בשעות הצהריים, והילדים משחקים."

- דוגמה שלישית:
 - ישראל נמצאת במזרח התיכון
 - ארצות הברית נמצאת באמריקה

הקשר בין שני המשפטים הוא קשר של ניגוד כפי שניתן לראות "המזרח התיכון - אמריקה" וכך ניתן לאחות את המשפט עם מילת ניגוד: "ישראל נמצאת במזרח התיכון, ואילו ארצות הברית באמריקה."

במשפט המאוחד (המחובר)

מצטרפים זה לזה שני איברים (או יותר) שכל אחד מהם הוא משפט עצמאי (שיש בו נושא ונשוא).

כללי הפיסוק במשפט המאוחה (המחובר)

פסיק מבדיל בין האיברים במשפט המחובר (המאוחה) - גם לפני ו'
החיבור!

לא יבוא פסיק:

א. לפני מילת הקישור "או"

ב. אם אחד האיברים קצר.

הקשר בין האיברים במשפט המחובר ודרכי הניתוח

קשר של חיבור והוספה (ו...)

קשר של ניגוד (אבל, אולם, אך)

קשר של פְּרָרָה (או)

קשר של סיבה ותוצאה (לכן, על-כן, לפיכך, בגלל זה)

קשר של ויתור (אף-על-פי-כן, למרות זאת)

קשר של השוואה (ואילו, ולעומת זאת)

קשר של חיבור והוספה

יאיר אכל בצלי, שום וגזר, ואחותו הקטנה אביה לקח לה את כל הירקות.
(מחובר)

איבר א': יאיר...וגזר. (כולל. מושא חוזר)

איבר ב': ואחותו...הירקות. (פשוט בעל חלק ייחוד)

אפשר גם:

יאיר אכל בצלי, שום וגזר, ואחותו הקטנה אביה לקח לה את כל הירקות.
(מחובר)

איבר א' - כולל, מושא חוזר
איבר ב' - פשוט בעל חלק ייחוד

בכל הניתוחים של המשפט המאוחה (המחובר) יש לדאוג קודם-כול
לתיחום ולסיווג, ורק

אחר-כך - לניתוח התחבירי הרגיל.

קשר של ניגוד

את העיר הזאת ביקרנו אתמול, אך את העיר הסמוכה לא הספקנו לבקר.
(מחובר)

איבר א': את העיר...אתמול. (פשוט)

איבר ב': אך את.....לבקר. (פשוט)

קשר של ברירה

ראובן, בוא לכאן מחר מוקדם או אני אגיע לביתך במהירות. (מחובר)

קשר של סיבה ותוצאה

אתמול ירדו גשמים עזים בארצנו, ולכן נשארו כל התושבים בבתיהם.
(מחובר)

קשר של ויתור

השבוע ירד בעירנו שלג כבד, ואף-על-פי-כן הלכנו בשמחה לים התרחץ.
(מחובר)

קשר של השוואה

דנה אוהבת את להקת "טיפקס" ואילו רונית מעריצה את "החיפושיות".
(מחובר)

תרגיל 1:

1. האמת ידידי כבדה ועל כן נושאה מועטים לצערי.
2. הזקן החביב נעלם אמש בשל האפלה הכבדה שבחוץ אך ילקוטו וספריו נותרו בבית בטוחים ושלמים.
3. תינוק שרוי תמיד בשמחה ואין עצבות שולטת בו.
4. מושכים הסוסים את המחרשה והיא הופכת רגבים ויוצרת תלמים בשדות הירוקים והרעננים.
5. נתנה הארץ יבולה והכרמים הבשילו אשכולותיהם ענבים.
6. גשמים רבים ירדו לשמחתנו השנה בשפלה ובהר ואף על פי כן הלכנו יום יום לשפת הים להתרחץ.
7. המורה למתמטיקה נזפה בי הבוקר בגלל התנהגותי המחוצפת אבל אני לא התרגשתי מזה כלל וכלל.
8. ברוך אוהב את האמת ואני שונא את השקר ואת הצביעות.

9. אני אהיה לו לאב והוא יהיה לי לבן.

10. אדם צריך לעמול ולעשות בשתי ידיו והקדוש ברוך הוא שולח כמובן

את ברכתו במעשה ידיו

11. התיירים בארצנו להוטים אחרי כל דבר ואין שום דבר מושך אותם

להתעכב עליו.

12. דני לא התכוון כהלכה לשיעור ולפיכך נזפה בו המורה לבישול.

13. שלחתי אמש מכתב ארוך לחברי ולמרות זאת חברי לא קיבל אותו.

14. שנאה תעורר מדנים ועל כל פשעים תכסה אהבה.

15. את החוק והצדק ברא הבורא יחדיו אך האדם הפריד ביניהם.

16. הגברים בקהל היו לבושים חליפות רגילות או מדי גנרלים והנשים

לבשו שמלות ארוכות

וכובעים רחבי שוליים.

המשפט המחובר – ת ר ג י ל 2

ניתוח משפטים

במשפטים שלפניכם קיבעו את התפקיד התחבירי של המילים , תחמו את

חלקי המשפט , פְתְבו את סוג המשפט ופסקו כהלכה!

1. העשיר שוכר לו מזכירה טבחית ומטפלת והעני נאלץ לשאת אישה

2. כל חידוש טכנולוגי נתקל בתגובה מסויגת ובחשדנות וראי שחורות

רואים בו

תמיד סכנות הרסניות למכביר

3. תכשיר זה מגרעותיו רבות אך מחירו זול

4. תשעים אחוזים מבני האדם הם טיפשים ואף אנו עשרת האחוזים

הנותרים

עלולים להידבק במחלה נוראה זו

5. הסכם השלום עם מדינות ערב בשלבים התחלתיים אך הוא ללא ספק

יתמש

6. המנוחה מועילה לבריאות והשקט ליציבות הנפשית

7. התיירים הציפו את שלוש הערים טבריה חיפה ואילת ואילו הישראלים

חובבי

טבע מושבעים טיילו במדבר יהודה

שחבור

שחברו עפ"י ההוראות ופסקו כהלכה !

8. שכר הלימוד הועלה .
מספר הסטודנטים לא פחת .

א. שחברו את שני המשפטים למשפט מחובר בקשר של ויתור !

ב. שחברו את שני המשפטים למשפט פשוט בקשר של ויתור !

המורים החליטו לשבות .
התלמידים חגגו ברחובות .

- א. שחברו את שני המשפטים למשפט מחובר בקשר של סיבה ותוצאה !
 ב. שחברו את שני המשפטים למשפט פשוט בעל תיאור סיבה !

הסבר נוסף: המשפט המחובר (המאוחה) ומשהו על המשפט חסר הנשוא

במשפט בעל חלקים כוללים (המשפט הכולל) מצטרפים זה לזה חלקים של משפט פשוט

(שני נושאים, שני נושאים, שני מושאים וכו').

במשפט המאוחה (המחובר) מצטרפים זה לזה שני איברים (או יותר) שכל אחד מהם

הוא משפט עצמאי (שיש בו נושא ונשוא).

כללי הפיסוק במשפט המאוחה (המחובר)

פסיק מבדיל בין האיברים במשפט המחובר (המאוחה) - גם לפני ו' החיבור!

לא יבוא פסיק:

א. לפני מילת הקישור "או"

ב. אם אחד האיברים קצר.

הקשר בין האיברים במשפט המחובר ודרכי הניתוח

קשר של חיבור והוספה (ו...)

קשר של ניגוד (אבל, אולם, אך)

קשר של פְּרָרָה (או)

קשר של סיבה ותוצאה (לכן, על-כן, לפיכך, בגלל זה)

קשר של ויתור (אף-על-פי-כן, למרות זאת)

קשר של השוואה (ואילו, ולעומת זאת)

קשר של חיבור והוספה

יאיר אכל בצלי, שום וגזר, ואחותו הקטנה אביה לקח לה את כל הירקות.
(מחובר)

איבר א': יאיר...וגזר. (כולל. מושא חוזר)

איבר ב': ואחותו...הירקות. (פשוט בעל חלק ייחוד)

אפשר גם:

יאיר אכל בצלי, שום וגזר, ואחותו הקטנה אביה לקח לה את כל הירקות.
(מחובר)

איבר א' - כולל, מושא חוזר
איבר ב' - פשוט בעל חלק ייחוד

בכל הניתוחים של המשפט המאוחד (המחובר) יש לדאוג קודם-כול
לתיחום ולסיווג, ורק

אחר-כך - לניתוח התחבירי הרגיל.

קשר של ניגוד

את העיר הזאת ביקרנו אתמול, אך את העיר הסמוכה לא הספקנו לבקר.
(מחובר)

איבר א': את העיר....אתמול. (פשוט)

איבר ב': אך את.....לבקר. (פשוט)

קשר של ברירה

ראובן, בוא לכאן מחר מוקדם או אני אגיע לביתך במהירות.
(מחובר)

קשר של סיבה ותוצאה

אתמול ירדו גשמים עזים בארצנו, ולכן נשארו כל התושבים בבתיהם.
(מחובר)

קשר של ויתור

השבוע ירד בעירנו שלג כבד, ואף-על-פי-כן הלכנו בשמחה לים התרחץ.
(מחובר)

קשר של השוואה

דנה אוהבת את להקת "טיפקס" ואילו רונית מעריצה את "החיפושיות".
(מחובר)

משפט חסר נשוא

זהו משפט שחסר בו הנשוא (כי הוא מובן מן ההקשר), ולכן אין מנתחים אותו, אלא רק

מציינים את סוגו.

בעברית שלושה סוגים של משפטים חסרי נשוא:

א. משפט בן מילה אחת (לרוב - קריאות למיניהן)

למשל: שלום! להתראות! שקט!

ב. תשובה על שאלה בשיחה.

למשל: לאן אתה רץ? - לרותי. (במקום - אני רץ לרותי)

למי אתה מתגעגע? - ליוסי. (במקום - אני מתגעגע ליוסי)

ג. איבר שני במשפט מחובר (מאוחה)

למשל: האיש נסע לחיפה, והאשה - לירושלים. (מאוחה)

הבן שלי אכל גלידה, והבן שלו - תירס. (מאוחה)

איבר א': הבן....גלידה. (פשוט)

איבר ב': והבן....תירס. (פשוט חסר נשוא)

כזכור, אין מנתחים את המשפט חסר הנשוא, אלא רק מציינים את סוגו.

במשפט מאוּחה יופיעו שני נשואים בדרך כלל (לעתים אף יותר).
במשפט מאוּחה יש שני משפטים או יותר.
המשפטים במשפט המאוּחה עצמאיים (יכולים לעמוד בפני עצמם)
ונקראים איברים.
בין המשפטים מקשרות לרוב מילות איחוי/חיבור. מילות האיחוי יכולות
להופיע בראש האיבר המצטרף (השני ואילך), ולעולם לא תפתחנה את
המשפט כולו.
מילות האיחוי אינן מהוות חלק מן המשפט שאליו הן מצטרפות, אלא
מצביעות על הקשר הלוגי בין האיברים:
הוספה, ניגוד, סיבה ותוצאה, ויתור (ולכן למילות האיחוי אין תפקיד
תחבירי).
מילות החיבור במשפט המאוּחה
1. קשר של חיבור והוספה - ו, גם, אף.
לדוגמה:

משחק הגמר שודר אמש בשידור חי, והצופים רותקו למסך.
סיווג: משפט מאוּחה.
תחימה: איבר א'-משחק...חי-פשוט.

איבר ב'-הצופים...למסך-פשוט.

הגדרה: בשידור חי-תיאור אופן.

2. קשר של ניגוד-אך, אבל, אולם, אלא.
לדוגמה:

הגעתי לבית הספר בשעה מוקדמת, אולם השערים היו נעולים.
איבר א'- הגעתי...מוקדמת.
איבר ב'- השערים...נעולים.

3. קשר של עימות - ואילו, לעומת זאת.
לדוגמה:

אני צופה בערוץ עשר, ואילו אחי צופה בערוץ שתיים.
איבר א' - אני...עשר
איבר ב' - אחי...שתיים.

4. קשר של סיבה ותוצאה - לכן, לפיכך, משום כך, על כן.
לדוגמה:

המורה חלתה, ולכן התבטל השיעור.
איבר א' - המורה...חלתה.
איבר ב' - התבטל...השיעור

5. קשר של ויתור - למרות זאת, חרף זאת, אף על פי כן.
לדוגמה:

אתמול ירדו גשמים עזים, למרות זאת הטיול התקיים כמתוכנן.
איבר א' - אתמול...עזים.
איבר ב' - הטיול...כמתוכנן.

الفصل الخامس : الجملة المعقدة في العبرية الحديثة

משפט מורכב

משפט מורכב הוא משפט שמכיל לפחות שני משפטים כאשר אחד המשפטים נחשב "עיקרי" והוא עצמאי כלומר יכול להשאר כמשפט גם בלי המשפט שמתלווה אליו. המשפט השני נחשב ל-"תפל" ונקרא גם "פסוקית", הפסוקית היא לא עצמאית והיא קיימת רק בזכות הישענותה על המשפט העיקרי.

ישנם סוגים שונים של פסוקיות אותם נזהה עפ"י השאלה עליה הפסוקית עונה.

פסוקית תיאורים

כל פסוקיות התיאורים הן הרחבה של תיאור במשפט הפשוט. ניתן לזהות פסוקית תיאור לפי שלושה גורמים:

- א. סוג השאלה שהפסוקית (המשפט) עונה עליה.
- ב. לפי ההתחלה של הפסוקית, כלומר לפי מילת הקשר שהפסוקית מתחילה בה (מילת השיעבוד).
- ג. לפי ההמרה של כל הפסוקית בתיאור המתאים.

פסוקית מקום

מילות שיעבוד מתאימות: במקום ש, למקום ש, בכל אשר, ממקום ש וכו'. ניתן להחליף את פסוקית המקום במילה: שם, פה. פסוקית מקום עיקרי דוגמה: במקום שאתה נמצא, עמד פעם בניין מפואר. **פסוקית זמן**

מילות שיעבוד מתאימות: בזמן ש, כאשר, ברגע ש, מרגע ש. ניתן להחליף את פסוקית במילה: עכשיו, אתמול, אז. אין לפתוח פסוקית

זמן במילה מתי ש.
פסוקית זמן עיקרי
דוגמה: בשעה שיצאתי לחדר, פגשתי אותו.
פסוקית סיבה

מילות שעבוד מתאימות: כי, מפני ש, משום ש, מאחר ש, הואיל ו.
ניתן להחליף את פסוקית הסיבה במילה: בגלל זה.
פסוקית סיבה עיקרי
דוגמה: מכיוון שהייתי חולה, לא הגעתי לבית הספר.
פסוקית תכלית

מילות שעבוד מתאימות: כדי ש, בשביל ש, שמא, פן, כדי שלא.
ניתן להחליף את פסוקית התכלית במילה: בשביל+הטייה או ב:
לכבוד+הטייה.
עיקרי פסוקית תכלית
דוגמה: עליך ללמוד היטב, כדי שתוכל להצליח.
פסוקית אופן

מתחלקת לתת סוגים:

1.השוואה- תפתח במילות השעבוד: כפי ש, הוא ש, ככל ש, בצורה ש,
במידה ש.

ניתן להחליף את פסוקית זו במילה: כך.
עיקרי פסוקית אופן
דוגמה: אתה מתנהג, כפי שהוריך מצפים ממך.

2.תוצאה- מילות שעבוד: עד ש, עד כי.
ניתן להחליף פסוקית זו במילה: כך.
עיקרי פסוקית אופן
דוגמה: צחקתי למראה הליצן, עד כי דמעות נראו בעיני.

* גם פסוקית אופן תוצאה וגם פסוקית זמן עשויות לפתוח במילת השעבוד "עד ש..". נבדיל בינהן כך: בפסוקית אופן תוצאה הפסוקית תהיה תוצאה ישירה של מה שקרה בעיקרי, לעומת זאת בפסוקית זמן הפסוקית היא לא תוצאה של העיקרי, כלומר הדברים שנאמרים בה היו מתרחשים גם בלי החלק העיקרי של המשפט.
דוגמה: - עבדנו בגינה, עד שכוחותינו אזלו. (אופן תוצאה)
- עבדנו בגינה, עד ששקעה השמש. (זמן)

פסוקית תנאי

מילות שעבוד מתאימות: מציינת את התנאי לקיום פעולה במשפט.
קיימים שני סוגים של פסוקית תנאי:

א. תנאי קיים- תנאי שיש סיכוי לקיומו, תנאי זה מתייחס לעתיד. מילות שיעבוד: בְּנֵאֵי ש, אִם, בַּמְקֵרָה ש, לֹא.. אֵלֵא אִם כֵּן.
דוגמה: אִם תִּגִּיעַ לַפְּגִישָׁה בְּזִמְנֵי אֲרָאָה לְךָ אֶת הַמְּקוֹם. (במקום שניתן להכניס את המילה "אז" מתחיל החלק העיקרי במשפט.)

ב. תנאי בטל- זהו תנאי שאין סיכוי שהוא יתקיים, תנאי זה מתייחס לזמן עבר. מילות שיעבוד: לֹו, אֵילוֹ, לֹוּלֵא.
דוגמה: לֹו הִגַּעַת בְּזִמְנֵי לַפְּגִישָׁה, הֵייתִי מֵרָאָה לְךָ אֶת הַמְּקוֹם. (במקום שאפשר להכניס את המילה "אז" מתחיל החלק העיקרי במשפט.)

פסוקית ויתור

מציינת למרות איזה תנאי תתקיים / לא תתקיים הפעולה שנמצאת בחלק העיקרי.

מילות שעבוד מתאימות: אִף עַל פִּי ש, עַל אִף ש..
ניתן להחליף את פסוקית הויתור במילה: למרות זאת.
פסוקית ויתור עיקרי

דוגמה: אף על פי שירדו גשמים חזקים, לא ביטלנו

פסוקית מצב

מילות שעבוד מתאימות: כש, כאשר..

דוגמה: הילד נכנס לכיתה מבלי שהמורה הרגישה בכך.
פסוקית המצב מציינת את מצבו של שם העצם שנמצא בתוך המשפט העיקרי. בפסוקית המצב, הזמן של הפסוקית ושל החלק העיקרי הוא שונה, מלבד מצב בו הפסוקית היא שמנית.
דוגמה לפסוקית שמנית: הילד נכנס לכיתה כשילקוטו על שכמו.

הערה: יש להבדיל בין פסוקית מצב לבין פסוקית זמן. שתיהן יכולות להתחיל במילה כש/כאשר, אך פסוקית מצב בדר"כ נותנת את מצב שם העצם שנמצא בחלק העיקרי, פסוקית זמן לעומת זאת נותנת את זמן קיום הפעולה והזמן של העיקרי ושל הפסוקית הוא אותו זמן.

פסוקית נושא

פסוקית הנושא היא משפט שלם המשמש כנושא של המשפט העיקרי. כלומר, בעיקרי אין נושא, הנושא חסר וסוג המשפט העיקרי נקרא: "משפט חסר נושא."

פסוקית נושא מתחלקת לשני דגמים והם:

א. דגם ראשוני:

- בדגם זה ניתן להמיר את כל פסוקית הנושא במילה "הדבר."
 - במשפט העיקרי לא יהיה נושא.
 - הנושא של המשפט העיקרי הוא בדר"כ: ידוע, מומלץ, רצוי, כדאי.
 - בדגם זה, קודם יבוא החלק העיקרי ולאחריו הפסוקית.
 - מילות שיעבוד: ש, כי.
 - עיקרי פסוקית נושא
- דוגמה: ידוע, שיום שבת הוא יום חופשי.

ב. דגם שני:

לפי דגם זה קודם תבוא הפסוקית ולאחר מכן החלק העיקרי. בדגם זה בדר"כ אפשר להחליף את כל הפסוקית במילים: מישהו, משהו. כמו כן, בדר"כ הפסוקית תתחיל במילות השיעבוד: מי ש, מה ש. פסוקית נושא עיקרי דוגמה: מי שילכד את הזאב, יזכה בפרס.

פסוקית נושא

פסוקית נושא היא משפט שלם המשמש בדר"כ כנושא של המשפט העיקרי, מכאן נובע שהעיקרי הוא חסר נושא. בין הנושא לבין פסוקית הנושא יבוא בדר"כ אוגד ולאחריו מילת השיעבוד: ש. ניתן להמיר פסוקית נושא ב: זה, זו, או כל כינוי רומז אחר. עיקרי פסוקית נושא דוגמה: רבקה היא שהלכה הביתה.

פסוקית מושא

פסוקית זו ממלאת את אותו התפקיד שממלא המושא במשפט הפשוט. כשם שהמושא במשפט הפשוט משלים פועל, כך גם פסוקית המושא בשלמותה, משלימה פועל במשפט העיקרי. כמו כן מופיעה פסוקית המושא אחרי נושא שהוא פועל הבעה או אמירה במשפט. הפסוקית פותחת במילות השיעבוד: ש, כי. פסוקית הפותחת בצירוף: של מי ש, של מה ש, היא לא פסוקית מושא. לדוגמה: סופו של מי ששורף ספרים, שישורף בני אדם. - זוהי פסוקית לוואי.

לעיתים פותחת פסוקית המושא ללא מילת היחס המקדימה: "את", אבל מילת היחס למעשה נמצאת ברקע, יש צורך לבדוק אם אפשר להוסיפה כיוון שאם לא, הפסוקית היא אינה פסוקית מושא (היא יכולה להיות

פסוקית נושא או נושא.)
יש פסוקית מושא הפותחת במילת שאלה, לדוגמה:
עיקרי פסוקית מושא
התלמידים הבינו, מדוע נכשלנו במבחן. (אין מילת שיעבוד.)

יש להבדיל בין דיבור ישיר לדיבור עקיף:

דיבור ישיר - דברים הנאמרים מפי אומרם, כלומר הבאת הדברים כפי שנאמרו באופן ישיר מפי מי שאומר אותם.
עיקרי פסוקית מושא
דוגמה: השר, הכריז: "אפעל למען העובדים."
דיבור עקיף - דברים הנאמרים מפי מוסרם, כלומר הבאת הדברים כפי שנמסרו ולא ע"י אומרם.

לדוגמה: השר הכריז שיתחשב בעובדים.

פסוקית לוואי

מתחברת לשמות. תענה על של מי, של מה ואיזה.
פסוקית לוואי
דוגמה: הילד שיושב בכיתה, נחמד.

פסוקית תמורה

תתחבר לשם ותענה על כל הקריטריונים של תמורה רגילה.
פסוקית התמורה יכולה להופיע אחרי כל חלקי המשפט, מילות השיעבוד שלה משתנות משום שהן מתאימות את עצמן לחלק אליו פסוקית התמורה משתייכת:

-מילות שיעבוד של פסוקית תמורה לנושא: מי ש, מה ש.
-מילות שיעבוד של פסוקית תמורה למושא: במה ש, ממי ש, עם מי ש, על מה ש, ממה ש.
-מילות שיעבוד של פסוקית תמורה לתיאור: מילות אלו יהיו כמילות

השיעבוד של התיאור לפניה, אותו היא ממירה.
לדוגמה: שם, במקום שחיכיתי, אז כששוחחנו על כך.
דוגמה נוספת: נירה, מי שהייתה מחנכת הכיתה, המשיכה לרכז את
השכבה.

الفصل السادس : تطبيقات على تحليل الجملة في العبرية الحديثة

תרגיל - נתחו את המשפטים הבאים ניתוח תחבירי מלא.

- ת' תנאי לוואי מושא נושא+נושא מורחב ת' מקום לוואי
1. בלי לשלם את כל התשלום לא נוכל להיכנס לדירה החדשה.
- ת' ותור לוואי לוואי נושא נושא מורחב ת' מקום לוואי
2. חרף ניצחונותיה הרבים בליגה לא הצליחה הקבוצה לעלות לחצי הגמר.
- נושא לוואי לוואי לוואי תמורה נושא ת' אופן
מושא לוואי ת' מקום
3. מנהלי חברת האינטרנט הישראלית "אינקרדימייל" הנפיקו בשמחה את החברה שלהם בבורסת לוואי לוואי הנאסד"ק שבניו-יורק.
- ת' ויתור לוואי לוואי לוואי נושא נושא מורחב מושא
לוואי מושא
4. למרות פעילות החברה בשוק התחרותי היא אינה מתכוונת להשקיע כספים רבים בפרסום.
- נושא תמורה נושא ת' זמן
5. חברת "אמקור" נוסדה בשנת 1950.
- ת' תכלית לוואי לוואי נושא נושא ת' מקום
6. לצורך ייצור רכיבים אופטיים הוקם מפעל בנגב.
- נושא נושא מורחב ת' אופן ת' תכלית מושא לוואי לוואי
(נשאל מה להשיג וזוהי התשובה)
7. הסטודנט יִדְרֹשׁ ללמוד ביסודיות כדי להשיג תוצאות גבוהות במבחנים.
- ת' סיבה לוואי לוואי נושא נושא מושא לוואי ת' זמן
לוואי
8. בעקבות פרסום הכתבה בעיתון קיבלה השחקנית עבודות נוספות לחודש הקרוב.
- ת' ויתור לוואי לוואי לוואי נושא נושא
לוואי מורחב מושא
9. על-אף הפרסום הרב בעיתונות הכתובה על המוצר החדש החלו צרכנים רבים להחזיר אותו ת' מקום לחנויות.

נושא לוואי לוואי לוואי לוואי לוואי לוואי לוואי לוואי
מושא

10. תוספת של תפוח אדמה אחד למנת מרק ירקות מגדילה את מספר הקלוריות.

נושא+נושא מושא מושא לוואי ת' תכלית מושא
11. הוספתי מלח למרק הירקות כדי להעשיר את הטעם.

נושא לוואי נושא ת' מצב ת' ויתור לוואי
12. אחת מחברות הקבוצה ישבה שקטה למרות הרעש מסביב.

נושא נושא מושא לוואי מושא לוואי לוואי
13. הפקידה ניסחה מכתב חריף למנהל השירות הזועף.

נושא לוואי נושא מושא לוואי ת' מצב
14. מנהל השירות קרא את המכתב של הפקידה זועף.

ת' אופן לוואי נושא נושא לוואי לוואי מושא לוואי
15. בזעם רב נטרקה דלת הכניסה על-ידי אחד מפועלי הבניין.

נושא לוואי לוואי לוואי נושא מושא לוואי לוואי
16. תעודות אחריות ארוכות טווח אינן מבטיחות מוצר טוב יותר.

ת' תנאי לוואי נושא נושא ת' זמן לוואי

17. במקרה של תקלה טכנית הטכנאי יגיע לאחר הזמנת השירות.

נושא נושא מורחב מושא + לוואי ת' אופן ת' סיבה
18. החברה החלה לשפץ את משרדה בצורה יעילה מפאת הצפיפות.

תיאור זמן לוואי נושא נושא לוואי לוואי לוואי מורחב
מושא לוואי לוואי

19. החל מהאחד באוגוסט 2006 לא תוכל רשות מקומית במדינת ישראל

לגבות דמי כניסה לחופי

לוואי לוואי ת' אופן לוואי לוואי
הרחצה שבתחומה ללא אישור משרד הפנים.

נושא לוואי נושא ת' מקום לוואי לוואי לוואי לוואי
ת' סיבה לוואי

20. פיצוץ פתאומי אירע בתוך שטחו של מפעל הנשק באזור הקריות כתוצאה מחריגה מסוימת

לוואי לוואי לוואי לוואי לוואי
בהוראות הבטיחות במהלך ניסוי פנימי.

נושא לוואי לוואי לוואי נושא ת' זמן לוואי
מושא לוואי לוואי

21. חברי דירקטוריון החברה להגנת הטבע אישרו בשבוע שעבר את

כניסתו של יוסי שריד לתפקיד לוואי לוואי לוואי
יושב ראש החברה.

נושא לוואי לוואי לוואי נושא ת' מקום לוואי תמורה ת'
סיבה לוואי לוואי
22. חוות הפרפרים מעמק החולה נדדה אל גג קניון עזריאלי בעקבות
המצב הביטחוני בצפון.

נושא לוואי נושא מושא לוואי לוואי לוואי ת' תכלית
מושא לוואי לוואי
23. עיריית ירושלים יוזמת חוק עזר עירוני למיחזור כדי להקטין את
כמויות האשפה בעיר.

נושא לוואי לוואי נושא מושא לוואי לוואי לוואי
לוואי לוואי ת' סיבה
24. רשות שדות התעופה אישרה את כניסתו של מטוס הנוסעים הארוך
ביותר בעולם בעקבות בקשה
לוואי לוואי תמורה
של חברת התעופה "לופטהנזה".

ת' זמן נושא לוואי נושא ת' זמן לוואי ת' תכלית לוואי
מושא לוואי ת' מקום
25. כל בוקר עובדי נתב"ג פועלים במשך שעה ארוכה כדי לפנות עשרות
בלוני הליום מהתקרה
לוואי לוואי לוואי
באולם קבלת הפנים.

נושא לוואי לוואי לוואי נושא ת' זמן לוואי
ת' סיבה לוואי
26. התלהבותם של האיטלקים מאכילת פסטה פחתה בימים האחרונים
בעקבות גילוי של זיהום
לוואי
בקמח.

נושא לוואי נושא מושא לוואי לוואי לוואי לוואי
תמורה
27. משרד התחבורה אסר על המשך ייבוא צמיגים סיניים מתוצרת
"קינג טאייר".

ת' מקום לוואי נושא סתמי+נושא ת' זמן מושא לוואי
לוואי לוואי תמורה
28. במשרד התחבורה מהדקים לאחרונה את הפיקוח על יבוא
צמיגים זולים, בעיקר מיצרנים לא מוכרים.

ת' אופן נושא נושא ת' מקום
29. באמצעות עורכי דין נטענות טענות בבית המשפט.

נושא לוואי נושא לוואי נושא לוואי נושא לוואי נושא לוואי
ת' תכלית מושא
30. משרד התחבורה החליט על פתיחת שוק הצמיגים לתחרות חופשית
כדי להוזיל מחירים.

נושא לוואי לוואי לוואי נושא ת' זמן מושא מושא
לוואי ת' תכלית לוואי לוואי
31. בעלי קרקעות באזור הרצליה חתמו השבוע על הסכם עם חברת
הבנייה לבניית פרויקט מגורים לוואי לוואי לוואי
בן 1,400 יחידות דיור.

ת' סיבה לוואי לוואי נושא לוואי לוואי נושא
32. בשל סחבת בוועדת המנכ"לים הפרטת חברת החשמל תתעכב.

נושא לוואי לוואי לוואי לוואי נושא מורחב
ת' זמן
33. עדי הראייה במשפט על פריצה לבנק שכונתי הפכו קערה על פיה
בעדותם. (בזמן עדותם)

נושא לוואי לוואי לוואי לוואי לוואי נושא
מושא לוואי לוואי לוואי
34. קופסה פתוחה של אבקת סודה לשתייה על רצפת הארון תסייע
לסילוק ריח טחב מהארון.

ת' זמן לוואי ת' סיבה לוואי לוואי נושא נושא לוואי מושא +
לוואי
35. בחודש שעבר בעקבות חוב כספי גדול נתבע בעל העסק על-ידי
עובדיו.

מושא לוואי תמורה לוואי נושא נושא לוואי לוואי
לוואי
36. את יופיה של העיר פריז שבצרפת מהללים סופרים רבים מרחבי
העולם.

נושא לוואי לוואי לוואי לוואי לוואי לוואי
לוואי תמורה
37. חנות ספרים מפורסמת בלבה של פריז על הגדה השמאלית של נהר
הסיין "שיקספיר אנד קומפני" נושא לוואי מושא ללוואי
תמורה
מכילה שלוש קומות של ספרים, בעיקר ספרים בשפה האנגלית.

לוואי נושא נושא ת' מקום ת' מצב ת' תכלית מושא לוואי
לוואי לוואי

38. אחד העובדים הגיע לטקס מחויט כדי לקבל פרס על הגדלת רווחי החברה.

ת' כמות נושא נושא מושא לוואי תמורה
39. שלוש פעמים צלצלה עדינה לחברתה הטובה דינה.

תיאור סיבה נושא נושא מושא לוואי לוואי ת'
מקום לוואי
40. בעקבות המלחמה הפחיתו הבנקים את עמלת משיכת הכספים מסניפים בצפון הארץ.

עמוד 299

תרגיל - ציינו את התפקיד התחבירי של שם הפועל המסומן בקו.
ת' תכלית

1. נשארתי במשרד עד שעה מאוחרת כדי לסיים פרויקט חשוב.
נושא

2. המטרה שלי הייתה לסיים פרויקט במועד.
מושא

3. המראיין ביקש ממני לסיים את דבריי.
לוואי

4. על אף הרצון שלי לסיים את הפרויקט בזמן סיימתי אותו באיחור.
חלק מנשוא מורחב

5. התכוונתי לסיים את כתיבת הספר לפני החגים.
לוואי

6. הדרך שלך לתת מעצמך לאחרים מוצאת חן בעיניי.
ת' תכלית

7. הדרכתני אותו לתת מעצמו לאחרים.
נושא

8. חשוב לתת מעצמנו לאחרים.
נושא

9. היכולת שלי היא לתת לאחרים מעצמי.
ת' תכלית

10. הגעתי לתת לך מתנת יום הולדת.
ת' תנאי

11. בלי לתת אהבה אשתגע. (אם לא תיתן אהבה...) - נין לשנות את שם הפועל למילים: "אם לא" ואת שם הפועל לפועל בזמן עתיד, ולכן תיאור תנאי

ת' תנאי

12. הוא יקח בלי לתת. (הוא יקח אם לא תיתן)

- חלק מנשוא מורחב
13. איני יכולה להגיע היום.
 נושא
- 14.** מוטב להגיע בזמן. (ההגעה...)
 ת' תכלית
- 15.** קיבלתי הסברים (כדי) להגיע אליו.
 ת' תנאי
- 16.** בלי להיצמד לתכנית לא נצליח.
 ת' אופן
- 17.** הוא פתר את השאלה בלי להיצמד להוראות.
 לוואי
- 18.** המשימה להיצמד לתכנית המקורית מאתגרת אותי כל פעם מחדש.
 מושא
- 19.** נדרשתי להיצמד אל הקבוצה.
 נושא
- 20.** האתגר האמיתי הוא להיצמד לתכנית.
 נושא
- 21.** חשוב לצחצח שיניים פעמיים ביום.
 ת' תנאי
- 22.** אל תנעל את הנעליים בלי לצחצח אותן.
 ת' תנאי
- 23.** בלי לצחצח שיניים נפתח זיהומים בחלל הפה.

עמודים 301-300

תרגיל - המשפט הפועלי - נתחו את המשפטים הבאים ניתוח תחבירי

מלא.

ת' זמן	לוואי	לוואי	לוואי	לוואי	נושא	נושא	מורחב
מושא	מושא						
- 1.** בתום חקירה ממושכת של פקידת הסעד החליט בית-המשפט למנות למשפחה פסיכולוגית
 לוואי
 מטעמו.
- ת' ויתור לוואי נושא נושא לוואי מושא
- 2.** למרות הירידה בתפוקה לא צמצמה החברה את מספר העובדים.
 לוואי לוואי לוואי נושא מושא לוואי מושא ת' כמות
- 3.** סגנון דיבור מתלהם גורם לאנשים אחרים להקשיב פחות.
 ת' תכלית לוואי לוואי לוואי נושא+נושא מושא לוואי

4. לצורך הדפסת עבודות גמר לאוניברסיטה רכשתי מחשב חדש.
- נושא לוואי לוואי תמורה נושא ת' מקום ת' מצב
5. השחקן מקבוצת הכדורגל "אליצור חולון" חזר מהמשחק מרוצה.
- נושא לוואי לוואי לוואי לוואי לוואי לוואי
תמורה לוואי
6. ההזדמנות הנדירה למפגש כמעט פרטי עם אליזבת השנייה, מלכת אנגליה, במוזיאון שליד
לוואי לוואי לוואי נושא ת' זמן ת' מקום
לוואי לוואי לוואי לוואי לוואי
ספינתו של נלסון בפורטסמות תתאפשר ב- 21 באוקטובר במסיבה לציון 200 שנה לקרב הימי
לוואי
בטרפלגר.
- ת' ויתור לוואי לוואי לוואי לוואי לוואי מושא
נושא מורחב
7. למרות בקשת השכנים משכנתם שבקומה השביעית להנמיך את המוזיקה הוסיפה והגבירה
נושא מושא
השכנה את המוזיקה.
- נושא לוואי נושא מושא ת' אופן
8. התלמידים בקורס למדו את החומר בשקיקה.
- ת' ויתור לוואי נושא+נושא מושא
9. על אף הקושי הגדול נרתמנו למשימה.
- נושא לוואי נושא מושא לוואי ת' אופן
10. מנהל המוסד קיבל את טענות הלקוח בלי להסס.
- ת' תנאי מושא נושא+נושא מורחב מושא
11. בלי לשאול לשלומו לא נוכל לפתוח בשיחה.
- ת' זמן לוואי לוואי נושא נושא תיאור אופן
12. לפני הטקס ברחבת הכותל התרכזו החיילים קבוצות קבוצות.
- נושא לוואי לוואי נושא מושא לוואי לוואי ת' סיבה
לוואי לוואי לוואי
13. קרום התא בכל חי מרתק ביולוגים רבים בעולם בשל חשיבותו בפיתוח תרופות חדשות.
- נושא נושא מושא לוואי לוואי לוואי ת' זמן לוואי
לוואי
14. חשוב לבצע מתיחות של פלג הגוף התחתון לפני תחילת פעילות אירובית.

נושא נשוא ת' זמן מושא לוואי לוואי לוואי
15. הגרנד קניון נחשב בעולם לאתר הטבע המפורסם ביותר בארצות
הברית.

ת' זמן נושא+נשוא מושא לוואי לוואי
16. מתי תדענה את תוצאות הבחינה שלך?

נושא לוואי נשוא ת' כמות ת' סיבה לוואי לוואי לוואי
17. המוצר החדש נמכר בכמויות בגין השפעת כלי התקשורת על הצרכן.

נושא לוואי לוואי לוואי לוואי לוואי
נשוא מורחב
18. החלטת האו"ם על הקמת מדינת ישראל בכ"ט בנובמבר בשנת 1948
הובילה לליל שימורים.

נושא לוואי נשוא מורחב מושא ת' אופן לוואי מושא
לוואי לוואי
19. מנהל הפרויקט חזר והסביר לעובדיו בסבלנות רבה את הנהלים
החדשים שבחברה.

ת' כמות נשוא נשוא לוואי לוואי לוואי לוואי
20. כמה עולה שידת ארבע מגרות לחדר השינה?

נושא נשוא ת' מצב ת' מקום לוואי לוואי תמורה ת' תכלית
מושא לוואי
21. הדוגמנית טסה אדישה לעיר הבירה של איטליה רומא להשתתף
בתצוגת אופנה.

נושא לוואי לוואי תמורה נשוא מורחב מושא
22. עיסוק בפעילות גופנית, כגון רכיבת אופניים, מאפשר לפרוק מתחים.
נושא תמורה לוואי לוואי נשוא לוואי ת' כמות
ת' סיבה
23. אתר "צוק מנרה" שבגליל העליון הושבת לפחות לתשעה חודשים
עקב הקטיושות.

נושא לוואי נשוא ת' זמן מושא לוואי לוואי
לוואי לוואי לוואי
24. הדירקטוריון של החברה אישר אתמול שורה של מינויים חדשים
בהתאם להמלצתו של המנהל.

נושא לוואי לוואי לוואי נשוא מושא מושא מושא
ת' תכלית מושא לוואי

25. דו"ח ארגון הסחר העולמי ממליץ לישראל להמשיך להוריד מכסים כדי לסייע לצמיחה במשק.
(שתמשיך)

נושא לואי נשוא מושא לואי לואי ת'
תכלית מושא + לואי
26. ציפורים נודדות משתמשות בשדה המגנטי של כדור הארץ כדי לנווט את דרכן. (הדרך שלהן)

נושא לואי נשוא ת' זמן מורחב מושא לואי ת' מקום
ת' מקום לואי
27. האיחוד האירופי אישר אתמול לחדש את יצוא העופות מישראל למדינות האיחוד.

ת' זמן לואי לואי נשוא מורחב + נושא סתמי מושא את הקרם.
28. לאחר ניקיון עור הפנים ניתן למרוח
תיאור ויתור לואי לואי לואי לואי לואי
נושא לואי נשוא
29. למרות השינויים הקיצוניים בלוחות המשדרים עקב המצב הבטחוני ערוצי הכבלים ממשיכים מורחב ת' אופן לשדר כרגיל.

נושא לואי נשוא ת' אופן מושא לואי לואי
לואי לואי
30. משטרת ירושלים תפעל בנחישות נגד כל ניסיון להפר את הסדר הר הבית.

נושא לואי לואי לואי נשוא מורחב מושא לואי
לואי תמורה
31. בני נוער נלהבים מסאו-פאולו שבברזיל ניסו להשיג חתימות מחברי הלהקה "המורדים".

לואי נושא לואי לואי נושא ת' זמן מושא
לואי לואי לואי
32. ארבע עשר סרטים דוקומנטריים ישראלים התמודדו השנה בתחרות סרטי התעודה של פסטיבל לואי ירושלים.

נושא אוגד נשוא מושא לואי לואי לואי ת' תכלית
מושא לואי
33. הבקשה היא לפעול לחידוש תנועת האוניות בנמל כדי למזער את הנזק למשק.

ת' זמן לוואי נושא לוואי נושא לוואי לוואי ת' סיבה
לוואי לוואי לוואי לוואי
34. בשנה האחרונה נרשמו 500 דו"חות תנועה לנהגים בגין עבירות של
אי עצירת הרכב בסמוך
לוואי לוואי
למסילת רכבת.

לוואי נושא נושא ת' מקום ת' תכלית מושא לוואי
לוואי
35. 5,000 מעריצים נאספו מחוץ לקניון כדי לפגוש את חברי להקת
הפופ.

תואור תכלית לוואי לוואי נושא נושא לוואי תמורה
מורחב ת' סיבה
36. לקראת סיומו של מרוץ מכוניות נאלץ כוכב הקולנוע, פול ניומן בן
ה-79, לפרוש בגלל תקלה
לוואי לוואי
בתיבת ההילוכים.

מושא לוואי לוואי לוואי לוואי נושא מורחב נושא
לוואי ת' זמן לוואי
37. את הצעות המחיר לרכישת בית הזיקוק באשדוד אמורות להגיש
חברות הדלק עד השבוע הבא.

נושא נושא מושא לוואי לוואי לוואי ת' זמן
38. חשוב להקפיד על רחיצת ידיים בסבון לפני כל אכילה. (ההקפדה
חשובה)

נושא לוואי לוואי נושא מושא לוואי לוואי
מושא ת' סיבה לוואי
39. סעיף 49 לחוק העונשין קובע את סמכותו של שר המשטרה לצוות
בשל טעמים מיוחדים על
מושא לוואי לוואי
שחרור אסיר מהכלא.

נושא לוואי לוואי נושא מושא מושא מושא
לוואי לוואי לוואי
40. בית משפט השלום בפתח תקווה חייב את העירייה לשלם פיצויים
בסך 180 אלף שקלים
מושא לוואי
לתושבת העיר.

[עמוד 303.](#)

[תרגיל](#)

א. שחברו את חמשת המשפטים הבאים על-ידי הפיכת תיאור האופן לתיאור מצב.

1. קמתי בבוקר בבהלה.
קמתי בבוקר מבוהלת.
2. בעצבנות פתח השכן את דלת הכניסה לביתו.
השכן פתח את דלת הכניסה לביתו עצבני.
3. המועמד עמד מול השופטים ברעד.
המועד עמד מול השופטים רועד.
4. הפועלים במפעל הגיבו בכעס על הודעת המנכ"ל.
הפועלים במפעל הגיבו כועסים על הודעת המנכ"ל.
5. המועמדים עמדו בתדהמה מול התוצאות של התחרות.
המועמדים עמדו נדהמים מול התוצאות של התחרות.

ב. שחברו את חמשת המשפטים הבאים על-ידי הפיכת תיאור המצב לתיאור אופן.

1. הדייג תפס את הדגים חיים.
הדייג תפס את הדגים בחיים.
2. את האורחים קיבלנו שמחים.
את האורחים קיבלנו בשמחה.
3. לאחר שעתיים יצא המנהל מהשיבה זועם.
לאחר שעתיים יצא המנהל מהשיבה בזעם.
4. הנואם דיבר מגמגם בטקס.
הנואם דיבר בגמגום בטקס.
5. חברי הכנסת יצאו מהדיון נסערים.
חברי הכנסת יצאו מהדיון בסערה.

ג. שחברו את חמשת המשפטים הבאים על-ידי הפיכת תיאור מצב ללואי.

1. במסעדה הגישו לסועדים את הירקות מבושלים.
במסעדה הגישו לסועדים את הירקות המבושלים.
2. החבילה נשלחה ליעדה פתוחה.
החבילה הפתוחה נשלחה ליעדה.
3. שני הפורצים נעצרו מתוחים על-ידי המשטרה במהלך הפריצה.
שני הפורצים המתוחים נעצרו על-ידי המשטרה במהלך הפריצה.
4. האריזות נשלחו פגומות למוען.
האריזות הפגומות נשלחו למוען.
5. המכבסה החזירה את החולצה מלוכלכת.

המכבסה החזירה את החולצה המלוכלכת.

ד. שחברו את חמשת המשפטים הבאים על-ידי הפיכת הלוואי לתיאור

מצב.

1. הילדה הרדומה צפתה בטלוויזיה.
הילדה צפתה בטלוויזיה רדומה.
2. צלם האופנה צילם את הדוגמנית היושבת.
צלם האופנה צילם את הדוגמנית יושבת.
3. התבשיל השרוף הוצא מהתנור.
התבשיל הוצא מהתנור שרוף.
4. הזמרת המאושרת שרה באזני הילדים.
הזמרת שרה מאושרת באזני הילדים.
5. לאחר שלושה ימי אשפוז חזר החולה הבריא הביתה.
לאחר שלושה ימי אשפוז חזר בריא הביתה.

עמודים 304-305

תרגיל

א. הפכו כל משפט למשפט סביל.

1. המטיילים מלאו את המימיות במים.
במימיות מולאו במים על-ידי המטיילים.
2. הפקידים לא יפתחו את המשרדים לקהל הרחב בשל שביתה כללית במשק.
המשרדים לא יפתחו לקהל הרחב בשל שביתה כללית במשק.
3. ועדת הצזורה לא אישרה את הקרנתו של הסרט הזר.
הקרנתו של הסרט הזר לא אושרה על-ידי ועדת הצנזורה.
4. רכשתי מכונת קפה חדשה.
מכונה קפה נרכשה על ידי.
5. אחותי הקטנה ילדה בן זכר.
בן זכר נולד לאחותי הקטנה.

ב. הפכו כל משפט למשפט פעיל.

1. שלושת המכתשים שבנגב נוצרו על-ידי כוחות חיצוניים רבי עוצמה.
כוחות חיצוניים רבי עוצמה יצרו את שלושת המכתשים שבנגב.
2. הדוגמנית צוירה על-ידי הצייר.
הצייר צייר את הדוגמנית.
3. גלריה לאמנות מודרנית נפתחה על-ידי שתי סטודנטיות לפיסול.

- שתי סטודנטיות לפיסול פתחו גלריה לאמנות.
4. מכונת כביסה בעלת מנוע משופר הוצגה על-ידי אנשי המכירות בתערוכה.
- אנשי המכירות בתערוכה הציגו מכונת כביסה בעלת מנוע משופר.
5. אתם מוזמנים לחוויה ייחודית של מפגש הרמוני בין גוף לנפש על-ידי מועדון הספורט.
- מועדון הספורט מזמין אתכם לחוויה ייחודית של מפגש הרמוני בין גוף לנפש.

עמודים 305-306

תרגיל

א. הפכו שם הפועל לשם פעולה.

1. חשוב לערוך אימוני ספורט חודש וחצי טרם היציאה לחופשת הסקי.
2. עריכת אימוני ספורט חודש וחצי טרם היציאה לחופשת הסקי חשובה.
3. קשה להפיק תרבות עיצובית מיסודות של ים ושל מדבר.
4. הפקת תרבות עיצובית מיסודות של ים ושל מדבר קשה.
5. הפיקת תרבות עיצובית מיסודות של ים ושל מדבר קשה.
6. אצליח להגשים את חלומותיי.
7. אצליח בהגשמת חלומותיי.
8. אין לקטוף את פרי התאנה לפני הבשלתו.
9. קטיפת פרי התאנה לפני הבשלתו אסורה.
10. אי אפשר לדבר על נושא זה.
11. הדיבור על נושא זה אינה אפשרית.

ב. הפכו את שם הפעולה לשם פועל.

1. הטיול ברחבי הארץ מומלץ.
2. מומלץ לטייל ברחבי הארץ.
3. העיון במילון בבחינת הבגרות באנגלית הוא חובה.
4. חובה לעיין במילון בזמן בחינת הבגרות באנגלית.
5. העזרה למתקשים עלינו.
6. עלינו לעזור למתקשים.
7. ההחלטה על מקצוע העתיד חשובה.
8. חשוב להחליט על מקצוע העתיד.
9. מנהל העבודה אִפְּיֵר לפועל את סיום העבודה מעבר לשעות העבודה.

תרגיל

א. שחברו את המשפטים הבאים על-ידי הפיכת 2 משפטים נפרדים

למשפט אחד בעל תמורה.

1. א. הפקת התכנית של טקס מלכות היופי החליטה לשדר בערב הגמר ראיונות עם משפחות המועמדות.
ב. ערב הגמר יתקיים ביום שני הקרוב.
הפקת התכנית של טקס מלכות היופי החליטה לשדר בערב הגמר, יום שני הקרוב, ראיונות עם משפחות המועמדות.
2. א. מפעל חלקי חילוף לרכב בישראל החל לייצא לארגנטינה.
ב. ארגנטינה היא מקום הולדתו של מנכ"ל המפעל.
מפעל חלקי חילוף לרכב בישראל החל לייצא לארגנטינה, מקום הולדתו של מנכ"ל החברה.
3. א. לארוחת ערב קלה בחרו יינות קלים.
ב. קיאנטי הוא יין קל.
לארוחת ערב קלה בחרו יינות קלים, כגון: קיאנטי.
4. א. בחו"ל נחשבת להקת הבנים למוצר רווחי בתעשיית המוזיקה.
ב. "ניו-קידס-און-דה-בלוק" הוא שם של להקת בנים.
בחו"ל נחשבת להקת הבנים "ניו-קידס-און-דה-בלוק" למוצר רווחי בתעשיית המוזיקה.

ב. לפניכם שלושה משפטים.

- שחברו את שלושת המשפטים למשפט אחד ובו שתי תמורות.
- א. איי-איי מעשנת סיגריה בגן החיות קינלינג שבשיאן.
 - ב. איי-איי היא נקבת שימפנזה בת 26.
 - ג. שיאן היא בירת מחוז שאנקסי שבצפון מזרח סין.
- איי-איי, נקבת שימפנזה בת 26, מעשנת סיגריה בן החיות קינלינג שבשיאן, בירת מחוז שאנקסי שבצפון מזרח סין.

המשפט השמני

עמוד 309

תרגיל - נתחו את המילה המסומנת בקו.

נשוא

1. השיעורים נעשו בזלזול רב.

אוגד

2. הזלזול בהוראות נעשה בלתי נסבל.

אוגד

3. החנייה אינה מסומנת בכחול-לבן.

נשוא

4. אין חניה ברחובות תל-אביב.

נשוא

5. הוא בבית.

אוגד

6. הבית הוא למכירה.

נשוא

7. תהיה להם חופשה מעניינת.

אוגד

8. החופשה תהיה מפתיעה.

תמורה

9. המילה יש מנותחת כנשוא.
נשוא
10. לתרנגולת יש כרבולת.
נושא אוגד
11. הקושי הגדול בעשייה הוא האתגר.
נושא מושא
12. הוא התמודד עם הקושי.
נשוא
13. אירועים מוחיים מהווים היום את סיבת המוות השלישית בגיל המבוגר.
אוגד
14. הכוכבת הראשית של התכנית "החבובות" היא מיס-פיגי.
אוגד
15. אחד מגורמי הסיכון ללקות באירוע מוחי הוא יתר כולסטרול.
אוגד
16. העבודה היא חלק בלתי נפרד מהחיים.
ת' תכלית נושא נושא
17. לקבלת תרופות יש לפנות לרופא בקופת חולים.
אוגד
18. חלק מהפקידים בבנק יהפכו ליועצים פנסיוניים.
נשוא
19. כלי הנחושת הפכו את צבעם.
אוגד
20. כלי הנחושת הפכו מבריקים.
אוגד
21. לאחר הצביעה השיער נעשה דליל.
אוגד
22. בגלל החום הארטיק הפך למים.
לוואי אוגד נושא
23. משחק הסודוקו הוא להיט היסטרי.
תמורה אוגד נושא
24. המשחק "סודוקו" הפך בכל העולם ללהיט.
נושא+אוגד
25. זהו שלב נוסף במימוש האסטרטגיה שלנו.

עמוד 310

תרגיל - המשפט השמני - נתחו את המשפטים הבאים ניתוח תחבירי
מלא.
נושא תמורה **אוגד** נושא לוואי

1. המחשב, כלי נפוץ בכל בית, הוא המצאה חשובה.
נשוא נושא מושא
2. אין אמת בידיעות.
נשוא נושא מושא ת' אופן ת' מקום לוואי
3. יש לחצות את הכביש בזהירות רק במעבר חציה.
נשוא לוואי נשוא תמורה
4. חשיבות רבה (יש) למוסד, אוניברסיטת תל-אביב.
ת' מקום תמורה לוואי לוואי לוואי נשוא מושא לוואי לוואי
5. ביריד "ספרות זולה" במתחם האירועים בנמל תל-אביב יהיו דוכני ספרים ישנים. (אפשר להמיר את המילה יהיו למילה "יש")
נשוא תמורה **אוגד** לוואי לוואי לוואי נושא לוואי
6. פסטיבל "טעם העיר" הפך בעשר שנות קיומו למוסד גסטרונומי.
נשוא לוואי לוואי **אוגד** נושא לוואי
7. נהיגה בתנאי עייפות היא דבר מסוכן.
נשוא **אוגד** נושא לוואי לוואי לוואי לוואי
8. השכונה הפכה למתחם מבוצר לקראת ביקורו של ראש הממשלה.
נשוא לוואי **אוגד** נושא לוואי לוואי לוואי לוואי
9. חלב גמלים הוא משקה נפוץ מאוד בעולם הערבי.
נשוא **אוגד** לוואי נושא לוואי לוואי לוואי
10. "החבובות" הם אחד המותגים המוכרים ביותר בעולם.
נשוא לוואי **אוגד** נושא לוואי
11. רשות הדואר הפכה לחברה ממשלתית.
נשוא לוואי לוואי לוואי לוואי **אוגד** נושא לוואי לוואי
12. המעבר ממעמד של רשות לחברה ממשלתית הוא צעד ראשון לקראת הפרטת החברה.
נשוא לוואי לוואי לוואי **אוגד** נושא לוואי לוואי
13. הפרטת רשות הדואר מהווה חלק מפתיחת השוק לתחרות. (ניתן להמיר את המילה מהווה לאחד האוגדים)
נשוא **אוגד** נושא לוואי לוואי לוואי לוואי
14. צפרדעים הן יצורים עדינים מאוד.
נשוא לוואי לוואי לוואי לוואי לוואי **אוגד** נושא

15. התגובה של חברי המפלגה לניצחון של יריבתה בבחירות היתה מפתיעה.
- נושא לוואי לוואי לוואי **אוגד** נושא לוואי
 16. הזכות של אדם לחיות בביטחון היא זכות יסודית.
- נושא לוואי לוואי **אוגד** נושא מושא
 17. צריכה מוגזמת של קפאין אינה תורמת לבריאות.
- נושא לוואי **אוגד** לוואי נושא לוואי
 18. התמיסה שבמבחנה הפכה במהירות לצבע אדום.
- נושא נושא לוואי לוואי לוואי לוואי לוואי לוואי
 לוואי
 19. יש הנחה גדולה בשבוע האופנה על בגדי המעצבים במרכז הירידים בתל-אביב.
- נושא לוואי **אוגד** נושא לוואי לוואי לוואי לוואי
 20. בחינות הבגרות הן היעד הסופי של שתיים עשרה שנות לימוד.
- נושא לוואי **אוגד** נושא לוואי תמורה
 21. הרקדנית המוכשרת היא תושבת לונדון, בירת אנגליה.
- נושא לוואי לוואי לוואי לוואי לוואי לוואי
 לוואי **אוגד** נושא
 22. התחרות בין שתי חברות גדולות על מיקום חנויותיהן באזורי יוקרה ברחבי הארץ נעשתה קשה.
- נושא לוואי לוואי לוואי אוגד נושא מושא לוואי לוואי
 לוואי
 23. ההחלטה של הזוג הצעיר מרחובות היא לערוך מסיבת הפתעה לחברם המשותף.
- נושא לוואי לוואי לוואי לוואי לוואי **אוגד**
 נושא לוואי
 24. הערכות של פרשנים במדור הכלכלה בעיתון על הריבית במשק הן בגדר הערכות בלבד.
- נושא נושא לוואי מושא לוואי מושא לוואי לוואי
 25. אין כל סיבה להטיל עלינו את כל האחריות למקרה.

תרגיל - המשפט הפועלי והמשפט השמני

א נתחו את המשפטים הבאים ניתוח תחבירי מלא.

נשוא לוואי נשוא לוואי

1. לזיתים של ארץ ישראל (יש) מוניטין בכל העולם.

לוואי נושא לוואי לוואי לוואי תמורה **אוגד** נשוא
לוואי

2. אחד הגורמים העיקריים להתפתחות אקנה, פצעי בגרות, הוא נטייה משפחתית.

נושא לוואי נשוא ת' זמן מורחב מושא לוואי

3. שיפוצים קוסמטיים עשויים לעיתים להקפיץ את ערך הדירה.

נושא לוואי לוואי נשוא מושא לוואי לוואי מושא
מושא ת' זמן

4. מכשור לייזר מתוחכם מאפשר לסובלים מליקויי ראייה להיפטר מהמשקפיים לנצח. (שיפטר)

תיאור סיבה לוואי לוואי לוואי לוואי לוואי נושא נשוא לוואי
מושא לוואי לוואי ת' כמות

5. בשל הביקוש הרב לדירות להשכרה באזור ת"א העלו בעלי הדירות את שכר הדירה בשני אחוזים.

נשוא נושא לוואי לוואי תיאור תכלית לוואי לוואי

6. יש ביקוש רב לדירות לשם השכרה באזור המרכז.

נשוא לוואי נושא לוואי לוואי

7 באזור המרכז (יש) מחסור בדירות להשכרה.

נושא לוואי **אוגד** לוואי נשוא לוואי לוואי

8. המחשב האישי הוא אחת ההמצאות של המאה הקודמת.

ת' מקום לוואי לוואי לוואי תמורה נשוא
נושא מושא

9. בחלקים שונים של העיר טוקיו, המרכז הכלכלי של יפן, מתערבבת המסורת עם המודרניות של

לוואי לוואי
המאה ה-21.

תיאור סיבה לוואי לוואי לוואי נושא תמורה
נושא מושא

10. בזכות המחקרים האנתרופולוגיים במדינות העולם אנו, החברה העולמית, יודעים על התפתחות

לוואי לוואי
האנושות בעולם.

נושא לוואי לוואי **אוגד** נושא לוואי
לוואי

11. רכיבה על אופניים בתנאי שטח הפכה לפעילות ספורטיבית בקרב אנשים.

תיאור סיבה נושא לוואי לוואי מושא לוואי תמורה
לוואי מושא לוואי

12. בעקבות החלטת שר התיירות לאפשר לחברת התעופה "ישראייר" לקיים טיסות סדירות לניו-

לוואי נושא נושא תמורה מושא מושא לוואי לוואי
יורק הגישה חברת "אל על" לבג"ץ עתירה נגד החלטתו של השר. (אחרי

שם פועל יבואו מושאים או תיאורים)

תיאור ויתור לוואי נושא נושא מורחב
13. על-אף המריבה ביניהם הם שבו להיפגש.

נושא לוואי **אוגד** לוואי נושא לוואי לוואי לוואי
לוואי

14. חוסר ניסיון הוא אחד הגורמים לכישלוננו של אדם בתחילת דרכו המקצועית.

תיאור תנאי לוואי לוואי נושא **אוגד** נושא מורחב ת' מקום
תיאור אופן

15. בלי אשרת כניסה למדינה התייר אינו יכול לשהות בה בצורה חוקית.

נושא לוואי נושא ת' אופן מושא
16. שופטת בית המשפט פנתה באדיבות אל הנאשם.

נושא מושא נושא לוואי תיאור זמן
17. היו לנו הצלחות רבות לאורך השנים. (אפשר להמיר את המילה היו

בייש", לכן "היו" הוא נושא)

נושא לוואי לוואי לוואי לוואי לוואי לוואי
לוואי לוואי לוואי לוואי

18. ההסכם בין החברה הישראלית לחברה הסינית להקמת מתקני התפלת מים באזורים כפריים

לוואי לוואי **אוגד** נושא לוואי לוואי לוואי לוואי
ברחבי סין הוא תוצאה של עבודה משותפת עם חברת השקעות.

ת' זמן לוואי נושא נושא לוואי מושא מושא
תיאור תכלית מושא לוואי
19. בשבועות האחרונים הבנקים שלחו עשרות פקידים להשתלמויות כדי
להוציא רישיון לייעוץ
לוואי
פיננסי.

ת' זמן לוואי תיאור סיבה לוואי נושא נושא לוואי לוואי
20. בשנים האחרונות עקב בנייה מסיבית קיים היצע גדול של דירות.

נושא לוואי לוואי לוואי לוואי **אוגד** נושא
21. היעד המועדף על הישראלים בחול המועד פסח הוא טורקיה.

תיאור ויתור לוואי לוואי נושא ת' זמן לוואי לוואי
נושא ת' מקום לוואי
22. למרות החשש ממזג אוויר סגרירי הגיעו בסוף השבוע מאות אלפי
מטיילים למרחבי הטבע לוואי לוואי
ברחבי הארץ.

נושא לוואי לוואי **אוגד** נושא לוואי
23. המחיר הזול של הטבעת הוא בשל מבצע מיוחד.

נושא לוואי לוואי לוואי נושא ת' זמן לוואי תיאור
ויתור לוואי לוואי לוואי
24. הפיקוח על מחירי מוצרי החלב לא יוסר בעתיד הקרוב למרות
החלטת הממשלה מיולי 2005.

לוואי נושא לוואי לוואי לוואי לוואי לוואי
אוגד נושא לוואי
25. אחד הגורמים לשיעורי צפייה גבוהים בחדשות באתרי האינטרנט
הוא ההתעדכנות במתרחש
לוואי
בזמן העבודה.

נושא לוואי לוואי לוואי לוואי לוואי נושא
לוואי
26. למדיניות פתיחת חנויות באזורים שונים ברחבי העולם (יש) ערך
מוסף.

נושא לוואי לוואי **אוגד** לוואי לוואי נושא לוואי
27. הרחבה שלפני המתנ"ס הופכת בימי שישי בערב לרחבת ריקודים.

נושא לוואי לוואי לוואי **אוגד** נושא לוואי
לוואי
28. השפעת העלייה בטמפרטורת כדור-הארץ היא גם על מיני צמחים
רבים.

- תיאור תנאי לוואי נושא נושא נושא
מושא
29. בלעדי אפקט החממה היתה הטמפרטורה על-פני כדור הארץ צונחת אל מתחת לאפס.
- נושא לוואי **אוגד** נושא לוואי לוואי לוואי נושא
30. תערוכת זינבה תהיה במה לחשיפת דגמים חדשים של מכוניות.
- נושא לוואי לוואי לוואי נושא **אוגד** נושא
31. נתחי עוף צלויים עם זעתר הם מעדן.
- נושא לוואי **אוגד** נושא לוואי
32. סיום המשימה הפך לאתגר אישי.
- לוואי נושא לוואי **אוגד** נושא לוואי לוואי לוואי
33. אחד הגורמים להשמנה הוא חוסר פעילות גופנית.
- נושא נושא לוואי לוואי לוואי לוואי לוואי
34. אין הסכמה בינינו בנושא מעבר לדירה חדשה.
- נושא תמורה נושא תיאור סיבה לוואי לוואי
35. היריד "ספרות זולה" מתקיים בעקבות הצלחת יריד העתיקות.
- נושא לוואי לוואי לוואי לוואי לוואי **אוגד** לוואי
נושא לוואי
36. הנפקת חברת ההיי-טק הישראלית בבורסת הנאסד"ק היתה אחת ההנפקות המוצלחות.
- נושא נושא ת' אופן מושא לוואי לוואי לוואי
37. כדאי לשקול בחיוב את התכנית החדשה של חברת הביטוח.
(השקילה כדאית)
- נושא לוואי לוואי לוואי לוואי **אוגד** לוואי נושא לוואי
38. הדבר החשוב ביותר לנותן שירותים הוא כמות המשתמשים בשירותיו.
- נושא לוואי **אוגד** לוואי נושא לוואי
39. מזרן יקר הוא לא בהכרח טוב יותר.
- נושא נושא ת' זמן ת' זמן לוואי לוואי מושא לוואי ת'
סיבה לוואי + לוואי
40. החברה תִּשְׁבֵּת מחר מהשעה עשר בבוקר על-ידי הוועד הכללי במחאה על ניצולם. (הניצול שלהם)

תיאור זמן נשוא נושא תמורה מורחב מושא מושא תמורה
41. במשך שנתיים סרב מוזיאון "הלובר" לשתף פעולה עם הספר "צופן דה-וינצ'י".

לוואי לוואי נושא לוואי **אוגד** נשוא לוואי
42. לבני מזל מאזניים החודש הקרוב הוא חודש של שינויים.

נשוא נושא לוואי לוואי תיאור תכלית מושא + לוואי
43. הוקם מרכז למורשת העדה על-מנת לשמר את מנהגיה. (המנהגים שלה)

נושא לוואי לוואי **אוגד** לוואי נשוא לוואי לוואי
44. אורח החיים המודרני הופך את הצרכנים לבעלי צרכים מורכבים יותר.

(יש הרואים את הצירוף "את הצרכנים" כמושא מכיוון שהאוגד "הופך" מציין עשייה. ויש הרואים בכך לוואי מכיוון שכאשר הנשוא הוא שם עצם שאר המילים תהינה לוואי.)

נושא לוואי לוואי לוואי **אוגד** נשוא לוואי לוואי לוואי
45. שוק רפואת השיניים בארץ הוא שוק תחרותי עם עודף רופאים יחסית לגודל האוכלוסייה.

ב נתחו את המילה המסומנת בקו.

נשוא מורחב

1. בית המשפט הורה לשלם ללקוח את כספו בחזרה בגין עוגמת נפש.

נשוא **אוגד**

2. ההוראה של השופט היא לשלם ללקוח את הוצאות המשפט.

נשוא

3. היתה הוראה לרדת למקלטים.

נשוא

4. הכוונה הטובה של העירייה לשפר את פני העיר.

ת' אופן

5. התכנית הוכנה לפרטי פרטים.

ת' אופן לוואי

6. הצלחתי להגיע למטרותיי בקשיים רבים.

ת' ויתור לוואי

7. חרף הקשיים הרבים הצלחנו במשימה.

ת' אופן

8. שער הדולר יורד בהתמדה במהלך השבועות האחרונים.
נשא
9. התמדה בדבר מסוים משתלמת בסופו של דבר.
אוגד
10. החכמה היא להתמיד בעשייה.
ת' תנאי
11. בלי להתמיד בעשייה לא נצליח להגיע להישגים.
נשא
12. אנשים רבים מקפידים על תזונה נכונה.
ת' אופן
13. בשדה התעופה אנשי הביטחון בודקים את החפצים בקפידה.
ת' מצב
14. הילדים חזרו תשושים לאחר יום ארוך של פעילות.
מושא
15. שתיתי כוס מיץ תפוזים.
ת' אופן
16. שתינו את מיץ התפוזים בכוס.
ת' תכלית לוואי לוואי
17. צה"ל משתמש בלמות לנשיאת משאות כבדים.
נשא
18. לחץ דם גבוה הוא אחת הסיבות למחלות לב אצל נשים.
נשא
19. הסיבות ללחץ דם גבוה הן רבות.
ת' מצב
20. תושבת באר-שבע חזרה הביתה מופתעת.
נשא
21. בישראל יש רופא שיניים אחד על כל 800 תושבים.
אוגד
22. ספורט הצלילה הופך לתחביב נפוץ בארץ.
לוואי
23. אחד האתרים הפופולריים לצלילות הוא ריף הדולפינים באילת.
(שימו לב הנשוא הוא שם עצם, ולכן לא יהיו תיאורים או מושאים, יהיו רק לוואים. רק הלוואי מתאר את שם העצם)
ת' מקום
24. באילת מתקיימים שיעורי צלילה.
לוואי נשא
25. הדבר הבא בטכנולוגיה בעולם הוא אנרגיה סולארית.

עמוד 314

תרגיל - זהו את הקריאה, את הפניה ואת ההסגר ומתחו קו תחתיהם.

פניה

1. קונים יקרים, המבצע עומד להסתיים.

הסגר

2. כידוע, מסכת אבות היא המסכת שבסדר נזיקין.

הסגר

3. בגיל 12, לפי המסורת היהודית, עורכים לילדה בת מצווה כסימן לבגרות.

קריאה

4. אוף, האוברדראפט מתייקר.

הסגר

5. לטענת יו"ר ועדת הכלכלה בהתאחדות התעשיינים, החלטת בנק ישראל להעלות את הריבית

בשיעור מתון היא נכונה בנסיבות הנוכחיות.

הסגר

6. לדעת מומחים, באמצעות הגברת מודעות ניתן לצמצם באופן משמעותי את זיהום האוויר.

הסגר

7. על-פי אמונה עתיקת יומין, לכל אחד מאיברי גופנו יש ייצוג בכף הרגל.

הסגר

פניה

8. לקוחה נכבדה, לפי הוראות בנק ישראל, בנקים לא יוכלו לאשר לך חיובים בחריגה.

הסגר

9. על-פי נתוני חיל האוויר, נפגעים מדי שנה קרוב ל-200 כלי טיס מהתנגשות עם ציפורים.

עמוד 315

תרגיל

לפניכם שני משפטים:

1. א. מל גיבסון מעוניין להפוך את האי "מאגו" שבדרום האוקיינוס

השקט למקום

מפלט פרטי.

ב. כך דיווח עיתון בארה"ב.

- שחברו את שני משפטים למשפט פשוט בעל הסגר.
 לפי דיווח עיתון בארה"ב, מל גיבסון מעוניין להפוך את האי "מאגו"
 שבדרום האוקיינוס השקט למקום מפלט פרטי.
2. א. החל מאחד באפריל 2005 יונהג כרטיס מנוי "חופשי חודשי"
 בכל קווי הרכבת
 הבינעירוניים בארץ.
 ב. כך הודיע שר התחבורה.
- שחברו את שני משפטים למשפט פשוט בעל הסגר.
 לפי הודעת שר התחבורה, החל מאחד באפריל 2004 יונהג כרטיס מנוי
 "חופשי חודשי" בכל קווי הרכבת בינעירוניים בארץ.
3. לפניכם משפט:
 בשל עבודות תשתית ייסגר לתנועה רחוב סוקולוב בכפר סבא.
 הוסיפו למשפט הסגר.
 לצערי, בשל עבודות תשתית ייסגר לתנועה רחוב סוקולוב בכפר סבא.

עמודים 316-318

תרגיל - ניתוח תחבירי - משפטים: פשוט פועלי, שמני וסתמי

נתחו את המשפטים הבאים ניתוח תחבירי מלא.

נושא לוואי לוואי לוואי לוואי **אוגד** נושא
 1. האירועים הפופולריים ביותר לחלוקת מזכרות הם חתונות.

ת' סיבה נושא נושא לוואי

2. מדוע הוחלף מנהל העבודה ?

נושא לוואי **אוגד** נושא לוואי לוואי

3. ראש חודש הוא תחילת החודש העברי.

תיאור זמן נושא מושא תמורה נושא

לוואי לוואי לוואי

4. בזמן בחירות יש לתקשורת, בעיקר לתקשורת האמריקאית, השפעה

מכרעת על דעת הקהל.

נושא לוואי **אוגד** נושא לוואי לוואי לוואי

5. תכניות המציאות הן התופעה הטלוויזיונית של העשור האחרון.

נושא לוואי **אוגד** נשוא לוואי לוואי לוואי לוואי לוואי לוואי לוואי

6. הכרזת השביתה היא במחאה לאי תשלום השכר לעשרים אלף עובדים במקום עבודתם.

נושא נושא לוואי לוואי לוואי לוואי
7. אין בעיה מיוחדת במי הברז.

ת' אופן נושא סתמי + נושא מושא
8. כיצד חושבים לפתור את הבעיה?

נושא **אוגד** נשוא לוואי לוואי לוואי לוואי
9. "ישראל פלוס" הוא ערוץ הטלוויזיה הישראלי הראשון ברוסית.

נושא לוואי **אוגד** נשוא לוואי לוואי לוואי תיאור מקום לוואי
10. החופש הגדול הוא הזדמנות טובה לצאת לסוף שבוע בטבע. (אחרי שם פועל יבואו מושא או תיאור)

נושא לוואי **אוגד** נשוא
11. החדר הזה הוא שלי.

לוואי מושא לוואי נושא סתמי + נושא ת' מקום
12. איזו ארוחת בוקר מכינים בטבע? (מכינים = הם מכינים)

אוגד נושא לוואי נושא
13. הודות לעבודה קשה הפכה עם השנים החברה המשפחתית למשגשגת.

מושא נושא מורחב + נושא לוואי מושא לוואי לוואי
14. בחוברת ניתן לקבל את כל ההסברים לקמפינג מושלם.

נושא סתמי + נושא מושא לוואי לוואי לוואי לוואי
לוואי
15. רְכָּשׁוּ מְנַשָּׂא ילדים עם מערכת שתייה מובנית בתוך התיק.

נושא לוואי לוואי נושא ת' אופן לוואי
16. יתר לחץ דם מכונה הרוצח השקט. (איך הוא מכונה?)

נושא לוואי נושא מושא לוואי לוואי לוואי
17. פעילות גופנית מועילה לטיפול בבעיות בריאות שונות.

תיאור תנאי לוואי לוואי נושא נושא מושא לוואי
18. במקרה של החלפת צמיג בודד יש לאזן גם את הצמיג השני.

תיאור זמן נושא סתמי+נושא מושא לוואי לוואי
19. מתחילת השבוע מכינים את הטיול השנתי לנגב.

תיאור תנאי לוואי לוואי לוואי נשוא+נשוא מורחב מושא ת'
מקום לוואי
20. בלי כרטיס חנייה על שמשת החלון לא נוכל להחנות את הרכב
ברחבי העיר.

תיאור סיבה לוואי לוואי לוואי לוואי נשוא לוואי נשוא
ת' מקום תיאור ויתור
21. בשל משחק גביע האלופות בכדורגל בחודש הבא הגיע אחד
השחקנים לאימון על אף פציעתו
לוואי
ברך.

נשוא לוואי לוואי לוואי לוואי לוואי נשוא ת'
מצב מושא
22. הנוכחים בדיון על חלוקת התקציב בין מחלקות המפעל הביטו
המומים במנכ"ל.

נשוא נשוא ת' מקום לוואי תיאור זמן לוואי ת'
תכלית מושא
23. הקבלן הגיע לאתר הבנייה בשעות הבוקר המוקדמות כדי לבדוק
את השטח.

נשוא **אוגד** נשוא לוואי לוואי
24. מטאורים הם חלקיקים של כוכבי שביט.

נשוא לוואי נשוא מושא לוואי תמורה
25. קרני השמש גורמות להופעה של שומות, במיוחד אצל בעלי עור
בהיר.

תיאור תנאי לוואי נשוא סתמי + נשוא מושא מושא
26. במקרה של עקיצת יתוש מרחו מעט שמן על המקום.

נשוא נשוא לוואי לוואי לוואי + לוואי
27. לדיונון (יש) יכולת שליטה מופלאה בתנועותיו. (התנועות שלו)

מושא לוואי לוואי נשוא תיאור זמן נשוא לוואי
28. בתרבויות רבות בעולם נפוצות כבר אלפי שנים אגדות על ערפדים.

נשוא סתמי + נשוא מורחב מושא לוואי ת' מקום לוואי לוואי
מושא לוואי
29. שוקלים להכין מסיבת הפתעה במועדון ריקודים לאחת
העובדות שבמפעל.

נשוא לוואי נשוא מורחב מושא לוואי
30. מעשים פשוטים עשויים להוביל לתוצאות גדולות.

נושא סתמי + נושא מורחב מושא ת' תכלית מושא לוואי לוואי
31. נושאים את מבטם אליך כדי ללמוד דרך התנהגות נאותה.

נושא **אוגד** נושא לוואי לוואי לוואי
32. מטרה היא כוח מניע חזק מאוד.

נושא לוואי לוואי **אוגד** נושא מושא + לוואי תיאור
תכלית לוואי
33. משימתו העיקרית של מנהיג היא להלהיב את אנשיו לקראת מטרה
משכנעת. (אנשיו = האנשים שלו)

תיאור אופן לוואי נושא סתמי + נושא מורחב מושא לוואי
לוואי
34. באמצעות העבודה הקשה מצליחים למצות את מלוא
הפוטנציאל האישי.

לוואי ת' זמן נושא מושא נושא לוואי
35. במשך שלושה לילות היו לי חלומות נעימים.

תיאור ויתור לוואי נושא נושא ת' אופן ת' מקום
לוואי
36. למרות התכוננים הרבים החתונה לא התקיים כמתוכנן במלון
באילת.

נושא לוואי נושא מושא ת' מקום תיאור סיבה לוואי
לוואי לוואי לוואי לוואי
37. חברת הקוסמטיקה הגישה תלונה במטרה בעקבות השחתת שלט
חוצות שלה באחד הרחובות
לוואי
בתל-אביב.

נושא לוואי נושא מורחב תיאור אופן
38. החידות שבספר תבאנה על פתרון בעזרת החידונאי.

מושא לוואי נושא נושא לוואי מושא ת' זמן
מושא ת' מקום
39. על מנהלת החשבונות מוטלת האחריות להעביר לעובדים כל חודש
את משכורתם לחשבונם
לוואי לוואי
הפרטי בבנק. (אחרי שם פועל יבואו מושא או תיאור. משכורתם =
המשכורת שלהם = מושא + לוואי)

הסגר נושא לוואי לוואי לוואי **אוגד** נושא לוואי
תמורה

40. לדעת רבים, ההישג החשוב ביותר בחייהם הוא הקמת משפחה, קרי ילדים.

ת' מקום לוואי לוואי לוואי לוואי לוואי נושא לוואי לוואי
מושא לוואי לוואי
41. במסיבת עיתונאים באמיין שבצרפת הוצגה מושתלת הפנים הראשונה בפני אולם עמוס כתבים לוואי לוואי לוואי מכל רחבי העולם.

תיאור ויתור לוואי נושא ת' אופן נושא לוואי לוואי
לוואי מושא
42. למרות הפנים המעוותות סיפרה בהתרגשות מושתלת הפנים הראשונה בעולם על הניתוח.

נושא + לוואי **אוגד** נושא הסגר
43. התנהגותו הפכה לאלימה, לצערנו.

ת' זמן נושא נושא לוואי מושא לוואי לוואי לוואי
44. מתי יחליט שר האוצר על פירוק המונופול של חברת החשמל?

נושא לוואי נושא מורחב מושא לוואי
45. הנאשם בגנבות מודה בפה מלא בביצוע העברות.

תיאור תכלית מושא נושא סתמי + נושא מושא לוואי מושא
מושא
46. כדי לאפות לחם מערבבים בקערה אחת את הקמח עם השמרים.

נושא לוואי **אוגד** נושא מושא לוואי לוואי לוואי
ת' זמן
47. המטרה של הניסוי היא לחקור את דפוסי ההתנהגות של בני אדם בשעת משבר.

תיאור זמן לוואי לוואי נושא נושא מושא
48. לפני רכישת רכב חדש חשוב להִנְעֵץ עם מומחה.

תיאור זמן לוואי נושא נושא לוואי מושא לוואי לוואי מושא
לוואי
49. בשנים האחרונות יש רצון להפוך את חדר הרחצה בבית לספא ביתי.

נושא סתמי + נושא מושא לוואי לוואי לוואי תיאור סיבה
לוואי לוואי לוואי
50. הפסיקו את יצוא העופות מישראל בעקבות התפרצות מחלת שפעת העופות.

- נושא סתמי + נושא מושא לוואי לוואי ת' סיבה לוואי לוואי
לוואי
51. הוכרז על שביתה כללית במשק בגלל אי תשלום משכורות בזמן.
נושא נושא מורחב מושא לוואי
תמורה
52. "מוטורולה" מעלה מן האוב את חזון "הניידות המוחלטת", חיבור למספר אחד ברשתות תקשורות שונות.
נושא לוואי תמורה **אוגד** נושא לוואי תמורה
53. מקור השם "רפטינג" הוא במילה "רפט" רפסודה.
לוואי נושא לוואי לוואי לוואי **אוגד** נושא
לוואי לוואי לוואי
54. אחת השאלות במשפט הקונסטיטוציוני הישראלי היא שאלת מעמדם של חוקי יסוד.
נושא לוואי תמורה **אוגד** נושא מושא
לוואי לוואי לוואי
55. מטרתו של חוק "איסור התערבות גנטית" היא למנוע שיבוט בבני אדם לצורכי רבייה.

עמודים 319

תרגיל

א. הפכו כל משפט למשפט סתמי.

1. לאחר דיון ממושך החליטה ההנהלה להשעות את העובד למשך שבוע.
לאחר דיון ממושך החליטו להשעות את העובד למשך שבוע.
2. ההנהלה חתמה על הסכם בדבר זכויות העובדים.
חתמו על הסכם בדבר זכויות העובדים.
3. סופרים מספרים סיפורים לילדים בספריית בית אריאלה שבתל-אביב.
מספרים סיפורים לילדים בספריית בית אריאלה שבתל-אביב.
4. בית הוצאה לאור פָּרְסָם סדרת ספרי מתח חדשה לבני הנוער.
פרסמו סדרת ספרי מתח חדשה לבני הנוער.
5. הורים מודאגים בעקבות מחקר חדש על הסכנות באכילת ציפס.

מודאגים בעקבות מחקר חדש על הסכנות באכילת צייפס.

ב. הפכו כל משפט סתמי למשפט פשוט.

1. חוקרים את נושא ההשמנה.
רופאים חוקרים את נושא ההשמנה.
2. הכריזו על שביתה במגזר הציבורי.
המנהלים בהסתדרות הכריזו על שביתה במגזר הציבורי.
3. הפגינו מול המפעל הסגור.
העובדים הפגינו מול המפעל הסגור.
4. רוכשים כרטיסים בהנחה.
אנשים רוכשים כרטיסים בהנחה.
5. ידוּחו על ההופעה של הזמרת.
הכתבים ידוּחו על ההופעה של הזמרת.

תרגיל - משפט פשוט בעל חלק ייחוד

מתחו קו מתחת לחלק הייחוד ולכינוי המוסב ורשמו את תפקידם התחבירי.

1. המקווה - הכלה טובלת בן לפני חתונתה.
2. שרת התקשורת - סוכני הדואר נענו לבקשתה.
3. פרס ג'טה היוקרתי - הסופר עמוס עוז קיבל אותו.
4. עץ הדעת - חווה אכלה מפריו.
5. אורחי בתי המלון - שובר הנחות מיוחד ינתן להם.
6. הגיר הלבן - המורים אינם אוהבים לכתוב בו.
7. מעשים טובים - באמצעותם נגרם אושר לבני אדם.
6. לחם - בזיעת אפיך תאכל אותו.
7. המוזיקה הרועשת מהשכנים - בגללה לא יכלתי לישון.
8. בטיחות הנוסעים - חגורת בטיחות מבטיחה אותו.
9. אשקלון - הוא גר שם.
10. נרות השבת - אמי הדליקה אותם לפני כניסת השבת.
11. אחות קופת חולים - בזכותה הזריקה לא כאבה.
12. ילדים - למענם ההורים מוכנים לעשות הכל.
13. מניות של פולקסווג - פורשה, יצרנית הרכב הרווחית בעולם, החלה לרכוש אותו.
14. משיכת מזומן אחת לשבוע ממכשיר אוטומטי - אותה כוללים בסל הפעולות החודשי "סל 18".

15. רשות החברות הממשלתיות - באמצעותה ממשלת ישראל מבקשת לקבל מידע מגורמים על

רכישת אחזקות המדינה בתעשייה הצבאית לישראל.

16. יישוב חדש על הגלבוע - המועצה האזורית בית-שאן החליטה להקים אותו.

17. היקף העברת המטענים ברכבת - לאור המעורבות הגבוהה של משאיות בתאונות דרכים החל שר התחבורה לגבש תכנית חדשה להגדלתן.

18. המעבר לתדלוק בגז - על רקע העלייה החדשה במחירי הדלק משרד התחבורה מאיץ אותו.

19. הנווטת - המפקד ברך אותה על הצלחתה לעמוד בדרישות הגבוהות של קורס הטייס.

עמוד 323

תרגיל

א. שחברו כל משפט למשפט פשוט בעל חלק ייחוד.

1. במקרה של כוונה נקרה את מקום הכוונה.
כוונה - במקרה של כוונה נקרה את מקומה.
2. אל תניחו את הקרח באופן ישיר על העור.
קרח - אל תניחו אותו באופן ישיר על העור.
3. בחופש הגדול ביקרנו באנגליה.
אנגליה - בחופש הגדול ביקרנו שם.
4. בזכות עבודתו המסורה של העובד הרוויחה החברה סכום כסף גדול.
עבודתו המסורה של העובד - בזכותה הרוויחה החברה סכום כסף גדול.
5. רשת האופנה מפרסמת את קולקציית סתיו-חורף 2008.
קולקציית סתיו-חורף 2008 - רשת האופנה מפרסמת אותה.

6. הנוסעים יזמו תביעה ייצוגית נגד חברת הנסיעות בעקבות דחיית הטיסה פעמיים.
דחיית הטיסה פעמיים - הנוסעים יזמו תביעה ייצוגית נגד חברת הנסיעות בעקבותיה.
7. לפי מחקרים, אכילת דבש מְגַנָּה עלינו מפני זיהומים.
לפי מחקרים, זיהומים - אכילת דבר מגנה עלינו מפניהם.
8. סגולותיו התזונתיות של הדבש נגזרות ממקור הצוף.
הדבש - סגולותיו התזונתיות שלו נגזרות ממקור הצוף.
9. השפעתו של הדבש בריפוי פצעים הוכחה במחקרים רבים.
מחקרים רבים - השפעתו של הדבש בריפוי פצעים הוכחה בהם.
הדבש - השפעתו בריפוי פצעים הוכחה במחקרים רבים.
10. מחקרים מראים את פעילותו הטובה של הדבש כתחליף טבעי לחטיפי האנרגיה.
הדבש - מחקרים מראים את פעילותו הטובה כתחליף טבעי לחטיפי האנרגיה.
11. חופשת החג הוציאה המונים לחיק הטבע.
חיק הטבע - חופשת החג הוציאה המונים לשם.

ב. שחברו כל משפט בעל חלק ייחוד למשפט פשוט.

1. הבצל - לפני ההגשה יש לטגן אותו.
לפני ההגשה יש לטגן את הבצל.
2. מיץ הלימון - כדי להכין לימונדה מוסיפים לו כפית אחת של סוכר.
כדי להכין לימונדה מוסיפים למיץ הלימון כפית אחת של סוכר.
3. מזל תאומים - עבורם מהווה השבוע הקרוב הזדמנות מיוחדת להיכרויות חדשות.
עבור מזל תאומים מהווה השבוע הקרוב הזדמנות מיוחדת להיכרויות חדשות.
4. התחום הרומנטי - צפויה לבני מזל סרטן פגישה מעניינת בו.
צפויה לבני מזל סרטן פגישה מעניינת בתחום הרומנטי.
5. החיוך - אדם שמח יוכל להעלות אותו על שפתי אחרים.
אדם שמח יוכל להעלות את החיוך על שפתי אחרים.
6. חיפה - הגענו לשם ברכבת.
הגענו לחיפה ברכבת.
7. המחשב - ניתוקו מהחשמל יבטיח הגנה בשעת הברק.
ניתוקו של המחשב מהחשמל יבטיח הגנה בעת הברק.
8. כתמים עקשניים על קרמיקה - השיטה היעילה להסרתם היא שימוש בשפכטל.
השיטה היעילה להסרת כתמים עקשניים על קרמיקה היא שימוש בשפכטל.

9. מסמרי פלדה - רצוי להשתמש בהם בזמן תליית תמונה.
רצוי להשתמש במסמרי פלדה בזמן תליית תמונה.
10. משחת שיניים - באמצעותה אנו שומרים על שיניים בריאות.
באמצעות משחת שיניים אנו שומרים על שיניים בריאות.
11. פרוסת עוגת גבינה עם פרורים - הערך הקלורי שלה הוא 350 בממוצא.
הערך הקלורי של פרוסת עוגת גבינה עם פרורים הוא 350 בממוצא.

משפט כולל

עמודים 325-326

תרגיל - מתחו קו מתחת לחלק הכולל ורשמו את תפקידו התחבירי.

1. שולחנות, כסאות וספות - רהיטים אלה בונה הנגר. (חלק ייחוד כולל בתפקיד לוואי)
2. בחופשת החגים נסע לצימר בצפון או לבית מלון בדרום הארץ. (ת' מקום כולל)
3. הם קיבלו את השחקן בקריאות התלהבות, ולא באדישות. (ת' אופן כולל)
4. זעופה וכועסת חזרה קבוצת הכדורגל מהתחרות באירופה. (ת' מצב כולל)
5. ראש עיר טוב - התמדה, נחישות וכושר מנהיגות דרושים לו. (נושא כולל)
6. למרות סיכויי הקבוצה לנצח ולמרות נחישותה הפסידה הקבוצה ליריבתה. (ת' ויתור כולל)
7. בזמן טיסה יש להדק חגורות ולקוות לטוב. (נושא כולל)
8. לטענת כלכלנים ברחבי העולם, נזקי סופת ההוריקן "קתרינה" ונסיקת מחירי הנפט בעולם
- גורמים להיחלשות הדולר בשווקי המט"ח הבינלאומיים. (נושא כולל)
9. בעקבות הביקוש הקטן למוצרי קוסמטיקה צמצמה החנות את שטחי המדף של המוצר, פיטרה

- את הדיילות והורידה את המחירים. (נשוא כולל)
10. הוחלט להבליט בחזית האריזה של האורז את השם "סוגת" לאור אהדת הציבור ולאור הזדהותו עם המוצר. (ת' סיבה כולל)
11. האיש הוא סטודנט למחשבים ואיש מכירות. (נשוא כולל)
12. אין בעיה להשיג בחנויות למכשירי כתיבה ציוד לבתי הספר ולמשרדים. (ת' מקום כולל)
13. הקרקר עשוי ממרכיבים מובחרים בתוספת סידן וסיבים תזונתיים. (לוואי כולל)
14. הנציגים עומדים לשרותך בכל עת במוקדים הטלפוניים ובמרכזי השירות והמכירה. (ת' מקום כולל)
15. טבק הנרגילה טומן בחובו פוטנציאל מסוכן של התמכרות לניקוטין, לנזקי עישון ולצריכת סמים, לא עלינו. (לוואי כולל - מתאר איזו התמכרות)
16. קנה מכשיר סלולרי מתקדם וקבל את מלוא החזר זמן אוויר. (נשוא כולל)
17. תנועות הנוער ניזונות כלכלית משלושה גורמים מרכזיים: תשלום דמי חבר שנתיים של כל חניך,
- תמיכה של הרשויות המקומיות ותקציב שוטף ממשרד החינוך. (תמורה כוללת)
18. מקררים, מכונות כביסה וטלוויזיות - נמשכת הירידה ביבואם. (חלק ייחוד כולל בתפקיד לוואי)
19. הסטודנטית לכלכלה הצליחה בכל המקצועות, פרט לקורס חשבונאות פיננסית.
20. במשך כל ימות השנה מתגוררים באי "קוקוס" שבאוקיינוס השקט, מעונם של טורפים קדמוניים, פטישים, כרישים, צלופחים ודגים אחרים. (נושא כולל)

21. אין לשפוט ערכו של אדם לפי גודל ארנקו או לפי תוכן חשבונו הבנק שלו, אלא לפי רוחב לבו

ולפי חוזק אופיו. (ת' אופן כולל)

22. לפי הדין היהודי, לנישואים בין יהודי ובין נוכריה או בין נוכרי ובין יהודיה אין תוקף. (לוואי כולל)

23. תכנית ההרזיה כוללת בניית תפריט אישי, לימוד עקרונות התזונה וחשיבות הפעילות הגופנית. (מושא כולל)

24. הצרפתים נוהגים לשתות עם הארוחה יין לבן, יין אדום או שמפנייה. (מושא כולל)

25. לידיעתכם, הרעבה שיטתית תביא לחוסר תפקוד של הכבד ושל מערכת העיכול, לפגיעה בראיה,

לאובדן ריכוז ולקריסה כללית של כל מערכת הגוף. (מושא כולל, לוואי כולל)

26. תפילת "תשליך" - בסופה מנערים את כנפי הבגד ומשליכים למים את העוונות. (נשוא כולל)

עמודים 327-328

תרגיל - נתחו את המשפטים הבאים ניתוח תחבירי מלא.

נושא **אוגד** נשוא לוואי כולל לוואי לוואי

1. היורוליג הוא המפעל הגדול והיוקרתי בכדורסל האירופי.

נושא סתמי+נשוא מושא לוואי ת' אופן לוואי כולל לוואי
2. אין מתקרבים למכשירי חשמל בידיים רטובות וברגליים יחפות.

מושא לוואי נשוא מושא לוואי לוואי לוואי כולל
לוואי כולל

3. בטיפוס הרים יש תהליך פנימי לא פשוט של התגברות על פחד ועל קשיים, של חשיבה מאומצת

המשך לוואי כולל
ושל קבלת החלטות.

- לוואי נושא לוואי לוואי לוואי לוואי נושא
לוואי כולל לוואי לוואי לוואי לוואי
4. שני הגורמים העיקריים לפגיעה במערכות אקולוגיות הם התפוצצות האוכלוסין והעלייה ברמת לוואי החיים.
- לוואי נושא לוואי לוואי לוואי לוואי נושא
לוואי **אוגד** נושא לוואי לוואי לוואי
5. אחת התוצאות הישירות מהתפוצצות האוכלוסין ומהעלייה ברמת החיים היא פליטה גוברת של לוואי לוואי גזי חממה.
- נשוא לוואי נושא לוואי לוואי לוואי
כולל לוואי מושא לוואי לוואי לוואי
6. להתחממות הגלובלית (**יש**) השלכות מרחיקות לכת על כמות המשקעים, על היכולת לייצר מזון המשך לוואי כולל ועל עצם האפשרות לחיים בעולם.
- לוואי מושא כולל לוואי נושא נושא לוואי לוואי
מושא לוואי
7. על כל יצרן ועל כל משווק מזגנים חלה חובה על-פי חוק להציג את תווית האנרגיה על גבי לוואי המזגן.
- חלק ייחוד כולל בתפקיד מושא נושא לוואי
נשוא מורחב כינוי מוסב מושא
8. הזעה, רעד, דפיקות לב מואצות ותחושת חנק - האדם החרדתי עלול לסבול מהם.
- נשוא תמורה נושא מושא לוואי לוואי
לוואי כולל
9. אלפרד היצ'קוק, בימאי קולנוע, נחשב לאחד מחשובי היוצרים בתולדות הקולנוע ומפעיליו.
- חלק ייחוד כולל בתפקיד ת' מקום נושא + נושא כינוי מוסב ת' מקום
10. הונגריה, רומניה ופראג - ביקרתי בהן.
- ת' מקום לוואי נושא + נושא לוואי ת' מקום לוואי תמורה
כולל
11. בחופש הגדול נסענו לשלוש מדינות באירופה: הונגריה, רומניה ופראג.

- נושא אוגד נשוא לוואי כולל
12. שיזוף הוא לא רק עניין של יופי, אלא התמכרות.
- קריאה תיאור סיבה לוואי לוואי נושא סתמי + נשוא מורחב מושא כולל
13. אוי ואבוי, בגלל השביתה במשרד הפנים לא יתאפשר להוציא דרכון, תעודת זהות או כל לוואי לוואי מסמך רשמי אחר.
- נושא לוואי לוואי נושא תיאור סיבה לוואי כולל לוואי
14. הרעיון להקמת מוזיאון יהודי בוורשה נולד עקב נפילת הקומוניזם ועקב קריסת ברית המועצות לוואי לוואי לוואי בתחילת שנות ה-90.
- נושא לואי לוואי לוואי **אוגד** נשוא לוואי לוואי לוואי לוואי
15. הלהיט החדש במכוני הכושר הוא שיעורי ריקוד לכל גיל במגוון סגנונות: היפ-הופ, מודרני וג'ז.
- נושא נשוא מושא לוואי מושא לוואי מושא
16. ספורטאים מקפידים על ארוחות מסודרות ומשלבים בהן מזון עשיר בפחמימות מורכבות: דגנים תמורה כוללת מלאים, קמח מלא, אורז מלא וקטניות.
- נושא לוואי **אוגד** נשוא לוואי כולל
17. טיפול במים הוא עונג לנפש ולגוף.
- נשוא ת' זמן לוואי לוואי נושא כולל ת' אופן מושא לוואי
18. חשוב לפני קניית מוצר יקר לא למהר, אלא לבדוק ביסודיות את תנאי התשלום ואת כולל לוואי תוקפה של האחריות.
- נושא לוואי לוואי נושא מורחב מושא לוואי כולל
19. שתייה לא מבוקרת של יין עלולה לגרום למחלות לב ולהתמכרות. נושא נושא מושא לוואי כולל לוואי לוואי
- נושא לוואי לוואי מושא לוואי כולל לוואי לוואי
20. השמנה נובעת מאגירת נוזלים, מירידה ברמת המטבוליזם ומחוסר בפעילות גופנית.

נושא **אוגד** נשוא לוואי כולל לוואי
21. גרנולה היא תערובת של דגנים, של פירות יבשים, של אגוזים ושל סוכר.

נושא לוואי נשוא תיאור אופן לוואי
תמורה כוללת
22. הנחיות להתגוננות נמסרות על-פי השיקולים הבאים: זמן התרעה לאזרח, סוגי מרחבים מוגנים והתנהגות האוכלוסייה במצבי חירום.

נושא תמורה נשוא מושא לוואי כולל מושא לוואי לוואי
23. תוכנת "קאזה" תהפוך לתוכנה חוקית ותציע הורדות חוקיות בלבד.
נושא לוואי לוואי נשוא מושא לוואי כולל מושא לוואי
לוואי לוואי לוואי לוואי
24. הנחיות פיקוד העורף נועדו להציל חיים ולאפשר יצירת איזון בין שגרת חיים מְרִבִּית לבין רמת לוואי לוואי סיכון מינימלית.

נושא לוואי לוואי **אוגד** נשוא מושא כולל
מושא לוואי לוואי
25. המטרה של נבחרת איטליה היא לזכות במונדיאל ולהציל את תדמית הכדורגל האיטלקי.

תיאור תכלית מושא לוואי נשוא נשוא מורחב מושא לוואי
תמורה כוללת
26. כדי לעלות לשמינית הגמר טוניסיה צריכה לגבור על נבחרות חזקות, כמו ספרד ואוקראינה.

תיאור סיבה לוואי כולל לוואי נשוא נשוא
מורחב
27. כתוצאה מהחשיפה לשמש, לכלור שבבריכה ולמי הים השיער נוטה לדהות.

נושא כולל **אוגד** נשוא לוואי לוואי לוואי
28. פחד וחרדה הם תגובות טבעיות למצב מלחמה.

נושא **אוגד** נשוא כולל לוואי
29. שבועות הוא לא רק חג הביכורים, אלא גם חג המאכלים החלביים.

תיאור זמן לוואי לוואי לוואי נשוא לוואי נשוא לוואי
לוואי לוואי לוואי
30. אחרי 30 שנה של חוסר מעש הגיעו שני הקווים הראשונים של הרכבת הקלה במטרופולין תל-לוואי תמורה כוללת מושא לוואי לוואי אביב, האדום והירוק, לשלבי תכנון מתקדמים.

נושא לוואי **אוגד** נושא לוואי כולל
31. שירותים קיומיים הם רשתות מזון, בנקים, בתי חולים, קופות חולים, בתי מרקחת, שירותי המשך נושא כולל לוואי דואר ותחבורה ציבורית.

נושא לוואי לוואי נושא מושא כולל
32. הלקוחות הקבועים של החנות יקבלו הנחות, שוברים והטבות.

נושא כולל לוואי לוואי נושא תיאור כמות לוואי תיאור זמן לוואי
33. שיקום וחדוש יער שרוף עולה 3,000 שקלים לדונם בשנתיים הראשונות.

נושא נושא לוואי כלל לוואי לוואי לוואי
34. לצפרדעים **(יש)** עור לח ופגיע לכל שינוי קל בסביבתם.

תיאור זמן לוואי כולל נושא ת' זמן ת' זמן נושא לוואי לוואי לוואי לוואי
35. לאחר חקירה סמויה וממושכת פשטן אתמול בבוקר חוקרי היחידה הארצית לחקירות הונאה על לוואי לוואי כולל מושא לוואי משרדי החברה ועצרו את מנהל הרכש.

נושא כולל לוואי נושא מושא לוואי תיאור תכלית מושא
36. משפחות וזוגות צעירים מנצלים את חודשי הקיץ בשביל לעבור דירה.

עמודים 330-331

תרגיל

א. שחברו את המשפטים למשפט אחד בעל חלק כולל

1. א. בשבוע הבא תיפתח תערוכת צילום במוזיאון הארץ.
ב. בשבוע הבא תיפתח גם תערוכת תמונות.
בשבוע הבא תיפתח תערוכת צילום ותערוכת תמונות במוזיאון הארץ.
2. א. המקורות הכספיים לאירועי מאה שנה להיווסדותה של העיר תל-אביב יגיעו מכמה גורמים.
ב. הגורמים הם כסף עירוני, כסף ממשלתי, תרומות ומכירת כרטיסים וחסויות.

המקורות הכספיים לאירועי מאה שנה להיווסדותה של העיר תל-אביב
גייעו מכמה גורמים: כסף עירוני, כסף ממשלתי, תרומות ומכירת
כרטיסים וחסויות.

3. א. הורים עובדים כדי לממן לימודים לילדיהם.
ב. הורים עובדים כדי לעזור לילדיהם לרכוש דברים.
הורים עובדים כדי לממן לימודים לילדיהם וכדי לעזור להם לרכוש
דברים.

4. א. ריקודי בטן דורשים ריכוז.
ב. ריקודי בטן דורשים שליטה מקסימלית באיברי הגוף.
ריקודי בטן דורשים ריכוז ושליטה מקסימלית באיברי הגוף.

5. א. המוזיאון פתוח ביום חמישי.
ב. המוזיאון פתוח שישי.
ג. המוזיאון פתוח בין השעות 8:00 ל-12:00.
המוזיאון פתוח בימי חמישי ושישי בין השעות 8:00 ל-12:00.

6. א. מפגשים קטלניים בין ציפורים לבין כלי טיס מתרחשים בגלל
שני גורמים עיקריים.
ב. שני הגורמים העיקריים הם מהירות כלי הטיס ומשקל הציפורים.
מפגשים קטלניים בין ציפורים לבין טיס מתרחשים בגלל שני גורמים
עיקריים: מהירות כלי הטיס ומשקל הציפורים.
7. א. הרגשות הם סובייקטיביים.
ב. הרגשות הם אהבה וכאב.
הרגשות אהבה וכאב הם רגשות סובייקטיביים.
8. א. ילדי מזל עקרב הם בעלי נטייה טבעית.
ב. הנטייה הטבעית היא למיסטיקה, לרוחניות וליצירתיות.
ילדי מזל עקרב הם בעלי נטייה טבעית למיסטיקה, לרוחניות וליצירתיות.

ב. שחברו את המשפטים על-ידי הוספת פירוט לביטוי המכליל

1. קומדיה עטורת פרסים תוצג במדינות שונות בעולם.
קומדיה עטורת פרסים תוצג במדינות שונות בעולם: אנגליה, צרפת
והולנד.
2. הזוג הצעיר רכש מוצרי חשמל חדשים.
הזוג הצעיר רכש מוצרי חשמל חדשים: מכונת כביסה, מקרר ותנור.
3. למדנו על שתי משמעויות לחנינה.
למדנו על שתי משמעויות לחנינה: אינדבידואלית וקולקטיבית.
4. בית הקפה מגיש כמה סוגי קפה.

בית הקפה מגיש כמה סוגי קפה: קפוצ'ינו, אספרסו, הפוך ושחור.

5. בחצי השנה האחרונה ראיתי שלוש הצגות.

בחצי השנה האחרונה ראיתי שלוש הצגות: "היפה והחיה", "כנר על הגג" ו"צלילי המוזיקה".

ג. שחברו את המשפטים על-ידי הוספת ביטוי מכליל לפני החלק הכולל

1. במכללה ניתן ללמוד רפואה, הנדסה ומשפטים.
במכללה ניתן ללמוד מקצועות שונים: רפואה, הנדסה ומשפטים.
2. הביטוח יכסה ניתוחים, טיפולים, רכישת תרופות ואביזרים רפואיים.
הביטוח יכסה מספר דברים: ניתוחים, טיפולים, רכישת תרופות ואביזרים רפואיים.
3. בתקופת האוניברסיטה עבדתי כמלצרית, כפקידה וכסייעת לרופא שיניים.
בתקופת האוניברסיטה עבדתי בשלוש עבודות: מלצרית, פקידה וסייעת לרופא שיניים.
4. כדי לתלות תמונה על הקיר משתמשים בפטיש ובמסמר.
כדי לתלות תמונה על הקיר משתמשים בשני כלים: פטיש ומסמר.

ד. שחברו את המשפטים על-ידי הוספת ביטוי מכליל לאחר החלק הכולל

1. לשון, היסטוריה ומתמטיקה נלמדים השנה.
לשון, היסטוריה ומתמטיקה - שלושת מקצועות אלה נלמדים השנה.
2. רקפת, כלנית ונורית בגינתי פורחים.
רקפת, כלנית ונורית - פרחים אלה פורחים בגינתי.
3. טכנאי, מהנדס, רופא ומורה השתתפו בתחקיר.
טכנאי, מהנדס, רופא ומורה - בעלי מקצועות שונים השתתפו בתחקיר.

תרגיל סיכום - המשפט הפשוט (עמוד 332)

א. ניתוח משפטים

- ת' זמן לוואי לוואי
נשוא נושא לוואי
1. בפעילות גופנית אירובית כגון: רכיבה על אופניים, ריצה, הליכה ושחייה מופעלות קבוצות שרירים לוואי גדולות.
- חלק ייחוד לוואי נושא לוואי אוגד נשוא לוואי לוואי + כינוי
מוסב לוואי
2. מתחים - שעות פנאי הן דרך נעימה להפגתם.
- ת' תכלית לוואי נושא סתמי + נשוא מושא לוואי לוואי
3. לצורך חישוב החודשים סופרים ימים שלמים בלבד.
- נשוא לוואי נושא לוואי
4. למעשים קטנים השלכות גדולות.
- נשוא כולל נשוא מורחב לוואי לוואי מושא כולל
5. צעצועים ומשחקים יכולים לפתח כל מיני כישורים ויכולות.
- הסגר נשוא לוואי לוואי אוגד נשוא לוואי לוואי
לוואי כולל
6. בלי ספק, העדר פעילות גופנית מהווה גורם סיכון בלתי תלוי למחלות לב וכלי דם.
- נשוא לוואי לוואי נשוא מושא לוואי
7. החודשים בשנה העברית מבוססים על סיבובי הירח.
- חלק ייחוד ת' מקום ת' אופן כולל מושא מושא נשוא
נשוא מורחב כינוי מוסב ת' מקום
8. מקום המפגש - בלי לשאול איש ובלי לקבל הסברים הצליח יורם להגיע לשם.
- חלק ייחוד מושא לוואי נשוא לוואי תמורה כוללת
נשוא כינוי מוסב מושא
9. רוב הציבור - שתי הבעיות הכלכליות: מחסור חמור בעבודה ושכר נמוך מעסיקות אותו.
- ת' ויתור כולל לוואי לוואי + לוואי נשוא + נשוא
מושא
10. למרות הדאגה הרבה ולמרות חומרת מעשיו לא הערנו לו.
- נשוא לוואי לוואי לוואי לוואי נשוא מושא לוואי
לוואי כולל לוואי
11. הצמיחה הכלכלית במשק הישראלי מתבססת על גידול חד בייצוא ובצריכה הפרטית.
- ת' סיבה נשוא נשוא לוואי כולל לוואי
לוואי לוואי

חלק ייחוד ת' סיבה כינוי מוסב ת' סיבה נושא + נושא מורחב מושא ת' אופן לוואי

23. שינוי אורח החיים - בזכותו התחלתי לראות עצמי כאשת משפחה.

נושא נושא ת' אופן לוואי מושא מושא לוואי לוואי הסגר
24. הקבוצה גייסה בזריזות ארבעה שחקנים למשחק האחרון של העונה, לשמחתנו הרבה.

נושא נושא לוואי לוואי אוגד נושא כולל
25. הסימנים השכיחים של הצטננות הם נזלת, שיעול, עיטוש, כאב ראש, כאב גרון, עייפות, חולשה
לוואי
ולעיתים עליית חום.

פנייה הסגר נושא + אוגד נושא לוואי
26. אדוני, סליחה, מהו המקצוע שלך?
נושא נושא לוואי לוואי לוואי לוואי לוואי
27. העברת כספים מחשבון בנק אחד לשני ללא השגחה, על-פי ההערכות, היא מסוכנת.

חלק ייחוד לוואי נושא לוואי לוואי לוואי לוואי
נושא נושא ל' + כינוי מוסב לוואי
28. הצרכן הישראלי - סקר בנושא הרגלי צריכה והתנהגות צרכנים בדק את מידת נאמנותו
לוואי לוואי לוואי + לוואי לוואי
למקום עריכת קניותיו באופן קבוע.

הסגר מושא לוואי נושא נושא נושא לוואי מושא לוואי
29. על-פי הסקרים, למפלגה החדשה יש סיכויי לעבור את אחוז החסימה.

ת' ויתור נושא סתמי + נושא מושא לוואי ת' סיבה לוואי
לוואי כולל

30. למרות השביתה אֶפְשָׁרוּ קבלת קהל בשל הביקוש להנפקת תעודות ומסמכים.

הסגר ת' זמן לוואי נושא ת' תכלית מושא לוואי לוואי
לוואי נושא לוואי נושא

1. נושא סתמי + נושא , חלק מלוואי כולל 20. נושא 39. ת' סיבה
2. נושא סתמי + נושא 21. מושא כולל 40. הסגר , תמורה
3. לוואי 22. ת' ויתור 41. מושא
4. ת' ויתור 23. נושא סתמי + נושא, ת' אופן כולל 42. נושא
5. נושא + נושא, ת' סיבה 24. ת' תכלית 43. אוגד
6. ת' תנאי, חלק מתיאור כמות (אופן) כולל 25. ת' תנאי 44. ת' אופן
7. נושא 26. ת' ויתור 45. נושא
8. נושא מורחב 27. ת' אופן, ת' כמות (אופן)
9. אוגד , תמורה 28. ת' סיבה, כינוי מוסב מושא
10. נושא + לוואי+לוואי 29. לוואי
11. הסגר , אוגד 30. ת' מצב
12. תמורה 31. חלק מת' אופן כולל
13. ת' אופן 32. חלק ייחוד מושא , נושא סתמי + נושא
14. נושא 33. ת' סיבה
15. כינוי מוסב מושא 34. ת' אופן
16. לוואי 35. ת' מצב
17. נושא סתמי + נושא, ת' אופן 36. נושא
18. חלק ייחוד לוואי 37. ת' אופן
19. חלק ייחוד ת' סיבה , לוואי 38. לוואי

הבחנה בין משפט כולל לבין משפט מחובר

1. פרויקט דירות חדשות נבנה במרחק דקות ספורות ממרכז תל-אביב ומחוף הים.
משפט בעל חלק כולל (ת' מקום)
2. הזוג הצעיר רכש דירה במרכז תל-אביב, וחבריהם רכשו בית פרטי ליד חוף הים.
משפט מחובר (מילת חיבור ו' - קשר של הוספה)
3. סמכתי עליו, אך הוא הוליד אותי שולל.
משפט מחובר (מילת חיבור אך - קשר של ניגוד)
4. הוא הוליד אותי שולל על אף הבטחותיו לנאמנות ועל אף העזרה שלי.
משפט בעל חלק כולל (ת' ויתור כולל)
5. ילדים פוחדים לא רק ממפלצות ומשדים, אלא גם מפרידה מההורים, מהולדת אח חדש ומפתיחת שנת הלימודים.
משפט בעל חלק כולל (מושא)
6. מצאתי עבודה, והיא מאתגרת.
משפט מחובר (מילת קישור ו' החיבור - קשר של הוספה)
7. לנוכח הפעילות המוגברת במחלקת הנישואין במהלך חודשי הקיץ ולנוכח העומס הכבד על הרבנים הוחלט על פתיחת המחלקה ליום נוסף.
משפט בעל חלק כולל (ת' תכלית)
8. יש פעילות מוגברת במחלקת הנישואין בחודשי הקיץ בבית הדין האזורי של תל-אביב, ולכן החליטו לעבוד שעות נוספות.
משפט מחובר (מילת קישור ולכן - קשר של סיבה ותוצאה)
9. הועדה המחוזית אישרה בניית ארבעה מגדלים של 40 קומות במתחם השוק הסיטונאי, לפיכך השוק יעבור לאזור צומת אל על.
משפט מחובר (מילת קישור לפיכך - קשר של סיבה ותוצאה)
10. בעקבות האישור לבניית ארבעה מגדלים של 40 קומות ומגדלים נוספים תחל העיריה במתן אישורים.
משפט בעל חלק כולל (לוואי)
11. או השחקנית תגיע להקרנת הבכורה של הסרט, או הבימאי יגיע.
משפט מחובר (מילת קישור או - קשר של ברירה)
12. השחקנית והבימאי הגיעו להקרנת הבכורה של הסרט.
משפט בעל חלק כולל (נושא)
13. המסיבה הסתיימה, האורחים הלכו, ואנחנו נשארנו לנקות.

משפט מחובר בעל שלושה איברים (מילת קישור ו' החיבור - קשר של הוספה)

14. לאחר סיום המסיבה חזרו האורחים לביתם עייפים ומותשים.
משפט בעל חלק כולל (ת' מצב)
15. קיבלנו הזדמנות לצאת לסוף שבוע, למרות זאת לא ניצלנו את ההזדמנות.
משפט מחובר (מילת קישור למרות זאת - קשר של ויתור)
16. התקופה הטובה ביותר לבקר בקפריסין היא בעונות המעבר: אביב וסתיו.
משפט בעל חלק כולל (תמורה כוללת)
17. בני הזוג פנו לחנות בדרישה לבטל את העסקה ולהשיב להם את כספם, אך הם לא נענו.
משפט מחובר (מילת קישור אך - קשר של ניגוד)
18. נוצר מחסור משמעותי במלאי הגז עקב סגירה יזומה של בתי הזיקוק לצורך תחזוקה ולצורך תיקונים.
משפט בעל חלק כולל (ת' תכלית)

עמודים 338-339

תרגיל - המשפט המחובר (איחוי / מאוחה) - סיווג, תחימה הגדרה

1. משפט מחובר:
איבר א: פשוט
איבר ב: פשוט
לבית הספר = לוואי, בזמן הקנייה = תיאור זמן, כדי להתאים = תיאור תכלית
2. משפט מחובר:
איבר א: משפט בעל חלק כולל (תמורה)
איבר ב: משפט בעל חלק כולל (תמורה)
תמוז, אלול, טבת ואדר = תמורה כוללת
3. משפט מחובר:
איבר א: פשוט (שמני)
איבר ב: פשוט (שמני)
של האופוסום = לוואי, היא = אוגד

4. משפט מחובר:
 איבר א: פשוט
 איבר ב: משפט בעל חלק ייחוד (מושא)
 בעקבות השביתה = תיאור סיבה, בבנקים = לוואי, כרגיל = תיאור אופן
5. משפט מחובר:
 איבר א: פשוט
 איבר ב: משפט בעל חלק כולל (לוואי)
 תכונות = נושא, הוא = נושא לשמירה = תיאור תכלית, לשמש = לוואי
6. משפט מחובר:
 איבר א: משפט בעל חלק ייחוד (מושא)
 איבר ב: משפט בעל חלק ייחוד (מושא)
 מחשבות על החורף - חלק ייחוד מושא, וועדת הכספים = חלק ייחוד מושא
7. משפט מחובר:
 איבר א: פשוט
 איבר ב: בעל חלק כולל (נושא)
 מרפאות החוץ = נושא + לוואי, ניתוחים = חלק מנושא כולל, לצורך הצלת חיים = לוואי + לוואי, כסדרם = תיאור תכלית
8. משפט מחובר:
 איבר א: משפט בעל חלק כולל (נושא)
 איבר ב: פשוט
 לאחר האירוע = תיאור זמן, רבים = לוואי
9. משפט מחובר:
 איבר א: פשוט
 איבר ב: פשוט
 נוהגת לבהות = נושא מורחב, מעלה על הכתב = נשאו מורחב
10. משפט מחובר:
 איבר א: פשוט
 איבר ב: פשוט
 איבר ג: פשוט
 היה = אוגד, התהפכו היוצרות = נושא + נושא מורחב, במרץ = תיאור תכלית
11. משפט מחובר:

איבר א: משפט בעל חלק כולל (לוואי)
איבר ב: משפט בעל חלק כולל (תמורה)
פריז = תמורה, הנחות = לוואי, בעיר = לוואי
12. משפט מחובר:

איבר א: פשוט
איבר ב: משפט בעל חלק כולל (נשוא)
הפכו = אוגד, לגדולים = לוואי, יצאו מהאופנה = נשוא מורחב

13. משפט מחובר:

איבר א: פשוט
איבר ב: פשוט
לובשת ולובשת צורה = נשוא מורחב, הגיינס = נשוא

14. משפט מחובר:

איבר א: משפט בעל חלק כולל (נושא)
איבר ב: פשוט
גבוהות = נשוא, לחסוך = מושא

15. משפט מחובר:

איבר א: משפט בעל חלק ייחוד (מושא)
איבר ב: פשוט
מתיחות לפני פעילות גופנית = חלק ייחוד מושא, יש = נשוא,
לפציעות = לוואי

16. משפט מחובר:

איבר א: פשוט
איבר ב: משפט בעל חלק כולל (תמורה)
בשוק = תיאור מקום, דגמים = נושא, של מכוניות = לוואי

17. משפט מחובר:

איבר א: פשוט
איבר ב: פשוט
שימו לב = הסגר, ברחובות = לוואי, בעיר לוואי, האישור = לוואי

18. משפט מחובר:

איבר א: משפט בעל חלק כולל (תיאור מקום)
איבר ב: משפט בעל חלק כולל (תמורה)
בשנת הלימודים = תיאור זמן + לוואי, רמת גן = תמורה, בגני
הילדים = תיאור מקום + לוואי

19. משפט מחובר:

איבר א: משפט בעל חלק כולל (תיאור אופן)
איבר ב: פשוט

המיזוג = לוואי , במהירות = חלק מתיאור אופן כולל , את האוויר = מושא

20. משפט מחובר:

איבר א: פשוט

איבר ב: פשוט

ההר הגבוה ביותר ביפן = תמורה , של יפן = לוואי

21. משפט מחובר:

איבר א: פשוט

איבר ב: פשוט

עבודה = נושא , באופן שיטתי = תיאור אופן

22. משפט מחובר:

איבר א: פשוט

איבר ב: פשוט

לדברי גנת = הסגר , לילד = מושא , להתחשב = נושא

23. משפט מחובר:

איבר א: משפט בעל חלק ייחוד (מושא)

איבר ב: פשוט

הורים = חלק ייחוד מושא , השפעה = נושא , לקחת על עצמם = נושא מורחב

24. משפט מחובר:

איבר א: משפט בעל חלק כולל (לוואי)

איבר ב: פשוט

השנה = תיאור זמן , העולם = לוואי , עם שוקולד = תמורה

25. משפט מחובר:

איבר א: פשוט

איבר ב: פשוט

בעקבות מטחי הרקטות = תיאור סיבה + לוואי , אשדוד = לוואי

26. משפט מחובר:

איבר א: פשוט

איבר ב: פשוט

בבוקר = תיאור זמן , ימשיכו להיות = נושא מורחב

27. משפט מחובר:

איבר א: פשוט

איבר ב: פשוט

מילוני שקלים = לוואי + נושא , הוקפאה = נושא

28. משפט מחובר:

איבר א: פשוט

איבר ב: משפט בעל חלק כולל (לוואי)

חוויה = נשוא, בצורה אחראית ולא חובבנית = תיאור אופן + לוואי כולל

29. משפט מחובר:

איבר א: פשוט

איבר ב: פשוט

הוא = אוגד, הופכות = נשוא

30. משפט מחובר:

איבר א: פשוט

איבר ב: משפט בעל חלק כולל (לוואי)

31. משפט מחובר:

איבר א: פשוט

איבר ב: פשוט

החבובות = תמורה, היא = נושא, פרסים = מושא

32. משפט מחובר:

איבר א: פשוט

איבר ב: פשוט

בלי פחמימות = תיאור תנאי

33. משפט מחובר:

איבר א: פשוט

איבר ב: משפט בעל חלק כולל (לוואי)

להסתיר = תיאור תכלית, היא = אוגד

עמוד 340

תרגיל - לפניכם זוגות משפטים. שחברו כל זוג משפטים למשפט מחובר בקשר הגיוני.

1. א. נהג האוטובוס היה עירני. ב. נמנעה תאונת דרכים.
נהג האוטובוס היה עירני, **ולכן** נמנעה תאונת הדרכים.
2. א. לחברה יש הפסדים רבים. ב. החברה אינה מפטרת עובדים.
לחברה יש הפסדים רבים, **למרות זאת** היא אינה מפטרת עובדים.
3. א. בצפון הארץ יורד שלג. ב. בדרום הארץ מזג אוויר חם.
בצפון הארץ יורד שלג, **ואילו** בדרום הארץ מזג האוויר חם.
4. א. השנה יש בצורת. ב. ממשיכים לשאוב מים מהכינרת.
השנה יש בצורת, **למרות זאת** ממשיכים לשאוב מים מהכינרת.
5. א. הסרט היה מרתק. ב. הקהל יצא מרוצה.
הסרט היה מרתק, **והקהל יצא מרוצה**.
6. א. האיש הרגיש כאבים בחזה. ב. האיש פונה לבית החולים.
האיש הרגיש כאבים בחזה, **ולכן** פונה לבית החולים.
7. א. הישראלים רוצים לראות כדורגל איכותי ברמות הגבוהות ביותר. ב. הישראלים מוכנים לשלם מחירים גבוהים כדי להיות חלק מהחוויה.
הישראלים רוצים לראות כדורגל איכותי ברמות הגבוהות ביותר, **ולכן** הם מוכנים לשלם מחירים גבוהים כדי להיות חלק מהחוויה.
8. א. סופת שלג עזה פקדה את ארץ ישראל בשנות ה-50. ב. הסופה הותירה את מרבית הארץ תחת מעטה של שלג כבד.
סופת שלב עזה פקדה את ארץ ישראל בשנות ה-50, **והיא הותירה את מרבית הארץ תחת מעטה של שלג כבד**.
9. א. המועדון פעל בשעות הלילה המאוחרות והפריע לשכנים. ב. המשטרה הוציאה צו סגירה נגד המועדון.
המועדון פעל בשעות הלילה המאוחרות והפריע לשכנים, **ולכן** המשטרה הוציאה צו סגירה נגדו.

עמוד 342

תרגיל - שחברו כל משפט למשפט **איחוי** (מאוחה / מחובר) בקשר הגיוני.

1. בזכות הפרסומת המוצלחת עלו המכירות. הפרסומת מוצלחת, ולכן המכירות עלו.
2. על-אף העלבון הצורב השחקן המשיך לחייך. העליבו את השחקן, למרות זאת הוא המשיך לחייך.
3. בגלל כאב שיניים חריף עקרו לפצינט את השן. כאב השיניים החריף, ולכן עקרו לפצינט את השן.
4. חרף האיסור לאכול שומנים רוויים אכלתי הערב סטייק אנטריקוט. אסור לי לאכול שומנים רוויים, למרות זאת אכלתי הערב סטייק אנטריקוט.
5. בשל החשש ממגפת העופות הנוסעים בטלו את נסיעתם לתורכיה. קיים חשש ממגפת העופות בתורכיה, ולכן הנוסעים ביטלו את נסיעתם.
6. למרות תחנוני לא קיבל את מבוקשו. הוא התחנן, למרות זאת הוא לא קיבל את מבוקשו.
7. גם במקרה של קבלת מכתבי פיטורין בשל קיצוצים ימשיכו העובדים להגיע לעבודה. העובדים להגיע לעבודה.
8. הפסקתי לרכוש סחורה מהירקן בשל המחירים הגבוהים. מחירי הסחורה מהירקן גבוהים, ולכן הפסקתי לרכוש אותם.
9. מחירי הכרטיסים למשחקי המונדיאל התייקרו בעקבות הביקוש הרב. יש ביקוש רב לכרטיסים למשחקי המונדיאל, ולכן מחירי הכרטיסים התייקרו.
10. נכשלתי בגלל טעויות. טעיתי, ולכן נכשלתי.

עמוד 343

תרגיל - לפניכם משפטים מחוברים. שחברו כל משפט למשפט פשוט.

1. איש העסקים רצה למכור את כל מניותיו, למרות זאת הוא רכש מניות נוספות. איש העסקים רכש מניות נוספות חרף רצונו למכור את כל מניותיו.
2. למהגרים קשיי שפה, ולכן הם נאלצים להתפשר במציאת עבודה. מהגרים נאלצים להתפשר במציאת עבודה בשל קשיי שפה.
3. קיימת בעייתיות בשימוש תכוף במשככי כאבים ללא מרשם רופא, למרות זאת אנשים משתמשים בהם כמעט בקביעות. אנשים משתמשים כמעט בקביעות במשככי כאבים ללא מרשם רופא למרות הבעייתיות בשימוש תכוף.
4. שכני הוא מדינאי יוצא דופן, ולפיכך רבים בחרו בו.

- רבים בחרו בשכני, מדינאי יוצא דופן.
5. בניין המשרדים יפתח בקרוב, ואף-על-פי כן נותרו עדיין חדרים לא ממוזגים.
 6. נותרו עדיין חדרים לא ממוזגים בבניין המשרדים על-אף הפתיחה שלו.
 7. הגידול בצוואר הוסר, למרות זאת נגרם לחולה נזק גופני. נרגם לחולה נזק גופני למרות הסרת הגידול בצוואר.
 8. נפלו טילים, ולכן הצימרים בצפון נסגרו. הצימרים בצפון נסגרו בגלל נפילת הטילים.
 9. ההצגה היתה מעניינת, והקהל נהנה. הקהל נהנה בהצגה המעניינת.
 10. המרצה קיבלה ביקורות טובות על הרצאתה, למרות זאת אין לה כוח להרצות עוד.
 11. למרצה אין כוח להרצות על-אף הביקורות הטובות על הרצאתה.

עמוד 344

הבחנה בין המשפט המורכב לבין המשפט המחובר

תרגיל - רשמו ליד כל משפט את סוגו. הקיפו במלבן את מילות החיבור במשפט המחובר, והקיפו במעגל את מילות השעבוד במשפט המורכב.

1. רבים ביקשו לאמץ את הלטאה איגואנה בעקבות הידעיה על מציאתה, אולם בשירותים הווטרינרים החליטו להמתין עד לבוא בעליה החוקיים. משפט מחובר
2. ההשקעה הטובה ביותר בישראל בחודשים ינואר עד יולי 2005 היתה בבורסה בתל-אביב, ואילו ההשקעה הגרועה ביותר בחודשים אלה הייתה במטבע "יורו". משפט מחובר
3. אם אתם עומדים לפני שיפוץ הבית אל תוותרו על השוואת מחירים בין שלושה אנשי מקצוע לפחות. משפט מורכב
4. הגז אינו משנה את אופי מעולת המנוע במכונית, ו השימוש בו הופך את המנוע לשקט יותר. משפט מחובר
5. לא ברור לי כיצד היא הצליחה במשימה. משפט מורכב
6. החונה היא פרוכתה נפרשת מעל לראשי החתן והכלה בשעת טקס הנישואין. משפט מורכב

7. בשנים האחרונות קריסת הקרקע בשל נסיגת ים המלח מאיימת על כל פיתוח עתידי באזור, לפיכך ההמלצה הראשונה היא להקפיד מיד את כל תכניות הפיתוח. **משפט מחובר**

8. **אדריכלית** אומרת: " תכנון נכון וחכם של המטבח יסייע להפיק ממנו את המקסימום".

משפט מורכב

9. תכנון נכון וחכם **את** המטבח החדש, ולכן הפקנו ממנו את המקסימום. **משפט מחובר**

10. יש לוודא כי דייסה של תינוקות אינה מכילה חומרים משמרים, תוספת סוכר או מלח.

משפט מורכב

עמוד 345

הבחנה בין שלושת סוגי המשפטים: מורכב, כולל ומחובר

תרגיל - רשמו ליד כל משפט את סוגו. הקיפו במלבן את מילות החיבור במשפט המחובר, והקיפו במעגל את מילות השעבוד במשפט המורכב. אם המשפט כולל רשמו מהו החלק הכולל.

1. איש לא נפגע עדיין מהבולענים, הבורות **בכביש** סדום-עין גדי, אולם חברי קיבוץ עין-גדי אינם רגועים. **משפט מחובר**

2. שמן הזית מפחית את הסיכון לשבץ, למחלות לב, לסרטן השד, לסרטן הריאות ולכמה סוגים של ניוון שכלי בעת הזקנה. **משפט בעל חלק כולל (לוואי)**

3. **התזונה** הים-תיכונית ש המרכיב המרכזי בה הוא שמן הזית ידועה כבר שנים כבריאה מאוד.

משפט מורכב

4. חדר השינה מהווה את אחד **המקומות** החשובים בבית ש בו אנו מבליים שליש מחיינו.

משפט מורכב

5. כוס חלב נטול שומן מכילה **רק** 85 קלוריות, אך שתייה רבה מזיקה יותר משתייה מתונה של חלב מלא. **משפט מחובר**

6. שיעורי ההצלחה של הדיאטה **אינם** גבוהים, אבל להבטחות של הסדנאות השונות להורדת המשקל יש קונים רבים. **משפט מחובר**

7. בכל הודעה על חלוקת דיבידנדים החברה מפרסמת שלושה מועדים: היום הקובע, יום האקס ויום החלוקה. **משפט בעל חלק כולל (תמורה)**

8. אם לחברה יש הפסדים לאורך זמן היא אינה יכולה לחלק דיבידנד אוטומטית. **משפט מורכב**

9. ההון העצמי של חברה כולל שלושה מרכיבים: הון מניות, קרנות ועודפים. **משפט בעל חלק כולל (תמורה)**

10. בית הדין לעבודה בשבדיה קבע כי אסור לפסול מועמד לעבודה בשל גובהו. **משפט מורכב**

11. הידעתם כי לאחרונה מסתמנת מגמה הולכת וגוברת של רכישת רהיטים באמצעות האינטרנט? **משפט מורכב**

12. המרק נחשב לאחד מהמאכלים הראשונים בהיסטוריה ש התפתח עם גילוי האש. **משפט מורכב**

13. בשנים האחרונות מסתמנת פריחת רשתות וחנויות למידות גדולות, עם זאת שוק זה עדיין מאופיין בהיצע מצומצם יותר משוק מידות הביניים (42-48). **משפט מחובר**

14. מזגן הוא מכשיר חשמלי בעל הספק גבוה, לכן לפני התקנתו יש להזמין חשמלאי מורשה. **משפט מחובר**

15. מפת ה"מטרו-רגל" היא חלק מפעילות "חזית הולכי הרגל" למען העלאת המודעות, למען עידוד ההליכה בעיר ולמען שמירה על זכויות הולך הרגל בעיר. **משפט בעל חלק כולל (לוואי)**

16. החשיבות בהכנת הגוף לסקי היא למקסם את הנאת הגלישה ולמנוע פציעות, לכן מומלץ להתאמן בחדר הכושר לפני הנסיעה לחופשת סקי. **משפט מחובר**

17. חודש לפני החגים: ראש השנה ופסח, נרשם גידול של כ-20% בהיקף מכירות הרהיטים בישראל. **משפט בעל חלק כולל (תמורה)**

18. אחריות על מוצרי החברה מגנה טוב על החברה, אך לא על הצרכנים. **משפט מחובר**

19. החברה נותנת אחריות על מוצריה, אך היא אינה מגנה על הצרכנים. משפט מחובר

עמוד 348

תרגיל - זיהוי פסוקיות תיאורים - מתחו קו מתחת לפסוקית ורשמו את סוגה.

1. אם לא יחתימו את העובדים על הסכם מפורש תאלץ ההנהלה להוציא נגדם צווי מניעה.
פסוקית תנאי
2. הוציאו נגדם צווי מניעה אף-על-פי שהחתימו אותם על הסכם מפורש. פסוקית ויתור
3. העובדים קיבלו צווי מניעה כשעיניהם דומעות. פסוקית מצב
4. העובדים חזרו לעבודה לאחר שקיבלו צווי מניעה. פסוקית זמן
5. העובדים יקבלו צווי מניעה כדי שיחזרו לעבודה. פסוקית תכלית
6. העובדים קיבלו צווי מניעה כפי שציווה בית המשפט. פסוקית אופן
7. משום שהעובדים קיבלו צווי מניעה הם חזרו לעבודה. פסוקית סיבה
8. העובדים קיבלו צווי מניעה במקום שבו הם עובדים. פסוקית מקום
9. צווי המניעה יבוטלו בתנאי שהעובדים יחזרו לעבודתם. פסוקית תנאי
10. בזמן שצווי המניעה חולקו העובדים היו בביתם. פסוקית זמן
11. נהגי המוניות בארצות הברית מיואשים משום שעליית מחירי הדלק הורסת להם את הפרנסה.
פסוקית סיבה

12. את חברת "זירוקס" אנשים מכירים בעיקר בגלל המצאת מכונת הצילום אף-על-פי שהיא פיתחה גם את הפקס.
פסוקית ויתור
13. אם אתם רוצים להיות מחוברים לאינטרנט בכל מקום, אתם יכולים לעשות זאת באמצעות חיבור המחשב לטלפון הסלולרי.
פסוקית תנאי
14. בניין הדירות נבנה במקום שבו עמד קניון. **פסוקית מקום**
15. פורץ הרכב ברח כשהתגלה על-ידי הנהג. **פסוקית זמן**
16. פתרתי את הבחינה כפי שלימדה אותי המורה. **פסוקית אופן**
17. ניגשתי לעמדת השמירה כשאני זקופה. **פסוקית מצב**
18. קניתי סט מצעי מיטה מכותנה כדי שאוכל להשתתף בהגרלה לסט מצעי יוקרה מסאטן.
פסוקית תכלית
19. המבצע הצבאי ימשך ככל שיִדָרש. **פסוקית אופן**
20. חברי ההנהלה לקחו יום חופש כדי שיוכלו לסייר במפעלים. **פסוקית תכלית**
21. כאשר מגיעים לשכונה דיירים ממעמד סוציו-אקונומי גבוה, ערך הדירות עולה. **פסוקית זמן**

עמודים 352-353

תרגיל - זיהוי הפסוקית

מתחו קו מתחת לפסוקית ורשמו את תפקידה התחבירי.
(פסוקיות: נושא, נושא, מושא, לואי, תמורה, ייחוד)

1. הבנתי שנכון לעשות זאת. **פסוקית מושא**
2. מובן לכולם שנכון לעשות זאת. **פסוקית נושא**

3. ההבנה שנכון לעשות זאת תרמה לביצוע. פסוקית לוואי
4. ההחלטה תהייה שנכון לעשות זאת. פסוקית נושא
5. דרשנו שישפצו את הבניין. פסוקית נושא
6. הדרישה שישפצו את הבניין התקבלה בישיבת הוועד. פסוקית לוואי
7. הדרישה של הדיירים היא שישפצו את הבניין. פסוקית נושא
8. מי שמשפץ את הדירה - יש לו אחריות כלפי בעליה. פסוקית נושא
9. היהלום, מי שהוא חברה הטוב של האישה, שובץ בטבעת הזהב. פסוקית תמורה
10. המלטש יהלומים עובד קשה. פסוקית נושא
11. סוחר היהלומים ביקש שילטשו את היהלום. פסוקית נושא
12. היהלומים שלוטשו על-ידי היהלומן נמכרו בכסף רב. פסוקית לוואי
13. מה שנאמר ברבים הוא בדיחה. פסוקית נושא
14. מה שהצחיק אותנו אמרו רבים. פסוקית נושא
15. העניין הוא מה שנאמר ברבים. פסוקית נושא
16. מי שיתעמל שלוש פעמים בשבוע - כושרו הגופני יישמר. פסוקית נושא
17. ראיתי את מי שמתעמל שלוש פעמים בשבוע. פסוקית נושא
18. ראוי לשמור על מי ששומר על עצמו. פסוקית נושא
19. ראוי כי נשמור על עצמנו. פסוקית נושא
20. ההחלטה שנשמור על עצמנו חשובה. פסוקית לוואי
21. מי שהבקיע גול, בזכותו הקבוצה זכתה. פסוקית נושא
22. מי שבוחר בעל מלאכה חובבני לוקח סיכון רב על עצמו. פסוקית נושא
23. מרק המורכב מירקות בלבד הוא דל בקלוריות. פסוקית לוואי

עמודים 353-354

תרגיל - זיהוי כל הפסוקיות

מתחו קו מתחת לפסוקית ורשמו את תפקידה התחבירי.

1. המפרסמים כתבו שנתרו דירות אחרונות לכניסה מיידית. פסוקית מושא
2. פורסם בעיתון שנתרו דירות אחרונות לכניסה מיידית. פסוקית נושא
3. העובדה כי נותרו דירות אחרונות לכניסה מיידית לא עניינה איש. פסוקית לוואי
4. אף-על-פי שנתרו דירות אחרונות לכניסה מיידית הכניסה תהייה בעוד שנה. פסוקית ויתור
5. יש לזכור כי נותרו דירות אחרונות לכניסה מיידית. פסוקית מושא
6. אנשי שיווק פרויקט הבנייה פרסמו מודעה בעיתון כי נותרו דירות אחרונות לכניסה מיידית. פסוקית מושא
7. הפרסום הופסק כי נותרו דירות אחרונות לכניסה מיידית. פסוקית סיבה
8. העובדה היא שנתרו דירות אחרונות לכניסה מיידית. פסוקית נושא
9. כפי שרצה הקבלן נותרו דירות אחרונות לכניסה מיידית. פסוקית אופן
10. כשעינינו זורחות מאושר אישר הקבלן את סיום פרויקט הבנייה. פסוקית מצב
11. השיווק האגרסיבי של הדירות בפרויקט הסתיים לאחר שנמכרו רוב הדירות. פסוקית זמן
12. בניית פרויקט חדש של דירות יוקרה יוקם במקום שהכינו את הקרקע. פסוקית מקום
13. תרמנו לפרויקט ככל שידנו משגת. פסוקית אופן
14. התרומה שימחה את האדם שהיה אחראי לפרויקט. פסוקית לוואי
15. התרומה שימחה אותו כפי ששימחה אותנו. פסוקית אופן

16. כדי שהפרויקט יצליח התגייסו כולם לעבודה קשה. פסוקית תכלית
17. הפרויקט הצליח משום שפעלנו יחדיו. פסוקית סיבה
18. מי שהמציא את מכונת הצילום היא חברת "זירוקס". פסוקית נושא
19. החוזה החדש בוטל לאחר שהכתב הודיע על החלטתו לעבור לערוץ המתחרה. פסוקית זמן
20. פנסיון לכלבים הוא הפתרון למי שנוסע לחו"ל. פסוקית לוואי
21. חברת הדלק "פז" היא שזכתה במכרז להפרטת בית הזיקוק באשדוד. פסוקית נושא
22. על רקע העלייה החדה במחירי הנפט ההערכה היא שחברות הדלק יעלו את מחירי הסולר. פסוקית נושא
23. אם הפגיעה חמורה יש לפנות לטיפול רפואי. פסוקית תנאי
24. מחודש ספטמבר יש לתת אחריות של שנה למוצר חשמלי ששוויו מעל 150 שקלים. פסוקית לוואי
25. השלימו את מה שביקשו מכם לעשות. פסוקית מושא
26. התברר כי הדיווח של החייל על חטיפתו כוזב. פסוקית נושא
27. כאשר קונים מזרן קובעים את נוחות השינה לפחות לעשר השנים הבאות. פסוקית זמן
28. אם מריחים גז חייבים לפתוח את החלונות ואת הדלתות על מנת להפטר מריח הגז במהירות. פסוקית תנאי
29. משרד החינוך והכנסת הגדירו במדויק כמה כסף מותר לגבות מההורים. פסוקית מושא
30. אחת ההנאות הגדולות בנסיעה לחו"ל היא האפשרות לרכוש מוצרים שטרם הגיעו לארץ. פסוקית לוואי
31. המנייה הולכת ומתרחקת מהשפל שאליו הגיעה בשבוע שעבר. פסוקית לוואי

32. בעלי הקניונים ברחבי הארץ הבינו שהדרך הטובה להביא את ההורים בעלי הארנקים אליהם היא למצוא פתרון לילדים שלהם בזמן הבילוי בקניון. פסוקית מושא

עמודים 355-356

תרגיל - המשפט המורכב - נתחו את המשפטים - סיווג, תחימה והגדרה.

1. משפט מורכב:
עיקרי: פשוט
פסוקית מושא: בעל חלק כולל (נושא)
החיים = לוואי, אותו = מושא
2. משפט מורכב:
עיקרי: מפשט בעל חלק כולל (נושא)
פסוקית זמן: פשוט
כוכב נולד 3 = תמורה, לקחת אוויר = נושא מורחב חלק מנשוא כולל
(לקחת ולהתכונן), בתל-אביב = לוואי
3. משפט מורכב:
עיקרי: פשוט
פסוקית אופן: פשוט
כניסתן = לוואי, ילך ויקרב = נושא מורחב, גידול = נושא
4. משפט מורכב:
עיקרי: פשוט חסר נושא
פסוקית נושא: פשוט
של המשחקים = לוואי, הפכה = נושא, למדע = מושא
5. משפט מורכב:
עיקרי: פשוט
פסוקית זמן: פשוט
הדירות = לוואי, בערים = לוואי, הוא = אוגד
6. משפט מורכב:

עיקרי: פשוט
פסוקית נושא: פשוט
מבדיקה = מושא , בבתי המלון = לוואי , מידע = מושא

7. משפט מורכב:
עיקרי: פשוט
פסוקית לוואי: פשוט
על שבייתה = מושא , במשק = לוואי , מהיום = תיאור זמן , בבוקר =
לוואי (מתקשר לשעה 8:00)

8. משפט מורכב:
עיקרי: פשוט
פסוקית נושא: פשוט
להתערב = מושא (קרא שיערב) , כדי להפסיק = תיאור תכלית

9. משפט מורכב:
עיקרי: משפט בעל חלק ייחוד (מושא)
פסוקית ויתור: פשוט
כסף = חלק ייחוד מושא , בבנקים = תיאור מקום

10. משפט מורכב:
עיקרי: פשוט
פסוקית זמן = פשוט
צעירים = נושא , דברים = מושא

11. משפט מורכב:
עיקרי: פשוט
פסוקית תנאי: פשוט
לחיים = מושא , נטייה = נושא

12. משפט מורכב:
עיקרי: משפט בעל חלק כולל (לוואי)
פסוקית לוואי: משפט בעל חלק כולל (תיאור זמן)
התפילות = חלק מלוואי כולל , מחזור = נושא

13. משפט מורכב:
עיקרי: פשוט
פסוקית נושא: פשוט
בגופנו = לוואי + לוואי (הגוף שלנו) , את איכות השינה = מושא + לוואי

14. משפט מורכב:
עיקרי: פשוט
פסוקית נושא: פשוט

במשרד הבריאות = לוואי + לוואי (מתאר איפה המחלקה) , ההזנה =
נשוא

15. משפט מורכב:

עיקרי: שפוט

פסוקית תכלית: פשוט

מזמינים = נושא סתמי + נשוא , בודד = תיאור מצב

16. משפט מורכב:

עיקרי: פשוט

פסוקית לוואי: משפט בעל חלק כולל (מושא)

על רמת ההוצאות = לוואי + לוואי

17. משפט מורכב:

עיקרי: פשוט

פסוקית לוואי: פשוט

בעקבות העלייה במספר הנפגעים בתאונות אופניים = תיאור סיבה +

לוואי + לוואי + לוואי , מקרית מוצקין = לוואי , באמצעות כרית

אוויר = תיאור אופן + לוואי

18. משפט מורכב:

עיקרי: פשוט

פסוקית זמן: פשוט

פסוקית לוואי: משפט בעל חלק כולל (נשוא)

עיריית פתח-תקווה = מושא , ונחבלה = חלק מנשוא כולל

19. משפט מורכב:

עיקרי: פשוט

פסוקית לוואי: פשוט

פסוקית מושא: פשוט

לפני ההופעה = לוואי (מתאר את הימים) , על המטוס = מושא

20. משפט מורכב:

עיקרי: פשוט

פסוקית מושא: משפט בעל חלק כולל (מושא)

לקראית עיתון = חלק ממושא כולל + לוואי , בטלפון = לוואי

21. משפט מורכב:

עיקרי: שפוט

פסוקית לוואי: משפט בעל חלק כולל (תיאור תכלית , מושא)

כדי לשפר = חלק מתיאור תכלית כולל , את שיתוף הפעולה = חלק

ממושא כולל + לוואי , בישראל = לוואי (מתאר את הנוכחות

התרבותית הצרפתית)

22. משפט מורכב:

עיקרי: פשוט

פסוקית לוואי: פשוט

גובה = נושא, לחברת ניהול השקעות = מושא + לוואי + לוואי

23. משפט מורכב:

עיקרי: פשוט

פסוקית אופן: פשוט

מוקדם = תיאור זמן, נזכה = נושא + נושא, בזקנותנו = לוואי + לוואי

24. משפט מורכב:

עיקרי: פשוט

פסוקית מושא: פשוט

אתכם = מושא, מהירות = לוואי, הייתה = אוגד

25. משפט מורכב:

עיקרי: פשוט

פסוקית לוואי: פשוט

להדביר = מושא (מחייב שידבירו), בחצרם = לוואי + לוואי (החצר שלהם)

26. משפט מורכב:

עיקרי: פשוט

פסוקית לוואי: פשוט

ברחבי העולם = לוואי + לוואי, האם = נושא

27. משפט מורכב:

עיקרי: משפט בעל חלק כולל (מושא)

פסוקית לוואי: פשוט

פסוקית סיבה: משפט בעל חלק כולל (לוואי)

בין האוצר = לוואי, מנזקים = מושא

28. משפט מורכב:

עיקרי: פשוט

פסוקית לוואי: משפט בעל חלק כולל (מושא)

כיצד = תיאור אופן, על הניקיון = חלק מנושא כולל, מבוגרים = מושא

29. משפט מורכב:

עיקרי: פשוט (שמני)

פסוקית לוואי: פשוט
תיקון ליל שבועות = נושא , כינוי = נושא , בליל חג השבועות = לוואי
+ לוואי + לוואי

30. משפט מורכב:

עיקרי: פשוט
פסוקית לוואי: פשוט
לחיסכון = לוואי , החליטו = נושא סתמי + נושא , לניידות = מושא ,
בזמן טיגון = מושא + לוואי

31. משפט מורכב:

עיקרי: משפט בלע חלק כולל (נושא)
פסוקית תנאי: פשוט
ברכב = תיאור אופן , לעצור = חלק מנושא כולל , בזהירות = תיאור
אופן , מהרכב = מושא , לחדר מדרגות = תיאור מקום + לוואי ,
לקיר = מושא

32. משפט מורכב:

עיקרי: פשוט
פסוקית נושא: פשוט
בלילה = תיאור זמן

33. משפט מורכב:

עיקרי: פשוט חסר נושא
פסוקית נושא: פשוט
מצעד הזמן = תמורה , ללא אישורו = תיאור אופן

34. משפט מורכב:

עיקרי: פשוט
פסוקית מושא: פשוט
בישראל = לוואי , ללקוחות = מושא , מתי = תיאור זמן , האוטובוס
= נושא

35. משפט מורכב:

עיקרי: פשוט (שמני)
פסוקית לוואי: פשוט
מכנסים = נושא , ללובשות = מושא , מלוטש = לוואי

36. משפט מורכב:

עיקרי: פשוט

פסוקית מושא: פשוט
נשיא קובה = לוואי, נשיא קובה = תמורה

עמוד 359

תרגיל - לפניכם משפטים פשוטים. שחברו כל משפט למשפט מורכב.

1. למרות ההפסדים הכספיים של החברה היא ממשיכה להתקיים.
אף-על-פי שלחברה יש הפסדים כספיים היא ממשיכה להתקיים.
2. מנויים חדשים הצטרפו למכון הכושר בשל הוזלת מחיר המנוי.
מנויים חדשים הצטרפו למכון הכושר משום שמחיר המנוי הוזל.
3. עלייה בביקוש לסטודנטים בוגרי תואר ראשון גרמה למעסיקים לחזר אחריהם במרץ.
משום שחלה עליה בביקוש לסטודנטים בוגרי תואר ראשון, המעסיקים חיזרו אחריהם.
4. החברה אינה מצליחה להגדיל את נתח השוק למרות המאמצים השיווקיים.
אף על פי שנעשים מאמצים שיווקיים החברה אינה מצליחה להגדיל את נתח השוק.
5. לאחר סיום ההופעה התבקש הזמר לשיר שיר נוסף.
הזמן התבקש לשיר שיר נוסף לאחר שסיים את ההופעה.
6. על-אף מזג האוויר החם אנשים רבים יצאו לרחובות.
אף על פי שמזג האוויר חם אנשים רבים יצאו לרחובות.
7. סדר הגשת המנות במטבח היהודי שונה מסדר הגשת המנות במטבח הגויים בגלל ההקפדה של היהודים על המצוות.
סדר הגשת המנות במטבח היהודי שונה מסדר הגשת המנות במטבח הגויים משום שהיהודים מקפידים על המצוות.
8. העובדת פוטר ממוקום עבודתה בעקבות גניבת מסמכים.
העובדת גנבה מסמכים ממוקום עבודתה, ולכן פוטר.
9. למרות המגעים המתקדמים לחתימה על עסקת גז גדולה עם מצרים ממשיכים לתת עדיפות למקורות אנרגיה ישראלים.

אף על פי שמתקדמים המגעים לחתימה על עסקת גז גדולה עם מצרים, ממשיכים לתת עדיפות למקורות אנרגיה ישראלים.

10. בתזונה לא מבוקרת קל מאוד לאבד את האפקט המצטבר של פעילות גופנית למרות תרומתה למאמץ המלחמתי להפחתה במשקל.

בתזונה לא מבוקרת קל מאוד לאבד את האפקט המצטבר של פעילות גופנית, אף על פי שהיא תורמת למאמץ המלחמתי להפחתה במשקל.

11. חרף האזהרות ביצעה צפון קוריאה ניסוי טילים. צפון קוריאה ביצעה ניסוי טילים אף על פי שקיבלה אזהרות.

12. למרות הגשת כתבי אישום נגד מנהלי החברה הם הגיעו לעבודה. אף על פי שהגישו כתבי אישום נגד מנהלי החברה, הם הגיעו לעבודה.

13. במקרה חרום יִשְׁלַח טכנאי גז לביתכם לטיפול בתקלה. אם קרה מקרה חרום, ישלח טכנאי גז לביתכם לטפל בתקלה.

14. המשקל האלקטרוני מופעל אוטומטית בזמן הדריכה על משטח השקילה.

המשקל האלקטרוני מופעל אוטומטית בזמן שדורכים על משטח השקילה.

15. בלי כיסוי החובות לא נוכל לרכוש דברים חדשים.

אם לא נכסה את החובות לא נוכל לרכוש דברים חדשים.

16. לנוכח הקשיים בקליטת העלייה הוחלט בשנת 1954 לשנות את מדיניות הקליטה.

בשנת 1954 הוחלט לשנות את מדיניות הקליטה משום שהיו קשיים בקליטת העלייה.

17. לא חגגנו את שני האירועים יחד למרות הקרבה בתאריכים.

לא חגגנו את שני האירועים יחד אף-על-פי שיש קירבה בין התאריכים.

18. לעובד נגרם נזק גופני לאחר נפילת ציוד כבד על רגלו.

לעובד נגרם נזק גופני לאחר שציוד כבד נפל על רגלו.

19. למרות גילה הצעיר התקבלה ללימודים באוניברסיטה.

אף-על-פי שגילה צעיר היא התקבלה ללימודים באוניברסיטה.

20. במקרה של עקיצה יש למרוח על העקיצה גייל אלוורה להרגעה.

אם נעקצים יש למרוח על העקיצה גייל אלוורה להרגעה.

21. יו"ר המפלגה כינס בשבוע שעבר את המזכירות לדון בהוצאות המשרד.
יו"ר המפלגה כינס בשבוע שעבר את המזכירות כדי שידונו בהוצאות המשרד.

עמוד 360

תרגיל - לפניכם משפטים מורכבים. שחברו כל משפט למשפט פשוט.

1. מאחר שחברת הכבלים לא עמדה בתשלום חובותיה מתחילת שנות ה-90 צפוי להתפרסם בשבועות הקרובים מכרז למכירת החברה. צפוי להתפרסם בשבועות הקרובים מכרז למכירת החברה בגלל אי עמידה בתשלום חובותיה מתחילת שנות ה-90.
2. קיים חשש לאי יציבות חברתית בסין אם הקיטוב הכלכלי ימשך. במקרה של המשך הקיטוב הכלכלי קיים חשש לאי יציבות חברתית בסין.
3. לאחר שבעלי המניות נאבקו במשך שנה הושלמה העברת השליטה של החברה לידי גוף פרטי. העברת השליטה של החברה לידי גוף פרטי הושלמה לאחר מאבק בין בעלי המניות במשך שנה.
4. אף-על-פי שהממשלה הפעילה סדרה של צעדים להעלאת שכרם של העניים פערי ההכנסות בסין מתרחבים במהירות מאז שנת 2003. למרות הפעלת סדרה של צעדים להעלאת שכרם של העניים פערי ההכנסות בסין מתרחבים במהירות מאז שנת 2003.
5. מנהלת כוח אדם של חברת היי-טק פנתה לחברת כוח אדם "אנשים" כדי שיסייעו לה במציאת עובד לתפקיד ניהולי. מנהלת כוח אדם של חברת היי-טק פנתה לחברת כוח אדם "אנשים" כדי לסייע לה במציאת עובד לתפקיד ניהולי.
6. מתאמצים במשרד החינוך כדי שתימנע שביתה בתחילת שנת הלימודים. במשרד החינוך מתאמצים לשם מניעת שביתה בתחילת שנת הלימודים.
7. ציבור הנהגים נאלץ לשלם יותר עבור הדלק משום שמחירי הנפט עלו. ציבור הנהגים נאלץ לשלם יותר עבור הדלק בגלל העלאת מחירי הפט.

8. קניתי מחשב משום שנתנו הנחה מיוחדת למשלמים בכרטיסי אשראי.
קניתי מחשב בשל הנחה מיוחדת למשלמים בכרטיסי אשראי.
9. אם העירייה תתחיל את פיתוח הפארק התושבים שבסביבה יתנגדו. במקרה של פיתוח הפארק התושבים שבסביבה יתנגדו.
10. את הגדר הרסו השכנים כדי שיהיה קל יותר להרחיב את ביתם. השכנים הרסו את הגדר כדי להרחיב את ביתם. (למען הרחבת...)

עמוד 362

תרגיל

- א. שחברו את המשפטים הבאים למשפט **מורכב** בקשר לוגי מתאים.
1. המצב הכלכלי תובע קיצוצים, ולכן מוצרי יד שנייה הופכים לכדאיים מאוד.
מוצרי יד שנייה הופכים לכדאיים מאוד, משום שמצב הכלכלי תובע קיצוצים.
 2. מכירות הכרטיסים להופעתו של הזמר היו חלשות, לפיכך החליטו לבטל את ההופעה.
החליטו לבטל את ההופעה של הזמר משום שמכירות הכרטיסים היו חלשות.
 3. המעשנים מודעים לסכנות מהעישון, ולמרות זאת הם אינם חדלים מן ההרגל המזיק.
אף-על-פי שהמעשנים מודעים לסכנות מהעישון הם אינם חדלים מן ההרגל המזיק.
 4. הבנקים שובתים, אף-על-פי-כן המסחר במטבע זר יתרחש כרגיל.
המסחר במטבע זר יתרחש כרגיל למרות השביתה בבנקים.
 5. בשעות הבוקר התקיימה הפגנה ברחוב הראשי, ולכן הרחוב נסגר לתנועה.
הרחוב הראשי נסגר לתנועה בשעות הבוקר משום שהתקיימה הפגנה.
 6. הקרינה של השמש מסנוורת במיוחד במקומות גבוהים, משום כך חשוב לגלוש במשקפי שמש.
חשוב לגלוש במשקפי שמש משום שהקרינה של השמש מסנוורת במיוחד במקומות הגבוהים.

7. התושבים מתלוננים על רעש ברחוב בשעות הלילה המאוחרות, למרות זאת מבדיקה של העירייה לא נמצא מטרד רעש בלתי סביר.

מבדיקה של העירייה לא נמצא מטרד רעש בלתי סביר למרות תלונות של התושבים על רעש ברחוב בשעות הלילה המאוחרות.

8. עונת המונדיאל הגיעה, ולכן רכשנו טלוויזיה נוספת. רכשנו טלוויזיה נוספת משום שעונת המונדיאל הגיעה.

9. שני מיליונים של חבילות גומי לעיסה בשווי שמונה מיליוני שקלים נשדדו ממחסנים שבאזור התעשייה באשדוד, למרות זאת לא צפוי מחסור במסטיקים בחנויות. אף-על-פי ששני מיליונים של חבילות גומי לעיסה בשווי שמונה מיליוני שקלים נשדדו ממחסנים שבאזור התעשייה באשדוד, לא צפוי מחסור במסטיקים בחנויות.

10. לא נכחו במסדר הזיהוי שמונה אנשים, ולכן הוא נפסל. מסדר הזיהוי נפסל משום שלא נכחו בו שמונה אנשים.

ב. שחברו את המשפטים הבאים למשפט **מחובר** בקשר לוגי מתאים.

1. השחקן הפך לסלבריטאי משום שהוא קיבל חשיפה באמצעי התקשורת השונים.
השחקן קיבל חשיפה באמצעי התקשורת השונים, ולכן הפך לסלבריטאי.
2. המעביד שילם את מלוא שכרם של העובדים אף-על-פי שהם לא הגיעו לעבודה.
העובדים לא הגיעו לעבודה, למרות זאת המעביד שילם להם את מלוא שכרם.
3. ממשלת ארה"ב הודיעה אתמול על ביטול תכנית סובסידיות למגדלי כותנה שמפריים את חוקי הסחר.
מגדלי כותנה מפריים את חוקי הסחר, ולכן ממשלת ארה"ב הודיעה אתמול על ביטול תכנית סובסידיות.
4. המזכירה פוטר כי היא הדליפה מידע מהמשרד.
המזכירה הדליפה מידע מהמשרד, ולכן היא פוטר.
5. אף-על-פי שהתפשרנו לא היינו מרוצים.
לא היינו מרוצים, למרות זאת התפשרנו.
6. קיבלתי לילה שלישי במלון במתנה מפני שהזמנתי שני לילות.
הזמנתי שני לילות, ולכן קיבלתי לילה שלישי מתנה.

7. גם אם סוכרת מסוג 2 מתפתחת בדרך-כלל אצל מבוגרים היא יכולה להופיע בכל גיל.
 סוכרת מסוג 2 מתפתחת בדרך-כלל אצל מבוגרים, למרות זאת היא יכולה להופיע בכל גיל.
8. אף-על-פי שלא התעשרנו אנו מאושרים.
 לא התעשרנו, למרות זאת אנו מאושרים.
9. הם אינם מקטרים משום שהם מרוצים.
 הם מרולים, ולכן הם אינם מקטרים.
10. גם אם יִטְשָׁטְשוּ העקבות, המשטרה תצליח ללכוד את החשודים.
 העקבות יטשטשו, למרות זאת המשטרה תצליח ללכוד את החשודים.

עמוד 363

תרגיל

- שחברו כל משפט למשפט מורכב בעל פסוקית נשוא.
1. המהנדס פיתח תכנת מחשבים חדשה.
 המהנדס הוא שפיתח תכנית מחשבים חדשה.
 2. הדיירים חוששים מהתמוטטות המבנה הרעוע.
 הדיירים הם שחוששים מהתמוטטות המבנה הרעוע.
 3. מתנדבי המשמר האזרחי מסייעים למערך הביטחון של בית החולים איכילוב.
 מתנדבי המשמר האזרחי הם שמסייעים למערך הביטחון של בית החולים איכילוב.
 4. הפקח רשם דוח בגין חנייה על המדרכה.
 הפקח הוא שרשם דוח בגין חנייה על המדרכה.
 5. ההנהלה מסרה מכתבי פיטורין לשתי העובדות החדשות.
 ההנהלה היא שמסרה מכתבי פיטורין לשתי העובדות החדשות.

עמוד 364

תרגיל

- שחברו כל משפט למשפט מורכב בעל פסוקית נושא.
1. הוא נחשב לתלמיד מצטיין בשל קבלת מלגת לימודים.
 מי שנחשב לתלמיד מצטיין מקבל מלגת לימודים.
 2. מבינים את חומר הלימוד רק לאחר הכנת שעורי בית.

מי שמכין שעורי בית מבין את חומר הלימוד.

3. לפניכם שני משפטים:

א. הזכייה היא סכום כסף גדול.

ב. כך הכריז הכרוז.

הוכרו על-ידי הכרוז כי הזכייה היא סכום כסף גדול.

4. החליטו בפגישה לפטר את מנכ"ל החברה.

הוחלט בפגישה כי יפטרו את מנכ"ל החברה.

עמוד 365

תרגיל

1. א. אמישרגז מפעילה מוקד חירום ארצי.

ב. אמישרגז מאויש 24 שעות ביממה.

שחברו את שני המשפטים למשפט מורכב בעל פסוקית לוואי.

אמישרגז מפעילה מוקד חירום ארצי שמאויש 24 שעות ביממה.

2. א. נמל תל אביב הוקם בשנת 1936 על-ידי חברת "אוצר מפעלי

ים".

ב. נמל תל אביב הינו הנמל העברי הראשון בארץ ישראל.

שחברו את שני המשפטים למשפט מורכב בעל פסוקית לוואי.

נמל תל-אביב שהוקם בשנת 1936 על-ידי חברת "אוצר מפעלי ים" הינו

הנמל העברי הראשון

בארץ ישראל.

3. א. מנהל קבוצת הכדורגל מוכן לשלם הרבה כסף.

ב. מנהל קבוצת הכדורגל רוצה ששחקניו יהיו מרוצים.

שחברו את שני המשפטים למשפט מורכב בעל פסוקית תכלית.

מנהל קבוצת הכדורגל מוכן לשלם הרבה כסף כדי ששחקניו יהיו

מרוצים.

4. א. במהלך החודשים האחרונים שבתו העובדים מספר פעמים.

ב. יש סכסוך מתמשך בין העובדים לבין ההנהלה.

שחברו את שני המשפטים למשפט מורכב בעל פסוקית סיבה.

במהלך החודשים האחרונים שבתו העובדים מספר פעמים משום שיש

סכסוך מתמשך ביניהם.

5. א. תערוכות עיצוב נותנות במה למעצבים צעירים.

ב. תערוכות עיצוב זוכות לתשומת לב הציבור.

שחברו את שני המשפטים למשפט מורכב בעל פסוקית לוואי.

תערוכות עיצוב שנותנות במה למעצבים צעירים, זוכות לתשומת לב

הציבור.

6. א. היו חילוקי דעות על רקע עסקי בין השותפים.
 ב. השותפים החליטו לפרק את השותפות.
 שחברו את שני המשפטים למשפט מורכב בעל פסוקית סיבה.
 השותפים החליטו לפרק את השותפות משום שהיו חילוקי דעות על רקע עסקי ביניהם.
7. א. הצבת גבולות חשובה לילדים.
 ב. הצבת גבולות גורמת להורים להרגיש כמו שוטר.
 שחברו את שני המשפטים למשפט מורכב בעל פסוקית ויתור.
 הצבת גבולות חשובה לילדים אף-על-פי שהצבתם גורמת להורים להרגיש כמו שוטר.
8. א. ניחשנו את כל ששת המספרים.
 ב. נזכה בפרס הראשון.
 שחברו את שני המשפטים למשפט מורכב בעל פסוקית תנאי.
 אם ננחש את כל ששת המספרים נזכה בפרס בראשון.
9. א. החולה בלעה שני כדורים פעמיים ביום.
 ב. הרופא אמר לחולה את הדברים.
 שחברו את שני המשפטים למשפט מורכב בעל פסוקית אופן.
 החולה בלעה שני כדורים פעמיים ביום כפי שהרופא אמר לה.

עמוד 366

תרגיל

- שחברו את המשפטים הבאים למשפטים בדיבור עקיף.
1. "הרחקתם של שני השחקנים באמצע המשחק היתה מוצדקת", אמר המאמן.
 המאמן אמר שהרחקתם של שני השחקנים באמצע המשחק היתה מוצדקת.
2. לאחר הניצחון הקל של אלופת אירופה בכדורסל על יריבתה אמר הקפטן: "טוב שיש משחקים כאלה".
 לאחר הניצחון הקל של אלופת אירופה בכדורסל על יריבתה הקפטן אמר שטוב שיש משחקים כאלה.
3. עורכת הדין ביקשה: "יש להתיר את פרסום פרטי הפרשה באמצעי התקשורת".
 עורכת הדין ביקשה שיתירו את פרסום הפרשה באמצעי התקשורת.

4. החוקרים טוענים: "שומשום מלא מכיל כמויות גדולות של סיבים וסידן שמעכב את ספיגת הכולסטרול במעי ואת ייצור הכולסטרול בכבד".
- החוקרים טוענים ששומשום מלא מכיל כמויות גדולות של סיבים וסידן שמעכב את ספיגת הכולסטרול במעי ואת ייצור הכולסטרול בכבד.
5. האב ביקש מבנו: "רד למטה לקנות חלב".
האב ביקש מבנו שירד למטה לקנות חלב.
6. "נחירות הן הסימפטום העיקרי לבעיות נשימה שקשורות להפרעות שינה", אומרים החוקרים.
החוקרים אומרים שנחירות הן הסימפטום העיקרי לבעיות נשימה שקשורות להפרעות שינה.
7. מנכ"ל הרכבת מבטיח: "יהיה תצפיתן כל יום בכל צומת".
מנכ"ל הרכבת מבטיח שיהיה תצפיתן כל יום בכל צומת.
8. "זיעה אקרינית", זיעה על בסיס מים, מופיעה בגב, בראש או ברגליים ונחשבת לזיעה מקררת", מסביר רופא המשפחה.
רופא משפחה מסביר ש"זיעה אקרינית", זיעה על בסיס מים, מופיעה בגב, בראש או ברגליים ונחשבת לזיעה מקררת.

עמוד 367

תרגיל

שחברו את המשפטים הבאים למשפטים בדיבור ישיר.

1. חברתי הבריטית סיפרה שקריקט, משחק חבטה בכדור, נחשב לספורט הקיץ הפופולרי ביותר בבריטניה.
חברתי הבריטית סיפרה: "קריקט, משחק חבטה בכדור, נחשב לספורט הקיץ הפופולרי ביותר בבריטניה".
2. סבי הסביר לי שכינויו של ראש השנה בתורה הוא יום תרועה.
סבי הסביר לי: "כינויו של ראש השנה בתורה הוא יום תרועה".
3. המרצה לתקשורת סבור כי העיתון נחשב לאחד מאמצעי התקשורת הנפוצים והמשפיעים בקביעת סדר היום הציבורי.
המרצה לתקשורת סבור: "העיתון נחשב לאחד מאמצעי התקשורת הנפוצים והמשפיעים

בקביעת סדר היום הציבורי".

4. נטען על-ידי אדם בן 40 שמרתון הוא לא ספורט רק לצעירים, אף-על-פי שהם מגיעים ראשונים.

אדם בן 40 טען: "מרתון אינו ספורט רק לצעירים אף-על-פי שהם מגיעים ראשונים".

5. האם אמרה לבנה שהתרגשה לראותו ביום שחזר מחו"ל. האם אמרה לבנה: "התרגשתי לראות אותך ביום שחזרת מחו"ל".

6. אחת האצניות למרחקים ארוכים סיפרה שהיא אוכלת שעתיים לפני הריצה שלושה תפוחי אדמה אפויים ופסטה.

אחת האצניות למרחקים ארוכים סיפרה: "אני אוכלת שעתיים לפני הריצה שלושה תפוחי אדמה אפויים ופסטה".

7. ד"ר מומחה לשיקום הפה מסביר כי ניתן למנוע עששת על-ידי טיפול שוטף ועקבי.

ד"ר מומחה לשיקום הפה מסביר: "ניתן למנוע עששת על-ידי טיפול שוטף ועקבי".

8. עורך הדין ביקש מהעד שיענה על השאלות בקצרה. עורך הדין ביקש מהעד: "ענה על השאלות בקצרה".

9. פסיכולוגים אומרים כי יציאה לפנסיה עלולה לגרום לדיכאון. פסיכולוגים אומרים: "יציאה לפנסיה עלולה לגרום לדיכאון".

עמוד 368

תרגיל

לפניכם שישה משפטים.

שחברו כל משפט למשפט מורכב כך שישמש כפסוקית נושא / נושא / מושא / לוואי.

הוסיפו חלק עיקרי משלכם.

1. היום הארוך ביותר בשנה הוא 21 ביוני. פסוקית נושא: נדמה לי שהיום הארוך ביותר בשנה הוא 21 ביוני.

פסוקית נושא: ההנחה היא שהיום הארוך ביותר בשנה הוא 21 ביוני.

פסוקית מושא: אני חושבת שהיום הארוך ביותר בשנה הוא 21 ביוני.

פסוקית לוואי: ההשערה, כי היום הארוך ביותר בשנה הוא 21 ביוני,

נבדקה.

2. בתחרות "נולד לרקד" יצפו רבים.
פסוקית נושא: ידוע שבתחרות "כוכב נולד" יצפו רבים.
פסוקית נושא: השאלה היא האם בתחרות "כוכב נולד" יצפו רבים.
פסוקית מושא: הבנתי שבתחרות "כוכב נולד" יצפו רבים.
פסוקית לוואי: הקביעה, שבתחרות "כוכב נולד" יצפו רבים, נכונה.
3. מהאחד בספטמבר ירדו מחירי המכוניות בחצי אחוז בגלל ירידת המע"מ בשיעור זה.
פסוקית נושא: פורסם בעיתון, שמהאחד בספטמבר יירדו מחירי המכוניות בחצי אחוז בגלל ירידת המע"מ בשיעור זה.
פסוקית נושא: ההודעה בעיתונים היא שמהאחד בספטמבר יירדו מחירי המכוניות בחצי אחוז בגלל ירידת המע"מ בשיעור זה.
פסוקית מושא: יבואני הרכב יפרסמו, כי מהאחד בספטמבר יירדו מחירי המכוניות בחצי אחוז בגלל ירידת המע"מ בשיעור זה.
פסוקית לוואי: הידיעה, כי מהאחד בספטמבר יירדו מחירי המכוניות בחצי אחוז בגלל ירידת המע"מ בשיעור זה, שימחה אותנו.
4. הישראלים ממשיכים לראות בטורקיה יעד מועדף.
פסוקית נושא: נמסר על-ידי לשכת התיירות שהישראלים ממשיכים לראות בטורקיה יעד מועדף.
פסוקית נושא: הנתונים הם שהישראלים ממשיכים לראות בטורקיה יעד מועדף.
פסוקית מושא: נתוני לשכת התיירות מלמדים כי הישראלים ממשיכים לראות בטורקיה יעד מועדף.
פסוקית לוואי: הסקר, כי הישראלים ממשיכים לראות בטורקיה יעד מועדף, התפרסם בעיתון.
5. פרסומת למזון ולמשקאות לקטינים תעשה באחריות ובזהירות.
פסוקית נושא: נקבע כי פרסומת למזון ולמשקאות לקטינים תעשה באחריות ובזהירות.
פסוקית נושא: החלטת הפרסומאים היא שפרסומת למזון ולמשקאות לקטינים תעשה באחריות ובזהירות.
פסוקית מושא: פרסומאים החליטו כי פרסומת למזון ולמשקאות לקטינים תעשה באחריות ובזהירות.
פסוקית לוואי: הצעת חוק חדשה, שפרסומת למזון ולמשקאות לקטינים תעשה באחריות ובזהירות, תוגש בזמן הקרוב.

6. הבנקים קובעים ללקוח מסגרת אשראי בהתאם לצרכיו, לכושר ההחזר ולביטחונות שלו.

פסוקית נושא: הוחלט כי הבנקים יקבעו ללקוח מסגרת אשראי בהתאם לצרכיו, לכושר ההחזר ולביטחונות שלו.

פסוקית נושא: הבנקים הם שקובעים ללקוח מסגרת אשראי בהתאם לצרכיו, לכושר ההחזר ולביטחונות שלו.

פסוקית מושא: הבנקים מסרו כי הם יקבעו ללקוח מסגרת אשראי בהתאם לצרכיו, לכושר ההחזר ולביטחונות שלו.

פסוקית לוואי: ההחלטה, כי הבנקים קובעים ללקוח מסגרת אשראי בהתאם לצרכיו, לכושר ההחזר ולביטחונות שלו, פורסמה באמצעי התקשורת.

עמוד 369

תרגיל

1. ספר צמרת טוען: "לעיצוב השיער בשנים האחרונות נודעת חשיבות רבה".

שחברו את המשפט למשפט פשוט בעל הסגר.
לטענת ספר צמרת, לעיצוב השיער בשנים האחרונות נודעת חשיבות רבה.

2. לפניכם שני משפטים:

א. מתברר שצמחים עלולים ללקות בסרטן כמו בעלי חיים.

ב. כך מסביר חוקר צמחים ורקמות עצים מאוניברסיטת תל-אביב.
שחברו את שני משפטים למשפט בעל הסגר.

לפי הסבר חוקר צמחים ורקמות עצים מאוניברסיטת תל-אביב, מתברר שצמחים עלולים ללקות בסרטן כמו בעלי חיים.

3. מחקרים הוכיחו שאנשים שמחים, בעיקר אופטימיסטים, בריאים יותר.

שחברו את המשפט למשפט פשוט בעל הסגר.
לפי הוכחת מחקרים, אנשים שמחים, בעיקר אופטימיסטים, בריאים יותר.

4. תזונאית טוענת: "ירקות ופירות מהווים את עיקר אספקת הויטמינים לגוף".

שחברו את המשפט למשפט בעל הסגר.
לטענת תזונאית, ירקות ופירות מהווים את עיקר אספקת הויטמינים לגוף.

5. עובדי המפעל סוברים כי בכוונת הנהלה למזג את החברה עם חברה מתחרה.

שחברו את המשפט למשפט בעל הסגר.
לפי סברת עובדי המפעל, בכוונת ההנהלה למזג את החברה עם
חברה מתחרה.

עמוד 371

תרגיל

1. עם סיום הפרויקט תתחלנה, כנראה, החברות בתחרות על לבו של
הצרכן.

שחברו את המשפט למשפט מורכב בעל פסוקית נושא.
נראה, כי עם סיום הפרויקט תתחלנה החברות בתחרות על לבו של
הצרכן.

2. לטענת החוקרים, עישון בעת שתיית קפה מגדיל את העומס על
הלב.

- א. שחברו את המשפט הנתון למשפט מורכב בעל פסוקית נושא.
 - ב. שחברו את המשפט הנתון למשפט מורכב בעל פסוקית נושא.
 - ג. שחברו את המשפט הנתון למשפט מורכב בעל פסוקית מושא.
- א. לטענת החוקרים, עישון בעת שתיית קפה הוא שמגדיל את העומס
על הלב.
- ב. נטען על-ידי החוקרים כי עישון בעת שתיית קפה מגדיל את העומס
על הלב.
- ג. החוקרים טוענים כי עישון בעת שתיית קפה מגדיל את העומס על
הלב.

3. לפי הערכות, רוב המכירות של ההכנסות בענף הרהיטים הוא
ממכירת מוצרי ריהוט כחול-לבן.

שחברו את המשפט למשפט בעל מורכב בעל נושא סתמי.
מעריכים כי רוב המכירות של ההכנסות בענף הרהיטים הוא
ממכירת מוצרי ריהוט כחול-לבן.

4. לפניכם שני משפטים:

- מיליוני שקלים יִדְרְשוּ לשיקום יערות הצפון.

- כך מעריכה קק"ל.

- א. שחברו את שני משפטים למשפט בעל הסגר.
 - ב. שחברו את שני המשפטים למשפט מורכב בעל פסוקית מושא.
 - ג. שחברו את שני המשפטים למשפט מורכב בעל פסוקית נושא.
- א. להערכת קק"ל, מיליוני שקלים ידרשו לשיקום יערות הצפון.
- ב. קק"ל מעריכים כי מיליוני שקלים ידרשו לשיקום יערות הצפון.
- ג. מוערך על-ידי קק"ל כי מיליוני שקלים ידרשו לשיקום יערות הצפון.

5. להערכת החוקרים, החברה תנפיק מניות בבורסה בשנה הבאה. שחברו את המשפט הנתון למשפט מורכב בעל פסוקית נושא. להערכת החוקרים החברה היא שתנפיק מניות בבורסה בשנה הבאה.
6. ככל הנראה, המסיבה תיערך בשבוע הבא. שחברו את המשפט הנתון למשפט מורכב בעל פסוקית נושא. נראה כי המסיבה תיערך בשבוע הבא.
7. לפניכם שני משפטים:
 - ההתנהגות של העובדים מעלה חשש כבד לגבי ההבנה שלהם על משמעות הרפורמה.
 - כך אמר מנכ"ל נמל אשדוד. שחברו את שני משפטים למשפט בעל הסגר.
 לדברי מנכ"ל נמל אשדוד, ההתנהגות של העובדים מעלה חשש כבד לגבי ההבנה שלהם על משמעות הרפורמה.
8. לפניכם שני משפטים:
 - תעשיית העופות היא אחד הגורמים העיקריים להפצת מחלת שפעת העופות.
 - כך גורסים מיטב המומחים.
 א. שחברו את שני משפטים למשפט בעל הסגר.
 ב. שחברו את שני המשפטים למשפט מורכב בעל פסוקית נושא.
 א. לפי גרסת מיטב המומחים, תעשיית העופות היא אחד הגורמים העיקריים להפצת מחלת שפעת העופות.
 ב. מיטב המומחים גורסים כי תעשיית העופות היא אחד הגורמים העיקריים להפצת מחלת שפעת העופות.
9. על-פי ההסבר, יש לפנות שמאלה בצומת השני.
 א. שחברו את המשפט הנתון למשפט מורכב בעל פסוקית נושא.
 ב. שחברו את המשפט הנתון למשפט מורכב בעל פסוקית נושא.
 ג. שחברו את המשפט הנתון למשפט מורכב בעל פסוקית נושא.
 א. הוסבר שיש לפנות שמאלה בצומת השני.
 ב. הסברתי שיש לפנות שמאלה בצומת השני.
 ג. ההסבר הוא שיש לפנות שמאלה בצומת השני.

מראג הכאב

أولاً: المراجع العربية

- جورج مولينيه : الأسلوبية، المؤسسة الجامعية للدراسات، بيروت، لبنان، 1999م
- د. صلاح فضل : علم الأسلوب مبادئه وإجراءاته، دار الشروق، القاهرة، 1998م
- عبد السلام المسدي: الأسلوبية والأسلوب، الدار العربية للكتاب، تونس، 1977م
- عدنان بن ذريل : اللغة والأسلوب، منشورات إتحاد كتاب العرب، دمشق، ١٩٨٠م
- عدنان حسين، قاسم: الاتجاه الأسلوبي البنيوي في نقد الشعر العربي، الدار العربية للنشر والتوزيع، مصر، ٢٠٠١م
- لويذة بن ناصر :ملاحم المنهج الأسلوبي في التراث النقدي، رسالة ماجستير ، جامعة الحاج لخضر ، الجزائر ، 2012م
- محمد عبد المطلب: البلاغة و الأسلوبية،الهيئة المصرية العامة للكتاب، 1984م
- د.ياسر عكاشة : مستويات التشكيل الأسلوبي ، بحث منشور في حوليات كلية الدراسات الإنسانية والعربية ، العدد السادس ، مصر ، ٢٠١٦م

ثانياً : المراجع العبرية

- יעקב בהט ו מרדכי רון : עקרי התחביר העברי , הוצאת הקיבוץ המאוחד ,ת"א , 1984 .
- יהושע בלאו :
- יסודות התחביר , חלק א ,הוצאת במכון העברי , ירושלים , שנת תשכ"ן .
- יסודות התחביר , חלק ב ,הוצאת א' רובינשטין , ירושלים , שנת 1987 .
- יסודות התחביר ו השחבור , הוצאת א' רובינשטין

- יסודות תורת המשפט , הוצאת א' רובינשטיין , ירושלים ,
1987.

- הוצאת א' רובינשטיין , ירושלים , שנת 1988 .

- ש. נהיר : עקרי תורת המשפט , הוצאת בית הספר הראילי העברי ב חיפה .